[illegible]	[illegible]	[illegible]
	تاريخ سنة	
	١٣٣٠ [illegible]	
١	[illegible]	١٠
	[illegible]	
١	[illegible]	٢
	[illegible]	
٢	[illegible]	٣
	[illegible]	
	[illegible]	
٣	[illegible]	٩
٧	[illegible]	٥
	[illegible] ١٣٣٠	
٧	[illegible]	٤٣
	[illegible]	
	[illegible]	
٨	[illegible]	٧٥
	[illegible] ١٣٣١	
	٩٤٩ سنة	
	١٣٣١ [illegible]	
٩	[illegible]	٨
	[illegible] ١٣٣١	

نمره	فهرست مطالب	صفحه

صفحه	سطر	غلط	صحیح
۱	۳	تصویب های	تصویب‌نامه‌های
۳	۸	وو ادارات	و ادارات
۶	۱۳	ووابط	روابط
۸	۱۵	محاکمه	محاکم
۱۱	۱۳	سواد	موارد
۱۳	۱۳	باله	بادله
۱۵	۱۱	خواطر	خاطر
۱۷	۶	بملاحظه بملاحظه	بملاحظه
۱۸	۳	بمحکوم به محکوم‌له	محکوم به بمحکوم له
۲۱	۱۵	لابهه	لابحه
۲۲	۱۳	متدایعین	متداعیین
۲۷	۱۱	مستور	مسطور
۳۱	۴	—	۲۷
۳۵	۶	مامورین‌اجرا احضار	مامورین اجرا و احضار
۳۶	۷	مواد قانونی	مواد قانون
۳۶	۱۳	تعقیب کرده	تعقیب نکرده
۳۷	۹	بعموم محاکمه	بعموم محاکم
۴۰	۶	شود	میشود
۴۰	۹	عای	عادی
۴۵	۱۲	وسیقه	وثیقه
۴۷	۲	خواهی	خواهند
۴۸	۱۸	مازاد را	مازاد
۴۹	۱۴	حقوقی	حقوق
۵۰	۱۹	و محکمه	محکمه
۵۱	۱۸	تنقید	تنفیذ
۵۲	۳	به محاکم	به حاکم
۶۱	۱۸	اتخاذ	اتخاذ نشده
۶۶	۵	بموجب	موجب
۷۲	۸	عار	اعسار
۷۲	۱۳	طفریت	تفریط
۷۵	۴		تصویبنامه بامضای وزرای عظام در کابینه‌ریاست‌وزرا ضبط است
۷۷	۱	جرمی	جری
۷۸	۱	اکر	اکثر
۷۹	۱	و وظیفه	وظیفه
۷۹	۹	ربیع الثانی ۲۵	ربیع الثانی ۳۵
۷۹	۱۶	تحقیقات	تخلفات
۸۱	۴	جادی‌الاول	جمادی الاولی
۸۲	۴	جادی‌الثانی	جمادی الثانیه
۸۲	۱۷	همه	ما همه
۸۲	۱۸	ما باداره	باداره
۸۴	۱۸	مقتضی ندارد	مقتضی بدارد
۸۷	۵	تصویب فرمودند	بسطر۱۴وصل

صفحه	سطر	غلط	صحیح	صفحه	سطر	غلط	صحیح
۹۲	۱۵	اوراقی	اداراتی	۱۲۷	۱۸	اعضا	اعضاء و اجزاء
۱۰۸	۱۰	توضیحات	اصحاب	۱۳۰	۵	جدی	برج جدی
۱۱۰	۷	میشود	شود	۱۳۰	۱۰	۱۸۹و۵۳۵	۱۸۹ر۵۳۵
۱۱۱	۱	تمیزی	تمیزی را	۱۳۳	۵	وقتی که	یا وقتی که
۱۱۱	۴	در صورت	و در صورت	۱۳۳	۷	بودجه مسائل مالیه	بودجه و مسائل مالیه
۱۱۲	۱۳	در صورت	و در صورت	۱۳۷	۱۰	داده شود	داده میشود
۱۱۲	۲۰	مواد آن	مواد ان را	۱۵۰	۱۷		وزیر عدلیه
۱۱۴	۱۵	امضاء شد	امضاء شده	۱۵۸	۱۶	قید نمره	با قید نمره
۱۱۶	۳	ایا	و ایا	۱۶۷	۱۰	خلاصه مذاکره	خلاصه مدارک
۱۱۶	۱۴	و غلبا	غالبا	۱۶۸	۲۱	۶۳۴	۶۲۴
۱۱۷	۱۱	۱۵۵	۵۵۱	۱۷۰	۱۱	غیر مقدور	و غیر مقدور
۱۱۸	۵	۶۴۲۸	۲۴۶۸				
۱۱۸	۶	۴۰۳	۴۴۳				
۱۱۸	۶	۴۳۷	۴۴۷				
۱۱۸	۸	در مور	و در امور				
۱۱۸	۱۸	اعلام ورائی	اعلام رای				
۱۱۹	۱۳	می باشد	می باشد فیروز				
۱۲۰	۱۶	مساعی	معاصی				
۱۲۰	۱۸	شکایت	شکایات				
۱۲۰	۱۸	رحانیون	روحانیون				
۱۲۱	۹	اقلا	لا اقل				
۱۲۲	۱۳	مطروحی	مطروحه				
۱۲۴	۱۹	نواهی	نواحی				

احکام وزارتی

و تصویب نامهای راجعهٔ بعدلیه

از سنهٔ ۱۳۳۰

چاپ اول

بتاریخ برج ثور
۱۲۹۸

طهران خیابان لاله‌زار مطبعه «تمدن»

احکام وزارتی و تصویب نامه های راجعهٔ بعدلیه

قسمت اول

احکام و تصویب های صادره درسنه ۱۳۳۰

۱۵ جمادی الاولی ۱۳۳۰ نمره ۰۰۰۰

حکم وزارتی راجع بمنع بردن دوسیاها بمنازل شخصی

۱ — بتمام رؤسا وقضات محاکم و ادارات عدلیه اخطار میشود از این تاریخ ببعد هیچیك از رؤسا و اعضا و اجزاء محاکم و ادارات نباید دوسیه های محاکم را بمنازل خود برای ملاحظه ودقت نظر ببرند درهر موقع که بخواهند مراجعه نمایند در خود محکمه رجوع نمایند

(مشاور الملك)

۱۸ جمادی الثانی ۱۳۳۰ نمره ۸۴۳

حکم وزارتی راجع بجراءات رسمیت اسناد ثبت شده

۲ — بموجب مبحث (۳) فصل (۸) درخصوص اسناد کتبی اصول محاکمات نوشتجاتی که در دایره ثبت اسناد تمبر و دردفاتر رسمی ثبت میگردد اسناد رسمی

دانسته مراعات مواد قانونیه را در خصوص انها قویا مرعی ومنظور دارند تاان قسمی که قانون معین کرده امتیازی بین اسناد رسمی و عادی بوده باشد

۷ رمضان ۱۳۳۰ نمره ۹۰۷

تصویب نامه راجع بتشکیل مجلس فوق العاده برای رسیدگی بشکایت از احکام محاضر شرعیه

۳ — وزارت عدلیه شرحی که در تحت نمره ۲۱۱۷۰ درموضوع ناتمامی تشکیلات محاکم عدلیه که عمده انها ترتیب محاضر شرعیه است بهیئت وزرا پیشنهاد کرده بودند در جلسه سه شنبه هفتم رمضان مطرح مذاکره شده هیئت وزرا تصویب می کنند که همان قسمی که آقای حاجی سید حسن مدرس پیشنهاد کرده اند و وزارت عدلیه تصدیق و تصویب نموده است که در دعاوی که طرح و ختم آن از خصایص محاضر شرعیه است واحد از متداعیین و ارباب رجوع و اصحاب دعوی از حکم محضر شرع شکایت داشته و صدور انرا مخالف با موازین شرعیه بدانند ازطرف وزارت عدلیه یکنفر از علماء انتخاب شود وهر یك از متداعیین هم دونفر را معین کنند تا در حکم محضری مداقه نموده صحت و سقم آن را تصدیق ویا تکذیب نمایند که تا اصول تشکیلات مجری شود مجلس مزبور موقتا تشکیل شود وبدعاوی مزبوره رسیدگی نمایند

(نجفقلی بختیاری)

۲۵ جوزا ۱۳۳۰ – ۱۴ ژوئن ۱۹۱۲

نظامنامهٔ ادارهٔ امور عدلیه

٤ – وزیر عدلیه مواد ذیل را مقرر میدارد

(ا – در شکایات)

ماده اول – شکایاتی را که متحاکمین بر علیه محاکم عمومی و ادارات عدلیه اظهار مینمایند بدون استثناء باید بادارهٔ امور عدلیه تقدیم شود .

ماده دوم – شکایات واصله از متحاکمین بر علیه محاکم مختلفه و ادارات وزارت عدلیه که بکابینه وزارت و ادارات مدعی العموم میرسد باید بادارهٔ امور عدلیه ارجاع شود .

ماده سوم – شکایات واصله بادارهٔ امور عدلیه برئیس اداره تقدیم شده و رئیس مزبور برحسب اقتضای صلاحیت امر را بدایرهٔ حقوقی یا جزائی محول خواهد داشت .

ماده چهارم – دایرهٔ که صلاحیت رسیدگی را دارد باید بمحض وصول شکایت نامه فورا اقدامات لازمه برای رسیدگی آن کاملا بعمل آورده و از ادارات مدعی العموم و محاکم عدلیه به ترتیبات مقرره در صورت لزوم استیضاح نموده و دوسیه های لازمه را نیز رسما باید بخواهد و هر گاه مقتضی بداند می تواند شخص شاکی را از برای توضیحات حضوری احضار نماید .

ماده پنجم – جواب استیضاح اداره امور عدلیه باید با سرع مایمکن داده شود هر گاه شخص جواب دهنده در دادن جواب بدون عذر موجه تعلل ومسامحه نماید در حکم مقصر بوده و در مجلس مشاورهٔ عالی تعقیب خواهد شد .

ماده ششم – پس از اینکه توضیحات لازمه و اطلاعات کافیه تحصیل شد دایرهٔ که صلاحیت رسیدگی را دارد باید ملاحظه نماید که آیا رعایت قوانین کما هو حقه شده و قواعد مخصوصه محکمه یا اداره رعایت شده یا نه و محکمه یا اداره که مورد شکایت است مقصر است یا نه پس از آن دایرهٔ مزبوره راپورتی در این باب مشعر بر نتیجهٔ رای و عقاید خود با دلایل موجهه ترتیب داده به رئیس اداره امور عدلیه تقدیم میدارد

رئیس مزبور حق دارد که هر گاه تحقیقات را ناقص یا غیر صحیح دانست امر به تجدید آن نماید و در صورت نقصان تکمیل آنرا بخواهد و بعد عقاید خود را شخصاً در ذیل راپورت مذکور درج نموده و در صورتیکه شکایت شاکی را با اساس دانست وسیله را که متظلم در احقاق حق خود باید بان متوسل شود تعیین نماید

ماده هفتم – نتیجه رای اداره امور عدلیه پس از تصویب وزیر بتوسط کابینه وزارت بشخص شاکی ابلاغ خواهد شد

ماده هشتم – اداره امور عدلیه نظر باینکه فقط بطور اداری حق نظارت در امور عدلیه دارد درهیچ موضوعی حق ندارد سمت محکمه اختیار کرده ثانیاً امری را محاکمه نماید .

(ب – تعلیمات)

ماده نهم – اداره امور عدلیه مکلف است که دستور العملهای لازمه را در اجرای کلیه قوانین مملکتی برای محاکم عمومی تدارک نماید .

ماده دهم - هرگاه هریك از محاکم و ادارات مدعی العموم در تاویل و تفسیر مواد قانونیه اشکالی حاصل نمایند باید از اداره امور عدلیه تعلیمات بخواهند

ماده یازدهم - اداره امور عدلیه باید تعلیمات مذکورهٔ در ماده قبل را حتی‌الامکان یا در همان روز ویامنتها در ظرف چهار روز بموقع خود ارسال دارد.

ماده دوازدهم - اداره مزبور نیز مکلف است براینکه در موقع ضرورت حل مسائل و رفع شبهات و اختلافات قانونیه حاصله از برای محاکم را تصریح و توضیح نماید.

ماده سیزدهم - اداره امور عدلیه باید با کلیه محاکم و ادارات مدعی العموم روابط تامه داشته و نظارت در اجراء قوانین و مراقبت در تشکیل واستحصال اصول قضائیه نماید.

ماده چهاردهم - همینکه در موضوع معینی بواسطه حکم دیوان تمیز یا بواسطه احکام متواتره از محاکم ابتدائی اصول قضائی بدست آید اداره امور عدلیه مکلف خواهد بود که اصول مزبوره را محافظت نموده اوامر لازمه بدهد تا هرگاه احکامی مخالف اصول قضائی صادر شده باشد حتی از آرائی که مخالف قانون هستند بجهت محافظت قانون نسبت بان احکام تمیز خواسته شود

(ث - دیسیپلین)

ماده پانزدهم - اداره امور عدلیه علاوه بر نظارت در امور و نظامات اداری قضاة و رؤسا و اعضاء عدلیه حق دارد که در امور و انتظامات صحت

اعمال وکلاء (اوکاهای) محاکم عمومی نظارت و مراقبت داشته باشد

(ث - احصائیه)

ماده شانزدهم - این اداره بموجب قانون تشکیلات مرکز جمیع اطلاعات واصله از محاکم ممالک محروسه که راجع بامور و اعمال آنها است بوده و پیوسته باید صورت احصائیه اموریکه در محاکم مزبور قطع وفصل گردیده از جهت تحصیل اطمینان از صحت و سرعت اعمال آنها تقاضا نماید و بالاخره احصائیه سالیانه کل امور حقوقی و جزائی تمام محاکم را تهیه ومرتب سازد.

(ج - مخارج عدلیه)

ماده هفدهم - از اهم وظایف اداره امور عدلیه است که نظارت وتفتیش در مخارج محاکمات جزائیه نموده و اخطارات لازمه و نظارت در روابط ادارات مدعی العموم نماید

ماده هیجدهم - اداره امور عدلیه مکلف است که در روابط ومناسبات فیمابین ادارات مدعی‌العموم و اداره نظمیه و امنیه و امور راجعه بامنیت عمومی مملکت و همچنین در روابط ادارات مدعی‌العموم واداره محابس نظارت داشته باشد

ماده نوزدهم - اداره مزبوره نیز نظارت در روابط و مناسبات مابین محاکم حقوقی عمومی و ادارات و محاضر شرعی که بموجب قانون مقرر است خواهد داشت

ماده بیستم - اجرای این حکم و نظام نامه بعهده شخص وزیر عدلیه است

طهران ۲۵ جوزا ۱۳۳۰ مطابق ۱۳ ژوئن ۱۹۱۲

اسمعیل ممتاز الدوله

۱۴ شوال ۱۳۳۰ نمره ۳٤٦٦

حکم وزارتی راجع باجرای قانون اصول محاکمات جزائی

۵ – بعموم رؤسای محاکم و ادارات اعلام میشود چون قانون اصول محاکمات جزائی که بامضاء هیئت وزراء عظام دامت شوکتهم رسیده و بدست خط والا حضرت نایب السلطنه موشح شده است این اوقات از طبع خارج گردیده و باید مواد آن بموقع اجراء گذاشته شود لذا مینویسم که رؤسای محاکم و ادارات از تاریخی که قانون مزبور منتشر می شود باید مواد آن را ملاحظه و مطابق آن عمل و بموقع اجرا بگذارند **(ازطرف وزیر ـ مشاور الملک)**

۲۷ ذیقعده ۱۳۳۰ نمره ۱۲۸۸

تصویب نامهٔ هیئت وزراء راجع بتوقیف محکوم به احکام صادره از محاضر شرعیه که مورد شکایت میشود

٦ – وزارت جلیله عدلیه شرحی که در ذیل نمره ۳۹۸۷ بهیئت وزراء اظهار داشته بودید که در جواب پیشنهاد وزارت عدلیه در ذیل نمره ۹۰۷ هیئت وزراء چنین تصویب کردند که تا محاضر رسمی تشکیل نشده در مورد احکام صادره از محاضر شرع که یکی از متداعیین شکایت داشته باشد مجلسی تشکیل شود مرکب از سه نفر مجتهد که دو نفر را متداعیین و یکنفر را عدلیه معین کند و این مطلب موجب این شده که از یکطرف محکوم له اظهار می دارد شکایت از محضر شرع

موجب تاخیر اجراء نمیشود و از طرف دیگر محکوم علیه اظهار میدارد که اگر مدلول حکم مجری شود محکوم له حاضر برای تعیین و معرفی مجتهد نشده ترتیب شکایت بی‌اثر می ماند و این اظهارات موجب اشکال برای عدلیه شده است مطرح مذاکره شد هیئت وزراء چنین تصویب میکنند که قبل از تشکیل مجلس مزبور حکم صادره از محضر شرع موقتا نباید مجری شود ولی از محکوم علیه باید تامین گرفته شود که محکوم له مطمئن گردد و طرفین التزام بعدلیه بسپارند که در مدت معینی هر یك مجتهد خود را معین و رسما بعدلیه معرفی نماید که مجلس مزبور تشکیل و تکلیف طرفین معلوم گردد

(نجفقلی بختیاری صمصام السلطنه) (علاء السلطنه) (مستشار الدوله)
(معاون الدوله) (ممتاز الدوله) (غلامحسین بختیاری)

سوم ذی حجه ۱۳۳۰ نمره ٤٥۴۵

حکم وزارتی راجع بعدم قبول وکالت منشیان سفارتخانها

۷ – بعموم محاکم عدلیه اعظام اعلام میشود در موضوع صحت و قانونیت وکالت منشیان و مترجمین سفارتخانهای دول خارجه لزوما از وزارت امور خارجه استفسار شده جوابی نوشته اند که برای استحضار محاکمه عدلیه عیناً می نگارد (در جواب مرقومه مورخه ۱۷ شهر ذی قعده ۱۳۳۰ نمره ٤۱٦۵ راجع بوکالت منشی یا مترجم سفارت خانها از طرف یکی از اتباع ایران زحمت افزاست که این قبیل وکالتها نباید پذیرفته شود) لازم است از این تاریخ عموم محاکم مراعات مراسله مزبوره را بنمایند **(اسدالله مشارالسلطنه)**

قسمت دوم

۲ محرم ۱۳۳۱ نمره ۵۰۴۸

حکم وزارتی راجع بتجویز ارسال دوسیه‌ها بمحاضر شرع

۸ - ریاست اول محاکم استیناف در موضوع ارسال دوسیه‌های محاکم عدلیه که گاهی در محاضر ملاحظه آن ضرورت پیدا می کند از شرحی که به نمره ۳۹۹ بوزارت عدلیه پیشنهاد کرده بودید استحضار حاصل گردید وزارت عدلیه ترتیب آن پیشنهادرا قبول وتصویب می نماید که بعداز این دوسیهای محاکم‌را بتقاضای محاضر شرعی به ترتیب پیشنهادی ارسال دارید یعنی کسی که مسئول است دوسیه‌رابرده ارائه واعاده بدهند **(وزارت عدلیه مشار السلطنه)**

۱۴ صفر ۱۳۳۱ نمره ۵۸۷۳

حکم وزارتی راجع به الصاق تمبر خرج محاکمه در ذیل رای محاکم صلحیه

۹ - بعموم محاکم صلحیه اخطار می‌شود از این تاریخ ببعد محاکم مکلفند که بعد از آنکه رای خودرا ذیل دوسیه می‌نویسند ویا تهیه حکم‌را مطابق مقررات قانونی می‌نمایند هر قدر از بابت حقوق دیوانی دریافت می کنند معادل همان مبلغ تمبر ذیل دوسیه الصاق کرده ودیگر الصاق تمبر بقبض لازم نیست

(اسدالله مشار السلطنه)

۲۳ ربیع الاول ۱۳۳۱ نمره ۹۶۰۶

حکم وزارتی راجع بمنع دادن سواد قبل از تمبر احکام

۱۰ - بعموم محاکم اخطار می‌شود از قراری که شنیده می‌شود بعضی ازارباب دعوی قبل از آنکه حکم صادر ازمحکمه‌را تمبر کرده وسه ربع خرج احکام را که باید در حین صدور تادیه نمایند مستمسک بماده ۴۵۰ و ۴۵۱ اصول محاکمات حقوقی شده سوادی از رای کتبی و یا حکم مطالبه نموده و از دفتر خانه محکمه میگیرند بدیهی است مواد مذکوره وقتی دادن سواد را تجویز میکند که حکم محکمه تهیه و تمام شده باشد و اطلاق تهیه و تمام موقعی خواهد شد که ابدا از شرایط و ارکان قابلیت اجراء آن چیزی از طرف محکمه فرو گذار نشده باشد چون دفتر خانه محکمه در این نکته دقتی نمیکند و ماده ۷۸۳ هم بطور کمال مراعات نمی شود لازم است هریک از محاکم دفتر خود را متذکر نماید مادامیکه تمام مخارج محاکمه پرداخت نشده واصل حکم تمبر نگردیده است سواد احکام ورای محکمه رابمتداعیین ندهند که هم مواد قانونی مجری شده و هم بعایدات دولت ضرری وارد نشود

(رضا الطباطبائی)

۱۰ ربیع الثانی ۱۳۳۱ نمره - ۶۹۹۱

حکم وزارتی در باب رجوع دعاوی بنزدیکترین محاکم ابتدائی

۱۱ - بعموم محاکم بدایت حقوقی و جزائی ابلاغ میشود مادامی که محاکم ابتدائی در تمام بلاد ایران که لیاقت دارند دارای محکمه ابتدائی باشند

تشکیل نیافته مقرر است متداعیین به نزدیکترین محکمه ابتدائی از حیث مسافت رجوع نمایند ولی در این صورت عارض باید مخارج مسافرت معروض را تامین بدهد همین قسم هم بهیئت وزراء عظام پیشنهاد شده وعده داده اند ماده پیشنهادی وزارت عدلیه بزودی از آن مقام منیع بگذرد

(رضاالطباطبائی)

۲۹ ربیع الثانی ۱۳۳۱ نمره ـ ۷۱۸۶

حکم وزارتی راجع باخطار از طرف محکمه استیناف بدایرهٔ اجرا در موقعی که استیناف داده میشود

۱۲ـ ریاست اول محکمه استیناف ازقرار شرحی که اداره اجرا بوزارت عدلیه نگاشته احکامی را که محکمه بدایت قرار اجرای موقت آنرا نمی دهند یاقطعیت احکام را در اوراق اجرائیه معین نمی کنند اداره اجراء مفاد احکام یا اوراق اجرائیه را بمحکومین ارائه داده وپس از انقضاء مدت استیناف مشغول اجراء میشود در بعضی از موادمحکومین در اوراق اجرائیه می نویسند که (استیناف خواهم داد) و از طرف آن محکمه هم باداره اجراء اعلامی نمیشود که مستانف عریضه استینافی تقدیم نموده و در محکمه قبول یا رد شده است و بدینواسطه گاهی اتفاق می افتد عملی را که محکمه استیناف مشغول رسیدگی شده اداره اجراهم مشغول اجراء مدلول حکم ابتدائی است و اداره اجراهم بارائه نمره عریضه استینافی که بمستانف میدهد نمی تواند قانع شود چه مجوز قانونی ندارد و اینمسئله مورث زحمت و اقدامات بی رویه گردیده است لهذا

لازم است ریاست اول محاکم استیناف مقرر دارد پس از قبول عرضحال استینافی اعلامی باداره اجراء بهروسیله میدانند بنمایند که رفع محظورات بشود

(رضاالطباطبائی)

۱ جمادی الاول ۱۳۳۱ نمره ـ ۷۲۲۱

حکم وزارتی راجع بتوقیف محکوم به حکم صادر از محضر شرع که محکوم علیه برآن اعتراض دارد

۱۳ـ اداره اجراء ذیل نمره ۱۶۸۱۴۰ درباب اجراء احکام محکمه که برطبق احکام حکام شرع مطاع صادر شده و محکوم علیهم بر آن اعتراض دارند شرحی پیشنهاد و کسب تکلیف نموده بودید در جواب نوشته میشود که احکام مزبوره باید مطابق معمول مجری شود و شکایت از حکم باعث تاخیر وتعویق اجرای آن نمی شود چنانچه ماده ۲۶ از کتاب دوم از اصول تشکیلات بان مصرح است ولی در اینمورد محض آنکه تفویت حقی از محکوم علیهم نشده باشد لازم است محکوم به در تحت نظر اجرا بوده هرگاه محکوم به غیر منقول است محکوم له تصرفات مالکانه ازقبیل بیع و شری و هبه وصلح نقل و انتقال در آن ننماید وهرگاه محکوم به اموال منقول باشد در اداره اجرا بحال توقیف باقی بماند تا رسیدگی باشتکاء عن القضاة بنحوی صحیح مرتب شده و در این گونه احکام مجلس فوق العاده عدول مجتهدین نظر کرده تکلیف آخرین آنرا معین نمایند

(رضاالطباطبائی)

قسمت سوم

۲۹ محرم ۱۳۳۲ نمره – ۱۱۲۱۶

حکم وزارتی درترتیب رسیدگی باعسار

۱۴ – بعموم محاکم اخطار میشود ازاین تاریخ باید محاکم مواد مفصله ذیل را که از کمیسیون تهیه قوانین گذشته بموقع اجرا بگذارند :

ماده ۱ – مطابق ماده ۷۹۸ اصول محاکمات حقوقی در موارد دعوای اعسار و افلاس لازم است در محکمه افلاس یا اعسار ثابت شود و بمجرد ارائه تصدیق نامه امر ثابت نمیشود .

ماده ۲ – ترتیب این محاکمه باین نحو است که پس از اینکه مدعی اعسار یا افلاس عرضحال خود را بمحکمه تقدیم داشت محکمهٔ مدعی العموم ومدعی خصوصی را احضار میکند و در مقابل دعوای مدعی بانها اجازهٔ دفاع میدهد هر گاه باله محکمه دعوای او رد شد یا نتوانست اثبات کند محکمه رای خود را در عدم ثبوت اعسار یاافلاس میدهدو هر گاه با حضور مدعی العموم و مدعی خصوصی افلاس یا اعسار ثابت شد مفلس یا معسر از تادیه مخارج عدلیه و تادیه ضرر و زیان طرف مقابل هر دو معاف خواهد بود .

ماده ۳ – پس از حکم محکمه بر اعسار یا افلاس مدعی خصوصی حق ندارد متعرض معسر مفلس شود ولی هروقت دارائی برای معسر یا مفلس حاصل شد باید از عهدهٔ خسارت طرف بر آید .

ماده ٤ – هر گاه مدعی العموم یا مدعی خصوصی تمکین بحکم محکمه ننماید می توانند استیناف بدهند یا استدعای تمیز نمایند .

ماده ٥ – این مواد مجری خواهد بود تا زمانیکه قانون مخصوصی برای مفلس و معسر وضع و منتشر شود

(اسدالله مشارالسلطنه)

۲۱ صفر ۱۳۳۲ نمره – ۱۱۵٦۸

حکم وزارتی دراجرای تصویب نامه مورخه ٦ شوال ۱۳۲۸

۱۵ – بعموم محاکم وزارت عدلیه اخطار میشود بموجب ماده اول و دوم حکم نمره ۱۸۸۲٦ صادر از هیئت سابقه وزراء عظام دامت شوکتهم مورخه ٦ شوال ۱۳۲۸ که ذیلا درج میشود و تاکیدی که جدیداً از مقام ریاست وزراء عظام دامت شوکته در تنفیذ حکم سابق بوزارت عدلیه رسیده محاکم عدلیه باید رسیدگی در دعاوی راجعه بخالصجات را از حدود مسئولیت خود خارج دانند و مدلول احکام هیئت محترم وزراء عظام را بموقع اجرا بگذارند .

۱ – رسیدگی بدعاوی راجعه بخالصجات دولت از مختصات وزارت مالیه است .

۲ – دعاوی راجعه بخالصجاتی که دولت فروخته است در محاکم عدلیه رسیدگی خواهد شد مشروط بر اینکه حیثیت آن دعاوی بزمان قبل از تصرف یا حین تصرف دولت مربوط نباشد .

۲۶ صفر ۱۳۳۲ نمره – ۲۱۵۶

تصویب نامه راجع بعدم استماع دعاوی که قبل از مشروطیت محاکمه وحکم آنها صادر شده است

۱۶ – وزارت جلیله عدلیه اعظم – نظر باینکه درمورد بعضی دعاوی که درزمان قبل از مشروطیت بانها رسیدگی شده و احکام شرعیه یا حکم دیوانخانه ودستخط همایونی در حقانیت احدی الطرفین صادر و همان وقت دعاوی مزبوره تمام شده و مدلول احکام صادره بموقع اجرا گذارده شده است این اوقات مجددا بمحاکم عدلیه رجوع شده و شنیده میشود که محاکم مزبوره احکام سابقه را کان لم یکن فرض کرده مدعی علیهم را جلب بمحاکمه مینمایند بملاحظه اینکه تجدید این قبیل دعاوی باعث اختلاط و تضییع حقوق و اتلاف اوقات اولیای عدلیه واسباب لا امنی خواطر از حقوق و اموال است و انواع زحمات فوق العاده تولید تواند کرد در جلسه ۲۶ صفر ۱۳۳۲ تصویب شد که وزارت عدلیه بمحاکم عدلیه قدغن فرمایند که این قبیل دعاوی را یعنی آنهائی را که در دورهٔ قبل از مشروطیت در قطع و فصل آنها احکام قطعی و بتی صادر شده است مورد توجه و استماع ندانسته و محاکماتی را هم که از این قبیل بوده و تجدید نظر در آنها شروع شده است تعقیب ننمایند مقرر فرمایند مدلول حکم هیئت وزراء را بموقع اجرا گذارند تصویب نامه بامضای هیئت وزراء در کابینه ریاست وزراء ضبط است .

(محمدعلی علاءالسلطنه)

---

۲ ربیع الاول ۱۳۳۲ نمره – ۱۱۶۱۰

حکم وزارتی راجع برسمیت نوشتجات مدیران وزارت خارجه

۱۷ – بعموم محاکم وادارات عدلیه اعظم اخطار میشود از قراریکه وزارت جلیله امور خارجه در طی نمرهٔ ۱۲۴۵۷ بوزارت عدلیه اشعار فرموده اند برای سرعت جریان کار های اداری برؤسای ادارات وزارتخانه معزی الیها اختیار داده شده است که بعضی نوشتجات و مراسلات را ازقبیل مطالبه جواب و یا تاکید در سرعت انجام امور مستقیما با امضای رئیس هراداره مکاتبه نمایند اینك استحضاراً اعلام می نماید از این تاریخ موافق ورقهٔ نمونهٔ که لفاً ملاحظه می نمایند در موقعی که نوشتجاتی بامضاهای مزبوره و امهار بهر یك از ادارات و محاکم عدلیه میرسد رسماً شناخته و انجام مسئول صاحب امضاء را بنمایند .

(وزارت عدلیه)

۶ ربیع الاول ۱۳۳۲ نمره – ۱۱۹۶۰

حکم وزارتی راجع باجرای تصویب نامه ۲۶ صفر ۱۳۳۲

۱۸ – بعموم محاکم اخطار میشود که در باب بعضی دعاوی که درزمان قبل ازمشروطیت رسیدگی شده بر طبق حکم شرعیه یا دیوانخانه و دستخط همایونی در حقانیت احدی الطرفین صادر و همان وقت دعاوی مزبوره تمام شده حکمی از مقام ریاست وزراء عظام در تحت نمره ۲۱۵۶ بوزارت عدلیه صادر گردیده که اصل آن ذیلا نگاشته میشود لازم است محاکم مفاد آن را مراعات نموده و بعد ازاین مداول آن را مجری دارند

نظر باینکه در مورد بعضی دعاوی که در زمان قبل از مشروطیت بان ها رسیدگی شده و احکام شرعیهٔ یا حکم دیوان خانه و دستخط همایونی در حقانیت احدی الطرفین صادر و همان وقت دعاوی مزبوره تمام شده و مدلول احکام صادره بموقع اجرا گذارده شده است این اوقات مجددا بمحاکمه عدلیه رجوع شده و شنیده میشود که محاکم مزبوره احکام سابقه را کان لم یکن فرض کرده ومدعی علیهم را جلب بمحاکمه می نمایند بملاحظهٔ اینکه تجدید این قبیل دعاوی باعث اختلاط و تضییع حقوق و اتلاف اوقات اولیای عدلیه واسباب نا امنی خاطر از حقوق و اموال است و انواع زحمات فوق العاده تولید تواند کرد در جلسه ۲۶ صفر ۱۳۳۲ تصویب شد که وزارت عدلیه اعظم بمحاکم عدلیه غدغن فرمایند کهاین قبیل دعاوی را یعنی انهائیرا که در دوره قبل از مشروطیت در قطع و فصل آن ها احکام قطعی و بتی صادر شده است مورد توجه و استماع نداشته و محاکماتی را هم که از این قبیل بوده و تجدید نظر در آن ها شروع شده است تعقیب ننمایند مقرر فرمایند مداول حکم هیئت وزراء را بموقع اجرا گذارند تصویب نامه بامضای هیئت وزراء در کابینه ریاست وزراء ضبط است

پرنس ارفع الدوله

۷ ربیع الاول ۱۳۳۲ - ۱۱۹۷۵

حکم وزارتی راجع بدادن سند مالکیت از طرف محکمه نسبت باملاکی که در ازای بمحکومه به محکوم له داده میشود

۱۹ - بعموم محاکم ابلاغ می شود در موقعی که اموال غیر منقوله محکوم علیه بواسطه استنکاف از تادیه دین مطابق مقررات قانونی تقویم شده وباید بمحکوم له تسلیم شود واداره اجرا اوراق آن را بمحکمه صالحه تقدیم می دارد لازم است محکمه مراعات ماده ۶۸۴ اصول محاکمات را کرده سند مالکیت را هم خود محکمه بمحکوم له میدهد .

(رضا پرنس ارفع الدوله)

۱۲ ربیع الثانی ۱۳۳۲ نمره - ۲۴۶۱

تصویب نامه راجعه بتاکید حکم وزارتی مورخ ۱۴ محرم ۱۳۲۸

۲۰ - وزارت جلیله عدلیه اعظم حکمی که از وزارت جلیله عدلیه اعظم در تاریخ ۱۴ محرم ۲۸ به نمره ۱۵۸۱۱۰ راجع بدعاوی اخذ جرایم که زمان وقوع دعاوی مزبور قبل از مورخه ۱۸ شعبان ۲۴ می باشد خطاب بمحاکم عدلیه صادر شده است لازم الاجرا است و باید موافق تصویب نامه هیئت وزراء که تصویب نامه بامضاء هیئت وزراء در کابینه ریاست وزراء ضبط است بمحاکم عدلیه غدغن فرمایند مداول حکم مزبور را بموقع اجرا گذارند

(علاء السلطنه)

۷ جمادی الاول ۱۳۳۲ نمره – ۱۳۱٦٤

حکم وزارتی در عدم اخذ عشریه از دعاوی راجعه به تصرف عدوانی

۲۱– اداره اجرا در موقع اجراء مدلول حکمی که از محکمه درباب رفع تصرف عدوانی صادر میشود اخذ عشریه صورتی ندارد بلکه اخذ عشریه موقعی مجوز قانونی خواهد داشت که اجراء حکم قطعی بعمل بیاید لازم است که اداره اجرا بعد ازاین این نکته را ملاحظه نماید

(وزارت عدلیه)

۵ جمادی الثانیه ۱۳۳۲ نمره – ۱۳۸۸۰

حکم وزارتی در اخذ مخارج محاکمه از مدعی محکوم به بی‌حقی

۲۲ – بعموم محاکم عدلیه اخطار میشود موقعی که مدعی در محاکم ابتدائی محکوم به بطلان دعوی میشود و طرف تقاضای صدور حکم خود را نمی کند باید مطابق روح قانون مخارج محاکمه از مدعی باطل دریافت شود ؛

(مطابق حکم وزارتی مورخه برج دلو ۹۷ نسخ شد (رضا ارفع الدوله)

۲۸ شوال ۱۳۳۲ نمره – ۸۱۷-۱۸۱۳٦

قرار داد بین وزارتین عدلیه و اوقاف راجع بدعاوی موقوفات

۲۳ – برای تحدید حدود و رفع اختلاف مابین وزارتین عدلیه و اوقاف قرارداد ذیل در طی ده ماده بتاریخ ۲۸ شوال ۱۳۳۲ مقرر میشود :

ماده ۱ قضاوت و قطع و فصل کلیه اموریکه محاکمه لازم دارد و راجع بموقوفات مانند سایر قضایا مختص به محاکم عدلیه است .

ماده ۲ – تحقیقات و قراردادهای کلیه امور اداری راجع بموقوفات مخصوص باداره اوقاف است .

ماده ۳ – اموریرا که محاکم عدلیه در هنگام شروع برسیدگی بدواً برای تحقیقات مقدماتی باداره اوقاف رجوع کرده منتظر راپورت آن اداره می شود سه فقره است :

ا – در مسئله اختلاف و تنازع در باب وقفیت و ملکیت .

ب – منازعه و اختلاف در باب تولیت یا نظارت .

ج – در اختلاف ما بین متولی و ناظر و مباشرین یا موقوف علیهم با متولی یا با ناظر یا با مباشرین و در حکم موقوفه است حبس و نذور و ثلث باقی و املاکی که وصیت شده که وقف شود .

ماده ۴ – اختلاف مذکور در ماده سوم هر گاه فقط راجع بحساب بوده و محاکمه لازم نداشته باشد راجع باداره اوقاف است

ماده ۵ – محاکم عدلیه در هنگام ارجاع امور ثلاثه مذکوره در ماده ۳ قراری صادر خواهند کرد و این قرار قطعی و غیر قابل استیناف و تمیز است

مادهٔ ٦ – پس از اینکه در امور مرجوعه مزبوره در ماده ۳ از اداره اوقاف تصدیقی صادر و به محکمه ارجاع کننده ارسال گردید محکمه بر طبق فقره سوم از ماده ۲۸۲ اصول محاکمات تصدیق مزبور را در صورتیکه در حدود صلاحیت به طریق قطعی موجهاً صادر گردیده باشد جزو اسناد رسمی

خواهند دانست یعنی اظهار شك و تردید و بی اطلاعی را از معترض برطبق ماده ۲۸٦ نخواهند پذیرفت فقط میتوان نسبت بان دعوی جعلیت یا اثبات نمود که تصدیق مزبور بجهتی از جهات قانونی از اعتبار افتاده است ولی هر گاه محکمه تحقیقات اداره اوقاف را ناقص و غیر کافی باید میتواند آنرا مستقیما تکمیل نماید .

ماده ۷ ـ محاکم عدلیه مکلفند سواد حکم آخرینی که در خصوص امور مذکوره درماده ۳ ازعدلیه صادر میشود برای آگاهی وثبت باداره اوقاف ارسال دارند .

(تنبیه) مراد از حکم آخرین حکمی است که قطعی شده ودر دیوان تمیز ابرام گردیده یا موعد تمیز آن برطبق قانون منقضی شده باشد

ماده ۸ ـ درمواردیکه محاکم یادوائر اجراء عدلیه بخواهند تشخیص حدودی ازبابت املاك موقوفه بدهند باداره اوقاف اطلاع داده ویکنفر نماینده ازطرف اداره اوقاف برای حضور در محل خواهند خواست .

ماده ۹ ـ در مواردیکه اداره اوقاف احراز وقفیت رقبهٔ را نماید که متولی خاص نداشته باشد یامتولی دارد ولی حاضر برای اقامه دعوی وطرفیت با متصرفین آن نیست مراتب رادر طی لایحه رسمی باداره مدعی عمومی اظهار میدارد که در محکمه صالحه اقامه دعوی کرده حکم مقتضی را صادر نماید در اینمورد مدعی العمومی به ترتیبات قانونی درمحکمه اقامه دعوی خواهد کرد ودر صورت محکومیت مدعی العمومی وطرف مقابل حق خواهند داشت استیناف بدهند یاتمیز تقاضا کنند .

ماده ۱۰ ـ درمواردیکه اداره اوقاف توقیف مالکی رالازم بداند (از قبیل

موردیکه متولیان وقف ازدادن حساب موقوفه یاارائه اسناد وقفی امتناع نمایند یاوقفیت رقباتی محرز بوده ومتولی شرعی آن معین نباشد یا اعیان موقوفه یامنافع آن درمعرض خطر باشد اداره اوقاف مراتب را بمدعی العموم ابتدائی اطلاع داده بتوسط او (بواسطه اقامه دعوی درمحکمه وتقاضای تامین) قرار توقیف راصادر مینماید و قرار مزبور درحدود قانون قابل استیناف است ادارات مدعی العمومی دراینقسم موارد مکلفند بلاتاخیر عرضحال لازم رابمحکمه تقدیم کرده قرارلازم را بفوریت تقاضا وصادر کنند وهر گاه برأی محکمه تسلیم نشدند تقاضای استیناف نمایند .

ذکاء الملك نظام الدین ممتاز الملك

۱۵ ذیقعده ۱۳۳۲ نمره ۱۷۵۴۲

حکم وزارتی در ترتیب رسیدگی بشکایات از احکام محاضر شرع

۲٤ ـ بعموم محاکم عدلیه اعلام و اخطار میشود چون محاکم عدلیه درموارد عدیده موافق قانون و بحکم ضرورت فصل خصومت را بمحاضر شرع باید ارجاع نمایند ودر این مواقع بواسطه مسامحه و سهل انکاری متداعیین محاکم ودوائر عدلیه دچار مشکلات و محذورات میگردند و برای احتراز از اشکالات مزبوره وزیر عدلیه مواد ذیل را مقرر میدارد .

ماده ۱ ـ در مواردی که محاکم عدلیه قرار ارجاع بمحضر شرع می دهند و بنای تعیین محضر می شود هر گاه محاکمه بتوسط وکیل واقع شده اگر چه در وکالت نامه وکیل اختیار تعیین محضر هم باو داده شده باشد محکمه باید بموکل اخطار کند که موقع تعیین محضرشرع است وآگاه باشد که

اگر تعیین محضر بتراضی بشود کدام محضر است وتصدیق کند واگر تراضی نمی‌شود محاضری را که برای قرعه تعیین شده مطلع باشد تا در قرعه کشیدن اگر نظری دارد اظهار نماید

جواب این اظهار در ظرف یک هفته باید بمحکمه برسد واگر نرسید در مواردیکه وکیل حق تعیین محضر دارد محکمه سکوت را حمل برضا خواهد نمود .

ماده ۲ – هر گاه تعیین محضر بتراضی واقع شود بعد از صدور حکم از محضر شرع هیچیک از طرفین حق نخواهند داشت از حکم محضر اشتکاء نمایند وحکمی که از عدلیه بر طبق آن حکم محضر شرع صادر شود قطعی و غیر قابل شکایت خواهد بود و در موقعیکه محکمه اخطار مذکور در ماده اول را نسبت به تعیین محضر بموکلین می نماید باید این نکته راهم خاطرنشان کند

ماده ۳ – هر گاه تعیین محضر بغیر تراضی شده باشد بعد از صدور حکم از محضر مزبور باید محکمه آن را به محکوم الیه ابلاغ کند ومحکوم الیه حق دارد از روز ابلاغ تا بیست روز هر اعتراضی بر حکم محضر دارد اظهار کند و قبل از انقضاء این مدت محکمه نباید محاکمه را خاتمه داده اقدام بصدور حکم نماید

ماده ۴ – هر گاه در ظرف بیست روز بعد از ابلاغ حکم محضر محکوم علیه نسبت بحکم مزبور اظهار شکایتی نکرد محکمه آن را مدرك صدور حکم قرار می دهد و این حکم چنانچه قانون مقرر داشته قطعی غیر

قابل استیناف و تمیز است و این نکته هم باید در ابلاغی که بمحکوم علیه می شود قید گردد .

ماده ۵ – اگر در ظرف بیست روز بعد از ابلاغ محکوم علیه بخواهد شکایتی نسبت بحکم محضر بکند باید مواد شکایت را با ادله بطور واضح معلوم کرده بمحکمه بدهد و محکمه انرا بهیئت تحقیق رجوع نماید .

ماده ٦ – هیئت تحقیق که بدعوت وزیر عدلیه منعقد می شود مرکب است از دو نفر از علمای دیوان تمیز و پنج نفر فقهای صلحیه و وظیفه ایشان این است که شکایت شاکی از حکم محضر را ملاحظه کرده قابل استماع بودن یا نبودن انرا تشخیص بدهند .

ماده ۷ – هر گاه هیئت تحقیق شکایت را وارد ندیدند این امر را بمحکمه مرجوعه اطلاع میدهند و محکمه حکم محضر را مدرك صدور حکم خود قرار میدهد وآن حکم قطعی خواهد بود و در صورتیکه هیئت تحقیق شکایت را قابل استماع به بینند حکم مشتکی عنه بمجتهدین عظام ارجاع میشود که تکلیف انرا معین نمایند .

ذکاء الملك

۱٦ ذیقعده ۱۳۳۲ نمره – ۱۷۴۰۸

حکم وزارتی راجع باینکه اختیارات وکلا باید در خود وکالت نامه تصریح شود

۲۵ – بعموم محاکم عدلیه اعلام و اخطار میشود از این تاریخ ببعد اگر وکلاء وکالت نامه که در ان فقط نوشته شده موافق ماده ۱۷۹ وامثال این عبارت که

مجمل ومبهم است نه بپذیرند وکالت نامه باید مقید باشد که هر یك از اختیاراتی را که موکل بوکیل میخواهد بدهد تصریح نماید تا هم وکیل بداند چه اختیارات دارد وهم موکل بفهمد چه اختیاراتی بوکیل میدهد .

ذکاء الملك

۲۳ ذیقعده ۱۳۳۲ نمره ـ ۱۷٤۹۲

نظامنامهٔ امتحان اعضاء عدلیه

۲۶ نظر بفقره چهارم از ماده ۱۴۷ قانون اصول تشکیلات عدلیه و ماده ۶ دستخط تشکیلات نظر بفرمان مهر لمعان همایونی که بتاریخ ۲۶ شهر شوال ۱۳۳۲ صادر گردیده است

وزیر عدلیه نظامنامه امتحان اعضای عدلیه را در تحت مواد ذیل مقرر میدارد :

مواد عمومی

ماده ۱ ـ مطابق حکم دولت از این بعد احدی بدون دادن امتحان داخل در استخدام عدلیه نخواهد شد

ماده ۲ ـ باداشتن شرایط واوصافی که در ماده ۱۴۷ قانون تشکیلات عدلیه مقرر وفقدان اموریکه در ماده ۱۴۸ مشخص شده کسانیکه تصدیقنامه امتحان را دردست دارند نظر بدرجات ومراتبی که دران معین شد، هروقت محلی درمرکز یا ایالات ویا ولایات خالی شد میتوانند تقاضای شغل نمایند و وزیر عدلیه با رعایت مقررات قانونی از اشخاصیکه دریکرتبه و مقام هستند هر یك را بخواهد بهر

سمتیکه مقتضی داند منصوب وفرمان یا حکم ان را صادر می نماید .

ترتیب تشکیل و انعقاد کمیسیون امتحان

ماده ۳ ـ کمیسیون امتحان هنگام لزوم واقتضا بدعوت وزیر عدلیه منعقد می شود ولی پس از انعقاد ترتیب جلسات را خود کمیسیون خواهد داد .

ماده ۴ ـ محل کمیسیون امتحان در دیوان تمیز خواهد بود .

ماده ۵ ـ رئیس و نایب رئیس دیوان تمیز رئیس ونایب رئیس کمیسیون خواهند بود ورئیس کابینه وزارت عدلیه سمت منشی کمیسیون را خواهدداشت

ماده ۶ ـ وظیفه رئیس نظم داخلی کمیسیون و اعلام افتتاح و اختتام جلسه است وهم چنین اجازه نطق باعضائیکه میخواهند امتحان نمایند با او خواهد بود ودر غیاب رئیس وظایف مزبوره با نایب رئیس است .

ماده ۷ ـ وظیفه منشی ثبت خلاصه مذاکرات ورؤس مسائل مسئوله و جواب آنها است .

ماده ۸ ـ درابتدای هرجلسه منشی صورت مجلس سابق را قرائت کرده بامضای رئیس میرساند پس از آن خودامضا می نماید .

ترتیب قیام کمیسیون بوظایف خود

ماده ۹ ـ کسانیکه داوطلب شغل ومقامی در عدلیه هستند باید تقاضا نامه آن را بکابینه وزارت عدلیه بفرستند تقاضانامه بایدحاوی فقرات ذیل باشد :

۱ ـ اسم ولقب وشهرت ونسبت و محل تولد وسن ومسکن تقاضا کننده

۲ ـ تحصیلات او و اینکه کجا تحصیل کرده و فعلا دارای چه معلوماتی است .

۳ - مشاغلی که در اوقات مختلفه داشته و شغلی که فعلا داراست و ممر معاش او واینکه مخارج اوبطورمتوسط بچه اندازه استو بچه مقدار حقوق امر او می گذرد

۴ - چه اشخاص میتوانند معرف اوواقع شوند .

ماده ۱۰ - رئیس کابینه وزارت عدلیه پس از اینکه تقاضا نامه بکابینه رسید هرگاه نقصی در آن مشاهده کند فوراً بتقاضا کننده اعلام میدارد که آنراتکمیل نماید و پس از تکمیل وهمچنین درصورت عدم نقصان بلا تاخیر آنرا بنظر وزیر عدلیه میرساند که درصورت اقتضا بکمیسیون امتحانرجوع نماید .

ماده ۱۱ - در مورد اشخاصی که داوطلب استخدام درعدلیه‌اند واز طرف وزیر عدلیه امتحان آنان بکمیسیونمرجوع شده کمیسیون موافق موادی که ذیلا مسطور است فقط بامتحان میپردازد ودر باره اشخاصی که مستخدم عدلیه میباشند و عدملیاقتشان محل شکایت شده وزیرعدلیه امتحان و رسیدگی بشکایات را بکمیسیون ارجاع نموده کمیسیون علاوه بر امتحان بمواد شکایت نیزرسیدگی کرده دوسیه عملرا درتحت نظر میآورد درمورد اول کمیسیون ورقهٔ که دارای مراتب لیاقت امتحان ومعلومات واخلاق وحالات اوباشد ترتیب داده یك نسخه بخود او و نسخه دیگر بمقام وزارت تقدیم مینماید ودرمورد دوم راپورتی جامع الاطراف که حاوی مراتب امرباشد بمقام وزارت میفرستد و سوادهریك از اینها درصورتمجلس ثبت خواهد شد .

ماده ۱۲ - کمیسیون امتحان بعداز آنکه باکثریت حاضرین رای خود را داد حق رجوع از آنرا ندارد و پس از اینکه رأی در صورت مجلس ثبت شد باید

تمام حاضرین حتی کسانی که دراقلیت بوده‌اند تصدیقنامه و همچنین راپورت صادر را امضا و مهر نمایند ولی در صورت مجلس اسامی رأی دهندگان و مخالفین ثبت خواهدشد .

ترتیب امتحان

ماده ۱۳ - کسانی که داو طلب مقام روٴسا و اعضای محاکم و پارکها و مدیران و روٴسای ادارات کابینه ومامور عدلیه واجراء ثبت اسناد هستند باید کتباو شفاها امتحانی بدهند که مواد آن ازقرارذیل خواهدبود :

۱ - ادبیات فارسی وعربی ۲ - روٴس مسائل فقهیه مبتلابها از معاملات وقضا و شهادات و حدود و دیات ۳ - قوانین موضوعه مملکتی بالاختصاص قانون اساسی وقانون مطبوعات وقانون ثبت اسناد و قوانین عدلیه از تشکیلات ومحاکمات حقوقی و جزائی و سئوال ازفلسفه آنهاو قوانین دیگر که بعدها تهیه شده ولزوم امتحان انها بکمسیون وداو طلبان اعلام خواهد شد .

ماده ۱۴ - اشخاص سابق الذکر درصورتیکه ازعهده امتحان علمی مذکور در ماده ۱۳ بر آیند باید یك امتحان عملی نیز بدهند و آن عبارت است از اینکه کمیسیون اختبار از قوهٔ ایشان بنماید در استخراج مدرك حکم از دوسیه کار معینی یا قضیه دعوائی و در تشخیص اعتراضات وارده بر جریان یك محاکمه از روی دوسیه که خاتمه یافته است .

امتحان عمل مزبور متناسب تقاضای داو طلب خواهد بود .

ماده ۱۵ - امتحان اعضاء کابینه و دفاتر و منشیان و مباشرین ثبت اسناد فقط علمی و سواد آن عبارت است از املاء و انشاء و ادبیات فارسی و عربی

بقدر کفایت و دفتر داری و آکاهی از قوانین عدلیه بالاختصاص قانون تشکیلات و سوادی از قوانین که اجرای آن ها بعهده داو طلب خواهد بود امتحان اشخاص مزبور نیز هم کتبی وهم شفاهی ودر هرمورد امتحان کتبی بر امتحان شفاهی مقدم است ،

ماده ۱۶ - امتحان مامورین اجراء و احضار خط و سواد فارسی است باندازه لزوم و استحضار از مواد راجعه باحضار و اجرا از قوانین محاکمات حقوقی و جزائی .

ماده۱۷ - علاوه بر معلومات مذکوره هرگاه داو طلبان معلومات دیگری هم داشته باشند از قبیل السنه خارجه و علوم متنوعه و اکاهی از قوانین خارجه میتوانند اظهار کنند و البته در نظر کمیسیون داشتن اینگونه معلومات موجب مزیت و رجحان خواهد بود خاصه اگر تصدیقنامه در دست داشته باشند یا امتحان آن را بخوبی از عهده بر آیند .

ماده ۱۸ _ کمیسیون امتحان در باره اشخاصیکه تحقیق حال و امتحان ان را در نظر گرفته در باب امانت و دیانت و شرافت و حسن اخلاق و صحت عمل ایشان و امتحانات عملی که سابقا داده اند اختبار و رسیدگی کامل می نماید و هم چنین در صحت مندرجات تقاضا نامه داو طلبان تحقیقات کافیه بجا آورده و راپورت امر را بدون ملاحظه وازروی حقیقت بوزارت عدلیه خواهد داد و در ضمن تصدیقنامه که بداو طلبان میدهد نیز اطلاعاتی را که از این بابت تحصیل کرده تصریحاً یا تلویحاً خواهد نگاشت

ماده۱۹ - چون برای اداره کردن کارهای عمومی و خصوصا حکومت این

افراد داشتن معلومات به تنهائی کافی نیست و عمده مطمح نظر وزارت عدلیه حسن اخلاق و پیرایش از الایش است کمیسیون امتحان همه وقت حسن اخلاق و دیانت وامانت را بر دانش و آکاهی مقدم خواهد داشت و باید در مواردی که شکی از سوء اخلاق خاصه عدم دیانت و ارتکاب ارتشائی حاصل کند نهایت اهمیت را بان بدهد و هرگاه نتوانست بهیچ وسیله احراز واقع را بنماید شك خود را در ضمن راپورت بوزیر عدلیه اظهار کند .

ماده ۲۰ - پیشخدمتان عدلیه در پیشگاه کمیسیون بمعرض امتحان درنمی ایند لکن باید خط و سواد فارسی داشته باشند و مراقبت این امر بر عهده پرسنل عدلیه است .

قسمت چهارم

احکام و تصویب‌نامه‌های صادره در سنه ۱۳۳۳

۲۸ رجب ۱۳۳۳ نمره ۱۹۳۲

حکم وزارتی که در قبول عریضه اعتراض بر احکام غیابی محضری

۲۷- بعموم محاکم ابلاغ می‌شود از قراری‌که شنیده می‌شود موقعی که دعوائی از طرف مدعی درمحکمه اقامه شده و از محکمه بواسطه حل مطلب وترافع شرعی ارجاع بمحضر شرع مطاع می‌شود و مدعی حکم غیابی محضری بر محکومیت مدعی‌علیه صادر و تقدیم محکمه میکند و محکمه مطابق حکم مزبور ورقه اجرائیه صادر مینماید ومدعی علیه حاضر وبرای اقامه حجه عریضه تقدیم میدارد محکمه عریضه اورا قبول نکرده وردمی کندچون این مسئله موجب تفویت حقی از مدعی علیه خواهد شد لذا لزوما ابلاغ می‌شود که لازم است از این‌تاریخ محاکم عدلیه درصورتی که امری باین ترتیب جریان حاصل نماید عریضه اعتراض مدعی‌علیه را تا هرمدت که باشد قبول نموده ومراتب‌را بمدعی ابلاغ کرده و امررا احاله بمحضر کرده تا مدعی علیه اقامه حجه خود را در محضر نموده و تفویت حقی از او نشود .

نصرت الدوله

۲۲ شعبان ۱۳۳۳ نمره ۲۵۹٤

حکم وزارتی در الصاق تمبر در مقابل کلیه حقوق دولتی

۲۸- چون وزاوت عدلیه ترتیب تمبر عدلیه ایالات وولایات را مرتب نموده که هروقت طرف احتیاج شود فوراً ارسال دارد لهذا اکیداً اخطارمیشود که کلیه وجوهی که از متداعیین بر طبق قوانین از مخارج محاکمه و عشریه احکام و غیره اخذ می شود بایدباوراق لازمه آن معادل همان وجه تمبر الصاق نماید

چنانچه من بعد از این قاعده تخلف کنند و معلوم شود وجهی بدون الصاق تمبر اخذ شده مورد مؤاخذه و مسؤلیت سخت واقع خواهند شد .

(نصرت الدوله)

۱۷ ذی قعده ۱۳۳۳ نمره ٤۲۰۰

حکم وزارتی در اعسار از ودیعه استینافی

۲۹ - بعموم محاکم بدایت اخطار می شود کسانیکه در محاکم ابتدائی محکوم می شوند و میخواهند از حکم بدایت استیناف بدهند و از تادیه مخارج محاکمه و ودیعه استینافی اظهار اعسار می کنند باید بعد از رؤیت حکم ابتدائی در ظرف سه روز عریضه اعسار خود را تقدیم محکمه نمایند ومحکمه‌هم فقیه را از نوبت خارج وجزء امور فوریه شمرده بر سایر قضایا مقدم داشته بلا فاصله طرفین را احضار نموده و بسرعت رسیدگی کرده رأی خود را میدهد رأی

مزبور اعم از غیابی وحضوری قطعی وغیر قابل اعتراض واستیناف وتمیز است

(فیروز نصرت الدوله)

۱۵ برج جدی ۱۳۳۳ نمره ۱۹۲۴۸

نظامنامهٔ دائرهٔ اجرا

۳۰- نظر بمواد ۱۹۶ الی ۲۲۹ قانون تشکیلات عدلیه بملاحظه اینکه تشکیل اداره اجرای عدلیه مرکزی و جریان امور آن باقانون تشکیلات عدلیه کاملا موافقت داشته باشد وزیر عدلیه مواد ذیل را مقرر میدارد :

ماده ۱ - برای سئه توشقان ئیل ۱۳۳۳ عده مامورین اجرا بیست نفر و مامورین احضار سی نفر خواهند بود

ماده ۲ - در اداره اجرا مجلسی برای تعلیم مواد قانونی راجع باحضار و اجرا تشکیل ودر ظرف دو ماه مواد مزبوره باشخاصی که فعلا در وزارت عدلیه مامور اجرا واحضار میباشند تعلیم خواهد شد .

ماده ۳ - از طرف اداره اجرای عدلیه اعلان عمومی خواهد شد که حضور در مجلس مزبور منحصر بمامورین حالیه اجراءواحضار نبوده وهر کس بخواهد در آن مجلس حاضر شده تعلیمات را فرا گیرد میتواند مشروطبراینکه سواد خواندن ونوشتن فارسی را داشته واسم خود را قبلا در کابینه وزارت عدلیه ثبت نماید .

ماده ۴ - از اشخاص خارجی که حاضر در مجلس درس میشوند هریك بخواهند داخل خدمت عدلیه شوند باید در مدتیکه مشغول تعلم عملیات هستند در اداره اجرا مشغول عملیات نیز باشند و قبل از انقضاء مدت دوماه تقاضا نامه داو طلبی مطابق نظامنامه امتحان بوزارت عدلیه بدهند .

ماده ۵ - بعد از انقضاء مدت دوماه داو طلبان جدید وهم چنین اشخاصی که فعلا در وزارت عدلیه سمت مامورین اجرا و احضار دارند بموجب مواد نظامنامه امتحان اعضاء عدلیه امتحان داده باداشتن شرایط مقرره در ماده ۱۹۷ قانون تشکیلات وسایر شرایط لازمه تصدیقنامه خواهند گرفت .

ماده ۶ - صاحبان تصدیقنامه هر کدام از مامورین حالیه باشند بر سر کار خود مستقر خواهند بود واز داو طلبان جدید هر چند نفر که برای تکمیل عده مقرره لازم باشد انتخاب خواهند شد .

ماده ۷ - مامورین اجرا برای اینکه بتوانند رسماً باین سمت برقرارشوند باید بموافقت ماده ۱۹۹ قانون تشکیلات مبلغ یکصد وپنجاه تومان درصندوق عدلیه بعنوان وجه الضمانه ودیعه بگذارند یا اینکه ضامنی بسپارند که لااقل معادل سیصد تومان اعتبار داشته باشد .

ماده ۸ - لباس مأمورین اجرا سرداری یقه عربی و شلوار خواهد بود با دگمه‌های سفید و علامت طاق کسرای طلا که به یقه سرداری زده میشود پارچه لباس در تابستان زرد و در زمستان مشکی خواهد بود .مخارج لباس بر عهده خود مأمورین است .

ماده ۹ – لباس مأمورین احضار مانند لباس مأمورین اجرا خواهد بود با این تفاوت که بجای علامت طاق کسری عبارت مأمور احضار عدلیه اعظم با ملیله به یقه خواهند داشت .

مخارج لباس مأمورین احضار بر عهده دولت است

ماده ۱۰ – مأمورین اجرا و احضار باید همیشه بلباس رسمی ملبس باشند

ماده ۱۱ – مأمورین اجرا احضار مهر مخصوص خواهند داشت که نقش آن باین ترتیب است

(مامور اجرای عدلیه نمره . .) (مامور احضار عدلیه نمره . .)

ماده ۱۲ – اشخاصی که موافق این نظام نامه مستخدم خواهند شد اگر مأمور اجرا باشند ماهی پانزده تومان و اگر مأمور احضار باشند ماهی ده تومان حقوق خواهند داشت وبعلاوه مدلول ماده ۲۰۷ قانون تشکیلات عدلیه در حق آنان مجری خواهد بود .

قسمت پنجم

احکام و تصویب نامهای صادره در سنه ۱۳۳۴

۲۲ ربیع الثانی ۱۳۳۴ نمره – ۶۹۲۷

حکم وزارتی در اجرای قانون اصول محاکمات تجارتی

۳۲ – بعموم محاکم وادارات عدلیه اخطار میشود برحسب دستخط جهانمطاع مبارك همایونی که در اجرای قانون محاکمات تجارتی شرف صدوریافته عموم محاکم ودوایر عدلیه اعظم مکلفند که از این تاریخ ببعد درجریان امور مواد قانونی مزبور را درنظر گرفته تخلف از آنرا موجب مسئولیت قانونی خود بدانند

(علاء السلطنه)

۲۹ ربیع الثانی ۱۳۳٤ نمره – ۲۷

حکم وزارتی راجع باخذ بقیه مخارج محاکمه

۳۳ – به محاکم بدایت اخطار میشود چون مطابق ماده ۷۸۳ سه ربع مخارج محاکمه باید درحین صدور احکام اخذ وغالباً اتفاق می افتد که محکمه رای خودرا داده ولی ارباب دعوا بعد از استماع امر خودرا تعقیب کرده وسه ربع مخارج محاکمه که از حقوق دولت است ازمیان میرود این است لزوماً بعموم محاکم ابلاغ میشود ازاین تاریخ ببعد کلیه محاکم مکلفند بعد ازآنکه رای خودرا صادر وبطرفین ابلاغ کردند بانهایت فوریت یاد داشتی باداره مدعی العموم بدایت

بفرستند که فلان محاکمه ختم و مخارج محاکمه فلان مبلغ است وفلان شخص برحسب رای محکمه باید مخارج محاکمه را تادیه نماید و مدعی العموم بدایت هم مکلف است توسط اداره اجرا حقوق دولت را که محکمه معین نموده است اخذ و دریافت داشته تا عایدات دولت ازمیان نرود

(محمدعلی علاء السلطنه)

مطابق حکم وزارتی مورخه برج دلو ۹۷ نسخ شد

۲۹ ربیع الثانی ۱۳۳٤ نمره – ۲۸

حکم وزارتی در اینکه امنای صلحیه باید امورات شرعیه را بحکام صالح رجوع کنند

۳٤– بعموم محاکمه صلحیه اخطار میشود – فلسفه تشکیل محاکم صلحیه از امین صلح وفقیه محکمه این است اموراتیکه محتاج برسیدگی شرعی است در محکمه بافوریت تامه قطع وفصل شود لزوما امنای محاکم را متذکر کرده که امورات شرعی را نوعا باید ارجاع به فقهای صلحیه نموده تا فلسفه تشکیل موقعیت پیدا کرده و آقایان فقها هم بوظایف قانونی و شرعی خود عمل کرده باشند

(محمدعلی)

۱۲ جمادی الثانی ۱۳۳٤ نمره ٤۹۰

تصویب نامه راجعه بعدم قبول دعاوی قبل از بیست سال

۳۵– وزارت جلیله عدلیه اعظم هیئت وزراء عظام در جلسه دوازدهم جمادی الاخر ۱۳۳٤ بموجب پیشنهاد وزارت جلیله عدلیه تصویب فرمودند که چون رسیدگی بدعاوی

که از بیست سال قبل تا کنون در عدلیه مطرح نشده باعث زحمت وتفکیک حق از باطل موجب تضییع اوقات محاکم خواهد بود لذا وزارت عدلیه دعاوی از بیست سال قبل تا حال که اساساً رجوع بعدلیه و محاضر شرعیه نشده است محاکم عدلیه عرضحال آن را نپذیرفته و این قبیل قضایا را مطرح مذاکره قرار ندهند تا بسهولت در اجرای دعاوی حقه عارضین اقدام بشود و بطور فوق العاده رسیدگی بچنین امری اگر لازم آید وزیر عدلیه با موافقت نظریات اعضاء رئیسه دیوانعالی تمیز بمحاکمی که بموجب قانون صلاحیت رسیدگی دارند ارجاع نمایند

(محمد ولی) (علاء الملك) (اکبر) (احمد) (مشیراعظم) (جمشید)

۱۷ جمادی الثانی ۱۳۳٤ نمره ۷۲۱

حکم وزارتی بمحاکم صلحیه در اینکه بدعاوی راجعه بسربازها بقید فوریت رسیدگی شود

۳٦– بعموم صلحیه های مرکزا کیداً اخطار میشود نظر بمذاکراتیکه فیمابین وزارت عدلیه و وزارت جلیله جنك راجع بمحاکمات اهالی نظام جریان یافته وزارت عدلیه لازم میداند که خاطر آقایان امناء صلح را باین نکته متذکر و متوجه نماید بعد از این اموریکه یکی از طرف آن ها سرباز واقع میشود بدون مماطله با کمال فوریت رسیدگی کرده قطع و فصل نمایند که سربازها از شغل خود باز نمانند و تسویه امورات آن ها هم شده باشد البته در خاتمه

خاطر نشان می کنیم که مداول این ابلاغ را همیشه در کلیه ارجاعات
و محاکمات عموما و در اینمسئله خصوصاً متوجه و در نظر داشته که اسباب
تسهیل جریان و رفاهیت اهالی فراهم آید

(محمود طباطبائی)

۲۲ جمادی الثانی ۱۳۳۴ نمره ۱۱۹۷

حکم وزارتی دراجرای تصویبنامه ۱۲ جمادی الثانی ۱۳۳۴

۳۷ــ بعموم محاکم بدایت ابلاغ میشود بموجب پیشنهاد وزارت عدلیه
و تصویب نامه هیئت وزراء عظام در جلسه مورخه دوازدهم جمادی الاخر ۳۴
چون رسیدگی بدعاوی که از بیست سال قبل تا کنون که در عدلیه مطرح نشده
باعث زحمت و تفکیك حق از باطل و موجب تضییع اوقات محاکم خواهد بود
لذا وزارت عدلیه دعاوی از بیست سال قبل تا حال را که اساساً رجوع بعدلیه و
محاضر شرعیه نشده است بمحاکم عدلیه ابلاغ می نماید که عرضحال آن
را نپذیرفته و این قبیل قضایا را مطرح مذاکره قرار ندهند تا موجب تسهیل در
اجرای دعاوی حقه عارضین شده و بسرعت اقدام شود ضمناً مقرر است که وزارت
عدلیه بطور فوق العاده برای رسیدگی باین قبیل امور اگر لازم آید باموافقت
نظریات اعضاء رئیسه دیوانعالی تمیز بمحاکمی که بموجب قانون صلاحیت رسیدگی
دارند ارجاع و رسیدگی نمایند

(محمود طباطبائی)

چهارم رجب ۱۳۳٤ نمره ۱۵۳۷

حکم وزارتی در ایصال احضاریه ها در ظرف بیست چهار ساعت

۳۸ ــ اداره اجرا از قرار مسموع اوراق احضاریه و اخطاریه که از
طرف دفاتر برای امضاء متداعیین ارسال میشود عموماً در ابلاغ و رجعت آن
مامورین احضار مسامحه وتعلل میورزند واین تسامح باعث تضییع حقوق اصحاب
دعوی واوقات محکمه است ــ لذا ازاین تاریخ غدغن اکید شود که بمامورین
احضار این مسئله را گوشزد ومداول این ابلاغیه را اعلام نمایند که بعد از وصول
اوراق احضاریه از دفاتر برای ابلاغ بهریك از اصحاب دعوی مامورین باید احضاریه
های ها ی را در ظرف چهل وهشت ساعت در داخله شهر بامضاء احضار شونده
رسانیده وبدفاتر عودت دهند ودر امور فوری کلیه مدت حصول اوراق از دفاتر
و ابلاغ وعودت وتسلیم آن بدفاتر بیش از بیست وچهار ساعت نخواهد بود

چهارم رجب ۱۳۳٤ نمره ۸۷۷

نظامنامهٔ اعسار وورشکستگی تجارتی مصوبه هیئت وزراء عظام

۳۹ ــ وزارت جلیله عدلیه اعظم ــ در جلسهٔ چهارم رجب ۱۷ ثور ۳٤ هیئت
وزراء عظام مواد پنجاه وپنج کانه قانون راجع بور شکست و اعسار تجارتی را
موافق پیشنهاد آنوزارت جلیله که در کابینه ریاست وزراء ضبط است تصویب فرمودند
که از این تاریخ وزارت عدلیه مأمور هستند کهاین قانون را بموقع اجرا گذارند
تصویب نامه درکابینه ریاست وزراء ضبطاست

(محمد ولی)

نظامنامه تصفیه امور تجار

مصوبه هیئت وزراء عظام در جلسه چهارم شهر رجب ۱۳۳۳

ماده ۱ – تاجر متوقف کسی است که از تادیهٔ حوالجات ودیون خودامتناع کند وبدین واسطه معاملهٔ تجارتی او متوقف بماند

ماده ۲ – تاجر متوقف ویاطلبکاران او میتوانند تصفیه امر خودرا ازمحکمه تجارت تقاضا کنند

ماده ۳ – هرگاه تقاضای تصفیه ازطرف طلبکاران شدمحکمه تجارت درصورتیکه احراز توقف تاجر مدعی علیه رانموده امر اورا موافق مواد ذیل به هیئت تصفیه رجوع مینماید

تشکیل هیئت تصفیه

ماده ٤ – هیئت تصفیه مرکب میشود ازرئیس اول محکمه تجارت ودونفر عضو محکمه ابتدائی حقوق و دونفر ازتجار معتمدین عدلیه موافق تصویب و تعیین وزیر عدلیه

ماده ۵ – ازموقعیکه بطبق این نظامنامه شروع بحل وفصل امور تاجرمتوقف میشود دارائی ودفاتر واسناد او توقیف شده و کلیه معاملات مشارالیه اعم از

تجارتی وغیره تجارتی باید باطلاع هیئت تصفیه باشد اگر معامله برخلاف این ماده بشود ازدرجه اعتبار ساقط است مخارج عادی برای معیشت وزندگانی مستثنی است

ماده ٦ – مضمون مادهٔ قبل باید ضمیمه اعلان ماده (۷) بشود

تحقیق دیون

(۱) طلبکاران بی وثیقه

ماده ۷ – اعلانی در روزنامه نشر میشود برای اخطار عموم طلبکاران ودر آن قید میشود که از تاریخ اعلان تامدت یکماه بعد کلیه طلبکاران تاجر متوقف که در طهران اقامت دارند اسناد خود را بانضمام صورتی ازمطالباتی که مشار الیهم از او دارند درهیئت تصفیه شخصا یابتوسط و کلای ثابت الوکاله خود حاضر نموده ارائه دهند.

ماده ۸ – مدت ارائه اسناد برای طلبکاران که درخارج از طهران سکنی دارند چهار ماه است مدت مزبور منتهای مدت تحقیق دیون خواهد بود

ماده ۹ – هیئت تصفیه میتواند امینی را معین نماید که بامعاضدت یکی ازمصدقین رسمی عدلیه درظرف مدت مزبوره بموجب دفاتر وراه نمائی خودتاجرمتوقف ویا و کلای اوصورتی ازمطالبات مشارالیه استخراج وترتیب نمایند مقصودتهیه زمینه وتسهیل وتسریع وصول مطالبات است که ترتیب آن مطابق مواد (۳۵)

الی (٤۷) خواهد بود

ماده ۱۰ــ هیئت تصفیه دفتری مرتب مینماید که در آن مطالب ذیل ثبت میشود

(۱) اسم طلبکار ووکیل او

(۲) میزان طلب

(۳) محل اقامت طلبکار و وکیل او

ماده ۱۱ ــ صفحهٔ را که در آن مطالب فوق ثبت شده طلبکار یاوکیل اوامضاء مینمایند ودرعوض سواد از آن بامضاء و مهر هیئت میگیرد

ماده ۱۲ ــ درموقعیکه طلبکاران اسناد خودرا بمحکمه ارائه میدهند تاجرمتوقف یاوکیل ثابت الوکاله او باید حاضرشود .

ماده ۱۳ ــ اگر از طرف تاجرمتوقف یاوکیل او اعتراضی بطلب مزبورنشد فوری هیئت تصفیه آن را جزو دیون مسلمه ثبت و بترتیب مقرره در مواد ۱۰ و ۱۱ رفتارخواهد کرد

ماده ۱٤ ــ اگر طلب مزبور مورد اعتراض واقع شد فوراً هیئت تصفیه داخل محاکمه شده وباید قبل ازانقضاء مدتیکه کلیه برای دوره تعین دیون تاجر متوقف معین شده حکم آنمحل را نمایند

ماده ۱۵ ــ هرگاه هیئت تصفیه دعوی را قابل صدور حکم قطعی قبل از انقضاء مدت معینه درماده ۱۳ ندانداامر بتشکیل مجلسی از برای ترتیب مصالحه خواهد داد

ماده ۱٦ ــ هر گاه هیئت تصفیه امر بتشکیل مجلس مصالحه داد ومجلس مزبور تا

پانزده روز قبل از انقضاء مدت معینه در ماده ۱۳ موفق بختم عمل نگردید اعضاء مجلس مصالحه در مرکز هیئت تصفیه جمع و پس از تعاطی نظر قبول موقت دین و تعیین مبلغ آن را که در صورت کل باید درج شود باکثریت دوثلث خواهند نمود

ماده ۱۷ ــ هرگاه منازعه در خصوص دین محتاج بمحاکمه حقوقی شود هیئت تصفیه عضوی را تعیین می نمایند که راپورتی از آن امر ترتیب و یا عرض حالی تقدیم هیئت تصفیه حقوقی که مرکب است از یکی از رؤسای محکمه ابتدائی و یکی ازاعضاء آن و یك نفر مصدق تجارتی و بامروزیر تشکیل میشود نماید

ماده ۱۸ ــ هیئت تصفیه حقوقی باید بموجب آن راپرت و عرض حال فوری مدعی علیه را احضار و از روی راپرت تهیه شده بطور محاکمه احضاری رسیدگی بامر مزبور نموده و در حکم خود تصریح مینماید که عمل قطع یادین موقتاً قبول و یا رد شده ودر صورت قبول میزان آنرا معین مینماید .

ماده ۱۹ ــ بحکم قطعی یکی از دو هیئت تصفیه هریك از متداعیین اعتراضی داشته باشند بوزیر عدلیه اظهار میدارند وزیر عدلیه میتواند رسیدگی آن امر را بهیئت دیگری رجوع نماید ــ رای آن هیئت قطعی خواهد بود .

(۲) در طلبکاران با وثیقه

ماده ۲۰ ــ صاحبان وثیقه و خود تاجر متوقف مکلفند که قبل از ختم مدت مشخصه برای تعیین دیون صورتی از وثیقه ها و رهینه ها به هیئت تصفیه

تقدیم نمایند

ماده ۲۱ – هیئت تصفیه فروش اشیاء مزبور را از منقول و غیر منقول بطور مزایده اعلان می نماید

ماده ۲۲ – اگر تا پنج ماه از شروع به تصفیه عمل تاجر متوقف آن وثیقه پیش از مبلغ دین خریدار پیدا کرد و هیئت تصفیه باطلاع تاجر متوقف و یا قائم مقام او معامله را قطع وفوری از آن وجه طلب صاحب وثیقه رابرداخته مازاد را مطابق ماده ٤۳ حفظ خواهد نمود

ماده ۲۳ – اگر در مدت مشخصه وبه ترتیبی که درماده قبل ذکرشده خریدار پیدا نشد آن و ثیقه تقویم و بمیزان طلب از عین آن بطلب کار واگذار خواهد شد

ماده ۲٤ – اگر وثیقه مورد منازعه و محتاج بمحاکمه تجارتی و یا حقوقی گردد مطابق مواد مذکوره در مبحث طلبکاران بی وثیقه محاکمه خواهد شد

ماده ۲۵ – اگر وثیقه مذکوره پس از محاکمه مستحقا للغیر شد طلبکاران درعداد دیان معمولی تاجر متوقف محسوب و و ثیقه تسلیم بمالك حقیقی خواهد شد

ماده ۲٦ – اجناسی که بعنوان امانت نزد تاجر متوقف گذاشته شده بعد از تحقیق و ثبوت متعلق بصاحب امانت خواهد بود

مطالبات

(۱) تعیین نظار

ماده ۲۷ – پس از تعیین دیون هیئت تصفیه بتوسط دفتر دار خود طلب کاران که طلب آنها ثابت و محقق گردیده و یا موقتا قبول شده است دعوت خواهد نمود برای اینکه از بین خود هیئتی را برای نظارت بوصول مطالبات تاجرمتوقف تعیین نمایند

ماده ۲۸ – مجلس طلبکاران برای تعیین نظار در تحت ریاست هیئت تصفیه و نظارت اعضاء آن منعقدخواهد شد

ماده ۲۹ – طلب کارانی که طلب آنها مسلم وثابت و یاموقتاً قبول شده است در آن مجلس شخصاً حاضر شده و یا وکیل خود را خواهند فرستاد

ماده ۳۰ – تاجر متوقف و یاقائم مقام او در آن مجلس حاضر خواهد بود

ماده ۳۱ – طلب کاران هیئت نظار را که عبارت از چهار نفر است در مجلس مذکور با کثریت تام انتخاب خواهند کرد

ماده ۳۲ – اگر از طرف طلب‌کاران نسبت بطلب یکی از طلب کاران از حیث اصل طلب یا مقدار مبلغ آن اعتراضی باشد باید در این مجلس اظهار شود – هیئت تصفیه مکلف خواهد بود که باحضور نظار منتخب بموضوع معترض علیه مراجعه نماید – حق اعتراض منحصر بطلب کاران مسلم یاو کلای ثابت الوکاله

آنان است

مادهٔ ۳۳ ــ نظار فقط در مواردیکه این نظامنامه تصریح نموده صاحب رای خواهد بود

ماده ۳٤ ــ اگر طلب‌کاران بالاتفاق و با رضای تاجر متوقف خواستند وصول مطالبات خودرا بطور قسط بندی یا طرز دیگری قرار بگذارند عمل تصفیه بهمین نحو خاتمه یافته دیگر موقع اجرای مواد آتیه نخواهد بود

(۲) تعیین ووصول مطالبات

ماده ــ ۳۵ هیئت تصفیه با حضور نظار داخل تحقیق مطالبات تاجر متوقف خواهد شد تاجر متوقف ویا و کلای او تعین مدیونین را مینماید

ماده ۳٦ ــ مدیونین در مقابل قرض خود قبض رسمی مسلم تاجر متوقف‌را باسم هر کس که باشد میتواند رد نمایند

ماده ۳۷ ــ مدیونین اعتراضی داشته باشند اظهار مینمایند وهیئت تصفیه فوری داخل محاکمه شده هرچه زودتر عمل را قطع مینماید

ماده ۳۸ ــ چنانچه حل منازعه باید بمحاکمه حقوقی بشود هیئت تصفیه‌عضوی را تعین مینماید برای تحقیق مقدماتی وترتیب راپورت وانتقال‌عمل به هیئت تصفیهٔ حقوقی

ماده ۳۹ ــ هیئت تصفیه مزبوره بایداز روی آن راپورت وعرضحال تاجرمتوقف مدعی علیه‌را فوری احضار وعمل رابمحاکمه اختصاری رسیدگی وقطع نماید

ماده ٤۰ ــ اگر بحکم قطعی یکی از دو هیئت اعتراض باشد مطابق ماده ۱۹ رفتار خواهد شد

ماده ۴۱ ــ آنچه از بابت مطالبات قروض تاجر متوقف رد شود و هیئت تصفیه آنرا درمحل مطمئنی ضبط مینماید و پس از رسیدگی بکلیه مطالبات و تفریق محاسبه آن قروض در حضور نظار و هیئت تصفیه و خود تاجر متوقف باطله و بمشارالیه اعاده خواهد شد

مادهٔ ۴۲ ــ در تعیین محل ضبط قبوض نظار و تاجر متوقف صاحب رای خواهند بود

ماده ۴۳ ــ آنچه از بابت مطالبات تاجر متوقف وجه نقد وصول شود در نقطه که در تعیین آن نظار و تاجر متوقف ذی‌رای خواهند بود بامانت گذارده خواهد شد

ماده ۴۴ ــ در مقابل مطالبات ممکن است اموال منقول و غیر منقول قبول شود

ماده ۴۵ ــ نسبت بکلیه دارائی تاجر متوقف سوای مستثنیات دین هیئت تصفیه فروش بطور مزایده را اعلان مینماید

ماده ۴٦ ــ در صورت تساوی شروط خریداری طلب کاران برسایر مشتری‌ها حق تقدم خواهند داشت

ادای قروض

ماده ۴۷ ــ پس از آنکه اموال منقوله و غیر منقول بفروش رسید تنخواه حاصله رابا تنخواه موجوده نقدی جمع و با قروض تاجر متوقف می سنجند

ماده ۴۸ ــ چنانچه تنخواه موجودی زیاد تر از قروض تاجر متوقف باشد مازاد را بخود مشارالیه داده میشود

مادهٔ ۴۹ - درصورتیکه تنخواه موجودی کمتر از فروش تاجر متوقف باشد بین‌طلبکاران بطور تومان شمار تقسیم میشود

مادهٔ ۵۰ - از کلیه مطالبات تاجر متوقف که وصول شده و همچنین از فروش مشار الیه که تادیه‌میشود حقوق‌دیوانی که عشراست اخذ میشود

مادهٔ ۵۱ - درصورتیکه طلبکاران تاجر متوقف به تمام طلب خود نرسند آنچه از بابت طلب هر یک که باقی باشد هیئت‌تصفیه بامضای محکمه تجارت تصدیق میدهد که هر وقت تاجر متوقف صاحب مال شود طلبکاران حق مطالبه آن باقی مانده را داشته باشند

مادهٔ ۵۲ - پس از آنکه هیئت تصفیه مطابق ماده قبل تصدیقی ازبابت‌بقیه طلب‌کاران داده ختم عمل را اعلان مینماید

مادهٔ ۵۳ - هیئت تصفیه از کلیه عمل تاجرمتوقف‌راپورت مفصلی‌تهیه نموده‌طبع وتوزیع خواهد کرد

ماده ۵٤ - اشخاصی‌که مطالباتشان بطور موقت‌تعیین شده می‌توانندپس‌از ختم عمل تفاوت حقوقی مسلمه خودرا در محاکم‌صالحه مطابق مقررات‌اصول‌محاکمات حقوقی وتجارتی اثبات وحکم صادر نمایند

ماده ۵۵ - درصورتیکه امر تاجر متوقف کیفیت ماده ٤۹ راحائز شود اثبات ورشکستگی او شده محکمه تجارت باید آنرا درجراید اعلان نماید

بتاریخ ۲٦ حمل ۱۲۹۸ مطابق ۱۵ رجب ۱۳۳۷ بموقع اجرا گذارده شد

٦ رجب ۱۳۳٤ نمره ۱۷۸۰

حکم وزارتی در ترتیب رسیدگی بشکایات از احکام صادره از محاضر شرعیه

۳۰- چون مواد راجعه بمحاضر شرع بر حسب اصول تشکیلات هنوز موقع جریان نیافته و محاکم عدلیه موافق قانون و بحکم ضرورت باید در موارد لازمه قضایا را بمحاضر شرع ارجاع نمایند وممکن است پس از صدور حکم‌محضری‌از طرف احد متداعین نسبت بشخص حاکم یاحکم صادر موافق مقررات شرع‌شکایتی اظهار شود لهذا لزوماًمطابق ترتیب ذیل مقرر میشود که بشکایات مزبوره رسیدگی بعمل آید :

ماده ۱) در مواردیکه محاکم عدلیه قرار ارجاع بمحضر شرع میدهند و بنای‌تعیین‌محضر میشود هرگاه‌محاکمه بتوسط وکیل‌واقع‌شده باشداگرچه‌حدوکالت نامه اختیار تعیین محضربوکیل داده‌باشد مع ذالک محکمه باید بخود موکل‌اخطار کندکه موقع تعیین محضرشرع‌است‌تامسبوق‌باشد که اگر تعیین‌محضربه‌تراضی میشود پس از تشخیص تصدیق کند و اگر تراضی حاصل نمیشود از محاضری که برای قرعه کشیدن تعیین شده مطلع باشد تا در موقع قرعه اگر نظری دارد اظهار نماید . جواب این اخطار درظرف یکهفته پس از ابلاغ باید بمحکمه برسد و اگر متداعیین در خارج شهر باشند مازاد هر چهار فرسخ یك روز علاوه محسوب است و اگر در ظرف مدت مقرره جوابی نرسید در مواردیکه وکیل حق تعیین محضر دارد ومحکمه سکوت راحمل برضا خواهد نمود .

مادہ ۲) بعد از صدور حکم از محضر باید محکمه آن حکم را بمحکوم علیه ابلاغ کند ومحکوم علیه حق دارد از روز ابلاغ تابیست روز هر اعتراضی بر حکم محضر دارد اظهار کند وقبل از انقضای این مدت محکمه نباید بر طبق حکم محضری حکم صادر نماید.

ماده ۳) هرگاه در ظرف بیست روز بعد از ابلاغ حکم محضر محکوم علیه نسبت بحکم مزبور باحاکم قضیه اظهار شکایتی نکرد محکمه برطبق حکم محضری حکم میدهد واین حکم چنانچه قانون مقرر داشته غیر قابل استیناف وتمیز است واین نکته هم باید درابلاغیه که بمحکوم علیه میشود قید گردد.

ماده ٤) اگر درظرف بیست روز پس از ابلاغ محکوم علیه بخواهد شکایتی اظهار کند باید مواد شکایت را بادله بطور وضوح مرقوم داشته بمحکمه تسلیم کند ومحکمه مکلف است شکایت مزبوره رابا صورت حکم محضری بوزارت عدلیه ارسال دارد تابمحضر فوق العاده مجتهدین عظام ارجاع نماید

ماده ۵) محضر فوق العاده مجتهدین مرکب است از سه نفر مجتهد به تعیین وزیر عدلیه

ماده ٦) محضر مزبور در رسیدگی بشکایات مرجوعه باید باسرع مایمکن اقدام نموده رای خودرا صادر نماید

ماده ۷) درمحضر مزبور در صورت اختلاف اکثریت اراء قاطع است

ماده ۸) هرگاه محضر مزبور شکایات واصله را وارد ندیدند تنفید حکم مزبور را اعلام نموده رای خودرا بوزارت عدلیه ارسال میدارند تاموافق ترتیبات حکم عدلیه برطبق آن صادر گردد.

ماده ۹) اگر محضر مزبور شکایات را وارد دیدند در صورتیکه رفع شکایات واصلاح حکم رادر عهده حاکم متشکی عنه بدانند اشاره بطریق اصلاح کرده بوزارتعدلیه اعاده میدهند تابمحاکم مزبور ارجاع شود که در مقام اصلاح خود برآید واگر اصلاح حکم را از عهده حاکم قضیه خارج دانستند حکم را نقض مینماید تاموافق ترتیبات مقرره مجدداً ترافع بعمل آید

ماده ۱۰) احکام محضری که قبل ازاین نظامنامه صادر شده ونسبت بشکایت احد متداعیین معوق مانده وبموقع اجرا نرسیده مشمول ترتیبات مقرره در این مواد خواهد بود.

(محمود طباطبائی)

(مطابق حکم وزارتی نمره ۱۳۴۸ درتاریخ چهارم شهر رجب ۱۳۳۷ مطابق برج دلو ۱۲۹۷ نسخ شده)

۱۰ رجب ۱۳۳۴ نمره ۱٦٨٤۰

حکم وزارتی دراینکه تقریرات طرفین باید بطورخلاصه ثبت شود

٤۱ - بعموم محاکم عدلیه اخطار میشود یکی از علل عمده بطوء جریان محاکمه عدلیه که باعث شکایت اصحاب دعوی ومرجوعین عدلیه شده است تحریر تقریرات متداعیین یا وکلای آنها است که عیناً در دوسیه عمل نوشته میشود و این مسئله مسلم است که ارباب دعوی در حین محاکمه بواسطه خلط مبحث و تضییع حقوق یکدیگر اظهارات خارج از موضوع نموده وتهیه مقدماتی میکنند که نتیجه فقط تطویل محاکمه خواهد بود اغلب جلسات محکمه ،

مصروف استماع اینگونه کلمات شده وموضوع اصلی دعوی از بین میرود چون از این اطاله کلام متداعین و درج تقریرات مفصله آنها عیناً در دوسیه بجز خروج از ماهیت دعوا وتضییع حقوق احدی الطرفین واوقات محاکم امور دیگری نمیرود لذا اکیداً غرض میشود رؤسای محاکم به تقریرنویس های خود دستور العمل بدهند که ازاین تاریخ مشار الیهم در تحت دستور و مراقبت روساء محاکم در موقع محاکمه عبارات و تقریرات متداعین یا وکلای آنها را خلاصه کرده ومطالب حقیقی وعصارهٔ مذاکرات که مربوط بدعوی است در دوسیه تحریر و پس از قرائت آن بـرای تقریر کنندهٔ بامضاء او رسانیده تا در موقع اخذ رای و ملاحظه دوسیه هم وقت اعضاء محکمه تضییع نشده و هم محاکمه زود تر خاتمه بپذیرد

(محمود طباطبائی)

۲۳ برج ثور ۱۳۳٤ نمره ۹۸٤

تصویب نامه راجعه به لازم الاجرا بودن اجاره نامه های رسمی

۴۲ ـ وزارت عدلیه اعظم در جلسه ۲۳ ثور ۳۴ هیئت وزراء عظام بموجب پیش نهاد اداره نظمیه موادیکه ذیل راتصویب فرمودند .

۱ ـ هرموجری حق دارد که هرگاه مستاجربموعد معین درادای وجه اجاره مسامحه نماید بکمیسا یای محل خود مراجعه و پرداخت وجه اجاره و تخلیه مستقل خود را تقاضا نماید

۲ ـ کمیسر وقتی باین شکایت توجه میکند که اجاره نامه موجر موشح به تمبر عدلیه باشد

۳ ـ کمیسر حق دارد معادل وجه اجاره پس افتاده از اشیاء مستاجر توقیف نموده ودر صورت لزوم خانه یا مستقل را نیز تخلیه نماید تا اینکه برای تسویه قطعی مابه‌الاختلاف بین موجر ومستاجر ازمحکمه مقتضیه حکم صادر و تکلیف شده راتعیین نمایند

اداره نظمیه مکلف است مدلول مواد فوق را بموقع اجرا گذارد .

تصویب نامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است (محمدولی)

۲۰ رجب ۱۳۳٤ نمره ۱٦٦۲

حکم وزارتی دراجرای نظامنامه مورخه ۵شم رجب ۱۳۳۴

۴۳ ـ ریاست اول محاکم تجارت ـ درجلسه چهارم شهررجب ۱۳۳٤ هیئت وزراءعظام دامت شوکتهم مواد پنجاه‌وپنج گانه قانون راجع بورشکست و اعسارتجارتی راتصویب فرموده‌اند ازاین‌تاریخ مدلول قانون مزبوررا در نظر گرفته و موادآن‌را بموقع اجرا بگذارند (محمد ولی)

۲۸ رجب ۱۳۳٤ ـ نمره ۱۷٤۵

حکم وزارتی دراینکه محاکم ولایات عندالاقتضا عین دوسیه را بایدبه بمرکزبفرستند نه سواد آنهارا

۴۴ ـ بعدلیه ولایات دوسیه محاکمه را که بمرکز می فرستند

باید عین دو سیه را ارسال دارید اگر می خواهید سواد بردارید نزد خودتان باشد

(محمود طباطبائی)

۸ ذیقعده ۱۳۳٤ – نمره ۳٦٦۰

نظامنامه محکمه جنائی عمومی

٤۵ – نظر بمواد ۳٦۱ و ۳٦۲ و ۳٦۳ قانون اصول محاکمات جزائی ترتیب تشکیل محکمه جنائی عمومی بطریق ذیل مقرر می شود :

ماده ۱) محکمه جنائی در هر سال چهار مرتبه در اول فصول اربعه (بهار تابستان و پائیز و زمستان) تشکیل و افتتاح خواهد شد

ماده ۲) درصورت تعدد شعب در استیناف در هر دوره بطور متناوب چهار نفر از اعضاء محکمه استیناف در تحت ریاست یکی از روسای شعب محاکم مزبوره محکمه جنائی عمومی تشکیل می‌شود .

ماده ۳) قبل از افتتاح دوره رئیس کل محکمه استیناف صورت اعضاء و رئیس را باصورت امورجنائی که باید در آن دوره محاکمه شود وهمچنین مدتی را که برای رسیدگی بامورمذکوره لازم است بمقام وزارت پیشنهاد می کند تا مقام وزارت بر طبق آن ابلاغ صادر نماید

ماده ٤) در صورت لزوم مطابق ماده ۳٦٤ رئیس کل استیناف تجدید مدت دوره محاکمه یا تشکیل محکمه را بطور فوق العاده می‌تواند بوزارت عدلیه پیشنهاد

نموده تابرطبق آن ابلاغ صادر شود.

(وزارت عدلیه)

۲۰ ذیحجه ۱۳۳٤ – نمره ٤۸۳٦

حکم وزارتی درتعیین وظایف وکیل عمومی اوقاف

٤٦ – ماده ۱) در وزارت معارف و اوقاف برحسب تصویب هیئت دولت یکنفر وکیل عمومی با نظارت وزیر عدلیه انتخاب خواهد شد .

ماده ۲) وکیل عمومی مذکور در حکم معاونین مدعی عمومی ابتدائی است و درباب موقوفات وظایفی را که قانون برای او درتحقیقات امور موقوفه معین کرده است انجام داده وهر ماهه راپورت آن رامرتب بوزارتین عدلیه واوقاف تقدیم خواهد نمود .

ماده ۳) هرگاه اقامه دعوائی را در موضوع موقوفات اداره اوقاف لازم بداند وکیل عمومی مزبور خود درمحاکم مرکزی ویا درمحاکم ولایات بنام دولت طرح دعوی خواهد کرد ومحاکم مشار الیه را برسمیت خواهند شناخت

ماده ٤) اگر وکیل عمومی مزبور درمحاکم ثانیه محکوم شد باید استیناف و یا تمیز از آن محاکمه را بتوسط مدعی العموم بدایت عدلیه و مدعی عمومی استیناف ویا تمیز واگذار نماید.

ماده ۵) وکیل عمومی مزبور از تادیه مخارج محاکمه مثل سایر وکلاء عمومی معاف خواهد بود.

مادهٔ ٦) وکیل عمومی مذکور مکلف است هر موقعی که مقامات مربوطه وزارت وادارات عدلیه توضیحی از مشارالیه بخواهند توضیحات لازمه را بطور راپورت مرتب و تقدیم دارد

مادهٔ ۷) وکیل عمومی مزبور در صورتیکه از وظایف قانونی خود مطابق موازین قانونی تخلف نماید مثل سایر وکلاء عمومی در عدلیه محاکمه خواهد شد .

مواد سبعه فوق در وزارتین عدلیه و معارف برای تعیین وظایف و حدود وکیل عمومی اوقاف مبادله میشود

(فیروز) (ممتاز الملك)

۱۲ میزان ۱۳۳۴ نمره ۲۷۷۲

تصویب‌نامه راجع بمجازات اشخاصیکه درامر ارزاق عمومی اخلال میکنند

۴۷- نظر باینکه این اوقات امر خبازی و قصابی و کلیه آنچه راجع بارزاق عمومی است کسب اهمیت نموده نظر باینکه بعضی ها برای جلب منافع شخصی باعث کمیابی و بدی نان و گوشت شده اند

نظر باینکه در قوانین موضوعه موجوده تنبیه و سیاست جسمانی پیش بینی نشده، بموجب تصویب هیئت وزراء عظام بر طبق پیشنهاد وزارت جلیله داخله برای انتظام امر ارزاق عمومی دو ماده ذیل مقرر می شود :

ماده ۱) اشخاصی که در امر ارزاق عمومی مداخله دارند (نانوا ـــ

قصاب ـ علاف و غیره) در صورتیکه معلوم شود برای جلب منافع و مقاصد شخصی امر ارزاق عامه را مختل نموده اند بعلاوه حبس و جریمه که در موقع خود تصریح شده مجازات جسمانی نیز خواهند شد

ماده ۲) وزارتین جلیلتین داخله و عدلیه اعظم دستور لازم برای اجرای این حکم بحکومت طهران و مقامات لازمه خواهند داد

تصویب نامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است

(وثوق الدوله)

۲۵ ذیحجه ۱۳۳۴ ـ نمره ۴۵۰۸

حکم وزارتی دراجرای تصویب نامه ۱۲ میزان ۳۴

۴۸- ریاست بارکه بدایت سواد تصویب‌نامه هیئت محترم وزراء عظام‌دامت‌شو کتهم که در باب مجازات اشخاصی که در امر ارزاق عمومی دخالت دارند لفاًملاحظه کرده و بعد ها مراعات آن را در نظر داشته باشید که بر خلاف تصویب نامه اقدامی نشود

(فیروز)

قسمت ششم

احکام و تصویب نامهای صادره درسنه ۱۳۳۵

۲۵ صفر ۱۳۳۵ نمره ۵۹۴۲

حکم وزارتی درتعیین میزان حق الوکاله

۴۹ ـ بعموم محاکم عدلیه اخطار میشود وزارت عدلیه برای تعدیل خسارت و حق الوکاله وکلاء عدلیه که محکوم له حق مطالبه آنرا دارد موادی را که ذیلاً مندرج است تصمیم نمود (چون نظر بملاحظه اهمیت ترتیب اداره امور قضائیه مخارجی که متحاکمین ازبابت دعاوی خود در دیوان عالی تمیز و محاکم استیناف وابتدائی متحمل میشوند باید رسماً معلوم و مسلم باشد که جلوگیری از تعدی ومخارج بیهوده باشد مواد ذیل را مقرر میدارد) :

ماده ۱) دیوانعالی تمیزومحاکم استیناف و ابتدائی عدلیه مخارج محاکمه را که فصل اول ازباب هشتم اصول محاکمات اشعار کرده ومتحاکمین متحمل می شوند معلوم خواهند نمودو محکوم له میتواند خسارات وارده بر خود را پس از تعیین میزان آن با ارائه اسناد تقاضا نمایند

ماده ۲) طرفی که مخارج محاکمه رامتحمل شده باید برای اثبات میزان آن اسناد لازمه را دارا باشد کلیه مخارج بیهوده وغیر قانونی که زائد بر حد متعارف شده باشد قابل قبول نخواهد بود

ماده ۳) حق الوکاله که برای وکلاء معین وجزو خسارات محسوب میشود بطریق ذیل خواهد بود :

اولا در مدعابهی که مبلغ آن از یکتومان الی پنجاه هزار تومان باشد حق الوکاله وکیل در تمام دوره محاکمه بدایت و استیناف و تمیز از قرار صدی پنج خواهد بود .

ثانیاً در مدعابهی که مبلغ آن تایکصد هزار تومان باشد نسبت بمبلغ پنجاه هزار تومان صدی پنج ودر مازاد مبلغ مذکور که یکصد هزار تومان است صدی سه حق الوکاله ماخوذ میشود .

ثالثا اگر مبلغ مدعابه زائد بریکصد هزار تومان باشد از مبلغ پنجاه هزار تومان صدی پنج وتا مبلغ یکصد هزار تومان صدی سه واز مبلغ زائد بریکصد هزار تومان صدی دو حق الوکاله گرفته خواهد شد

ماده ۴) هرگاه وکیل فقط درمحکمه بدایت محاکمه نماید از کلیه حق الوکاله صدی سه اخذ میشود

ماده ۵) برای هریك از امور که فقط در محکمه استیناف ویا دیوان تمیز محاکمه وطرح میشود حق الوکاله از قرار صدی یك مقرر وماخوذ میشود .

ماده ٦) قرار داد مابین موکلین و وکلاء آزاد است ولی اگراجرای آن مورد اختلاف ومنجر بمحاکمه شود محاکم عدلیه بیش ازماخذ معینه برای حق الوکاله تصدیق نخواهد کرد

ماده ۷) مدلول مواد فوق الذکر بعد ازپانزده روز از روز انتشاربموقع اجرا خواهد رسید محاکم عدلیه مواد آنرا درنظر گرفته بعد از انقضای مدتی که

در ماده ۷ ذکر شده است مد اول آن را مجرا خواهند داشت

(فیروز)

۲۷ صفر ۱۳۳۵ نمره ۵۸۷۹

حکم وزارتی در تاجیل تاریخ اجرای قانون اصول محاکمات تجارتی

۵۰ – اعلان از طرف وزارت عدلیه اعظم – قانون اصول تشکیلات و محاکمات تجارت که اخیراً از مجلس شورای ملی گذشته بود و در ۲۳ ربیع الثانی ۳۴ از طرف وزارت عدلیه بمحاکم و ادارات اجراء آن ابلاغ شده و در ۱۳ شهر جمادی الاخر ۳۴ برای اطلاع عموم اعلانی از وزارت عدلیه انتشار یافته که قانون مزبور از تاریخ ۲۱ جمادی الاخر ۳۴ بموقع اجرا گذاشته خواهد شد چون پاره از مواعید یکه برای اعتراض بر حکم غیابی و موعد استیناف و تمیزی قانون مزبور معین کرده با قانون اصول محاکمات حقوقی مخالفت دارد چنانکه ماده ۴۷ و ۵۸ و ۴۱ و ۴۲ تصریح بان میکند غالب ارباب دعوی که در محکمه تجارت و یا استیناف محکوم میشوند بواسطه آنکه بوجه کمال تطبیق مخالفت بین این دو قانون رادر نظر نگرفته و استحضار کاملی بتاریخ ابلاغ اجرای قانون تجارت ندارند حقوق اعتراضیه و استینافی و تمیزی آنها تفویت می شود نظر بانکه اجرای مواد هر قانون بسته به نهایت اطلاع و استحضار اهالی مملکت است و در حقیقت میتوان تصدیق کرد که ترتیب انتشار اجرای قانون سابقاً بطور تناسب اتخاذ

و این مسئله با عدم مانوسیت تامه اهالی بجراید و مطبوعات موجب قدری

تفویت و تضییع حقوق عمومی خواهد شد لذا وزارت عدلیه برای رفع اشکال و جلوگیری از تضرر و ارفاق نسبت باصحاب دعوی باطلاع عموم میرساند که قانون تجارت بعد از پانزده روز از تاریخ اشاعه و نشر این اعلان بموقع اجرا گذاشته خواهد شد و بدیهی است که ترتیب مواعید قانونیه اعتراض و استیناف و تمیز قبل از رسیدن موقع اجرا قانون تجارت بطور سابق خواهد بود

(نصرة الدوله)

۲۹ صفر ۱۳۳۵ نمره ۵۳۵۰

حکم وزارتی راجع بتاکید در اجرای حکم وزارتی ۱۷ ذیقعده ۱۳۳۴

۵۱ – بعموم محاکم عدلیه اخطار میشود از قرار اطلاعات حاصله محاکم عدلیه چندان توجهی باجرای مدلول ابلاغ نمره ۴۲۰۰ ننموده اند و این مسئله موجب تضییع حقوق اصحاب دعوی و باعث شکایت آن ها گردیده لزوما برعایت و فوریت اجرای ابلاغ مزبور آقایان قضاة را خاطر نشان کرده و تذکر میدهم که لازم است با کمال جدیت مطابق دستوریکه داده شده در مورد اجرای مدلول ابلاغ مزبور تسریع بعمل آورده و زودتر رسیدگی کرده خاتمه دهند تا موجب تضییع حقوق مرجوعین نگردد .

۶ ربیع الاول ۱۳۳۵ – نمره ۷۳۰۷

حکم وزارتی راجع بتاکید در اجرای مواد ۴۷۸ الی ۵۱۵ اصول محاکمات جزائی

۵۲ – ریاست اول محاکم استیناف. نظر بوصول اطلاعات اخیره بوزارت عدلیه

محکمه جنایت عمومی بطور کامل مصرحات مواد ۳۷۸ الی ٥١٥ اصول محاکمات جزائی را درموقع تشکیل محکمه و محاکمه از نظر نمی گذرانند چون این عدم توجهات در نظر وزارت عدلیه بنهایت درجه قابل توجه و دقت است این است که موضوعات دقیقه لازم الرعایه را تذکر داده و به توسط ریاست اول محاکم استیناف خاطر قضات محکمه جنائی عمومی را به ترتیب ذیل مستحضر نموده تا بعد ها هیچ یك از دقایق مصرحات قانونی تفویت نشود .

۱ ـ چنانکه ماده ۳۷۸ اصول محاکمات جزائی تصریح کرده بعد از اینکه متهم در محکمه حاضر شد رئیس محکمه باید شروع به تحقیقات هویت و شغل ومحل اقامت ومولد متهم را بنماید .

۲ ـ ماده ۳۷۹ ترتیب نطق رئیس محکمه را نسبت بوکیل متهم معین نموده که باید طرف خطاب واخطار واقع شده تا مشار الیه برخلاف وجدان و قوانین چیزی نگفته و رعایت ادب را ملاحظه نماید مراعات مدلول این ماده برای رئیس محکمه نهایت اهمیت رادارد و حتمی الاجرا است .

۳ ـ دستور نظم و ترتیب جریان محاکمه را ماده ۳۸۰ بمحکمه و کاتب محکمه داده است که کاتب محکمه بایدبامررئیس تقاضا نامه مدعی العموم را قرائت نماید

٤ ـ در صورتیکه تعقیب ازطرف مدعی العموم استیناف شده باشدرئیس محکمه بعداز قرائت ادعا نامه تقصیرات متهم وا بادلائل مثبته باو اعلام وتوضیحات متهم را استماع، شروع بتحقیقات از اصغاء شهادت شهود و اهل خبره نموده ولی بعضی آلات و ادوات استنطاقیه را در تحت دقت درآورده وبیان مدعی العموم و

مدافعات متهم و وکیل او را بطوریکه ماده ۳۸۱ دستور العمل داده است میشنود .

٥ ـ درموقع استماع شهادت شهود و اطلاعات اهل خبره هر گونه اختلافی ملاحظه شود منشی محکمه بامررئیس محکمه مراتب را مرقوم می داردتابموجب ماده ۳۸۸ در صورت لزوم مطابقه با اطلاعات سابقه ولاحقه بشود .

٦ ماده ـ ۳۹٦ برئیس محکمه اجازه می‌دهدکه هر گاه شهودبر خلاف واقع شهادتی دادند پس از ثبوت برحسب استدعای مدعی العموم و یا مدعی خصوصی متهم توقیف و بعد از تحقیقات مقدماتی بمحکمه صالحه برای مجازات فرستاده شود

۷ ـ ماده ۳۹۲ بمتهم و مدعی خصوصی و رئیس محکمه و مدعی العموم حق می دهد که مجددا استطلاع نمایند

۸ ـ البته محکمه میداند که بموجب ماده ۳۸۹ قطع کلام مطلعین در اثناء اظهار اطلاعات ممنوع ولی رئیس یا اشخاصی که قانوناً مجاز هستند میتوانند بتوسط رئیس محکمه سؤالات مفیده را بنمایند .

۹ ـ در موقعی که مدعی خصوصی باشد ناچار باید مشار الیه بدواً مطابق ماده ۳۲۱ و ۳۸۲ اقامه دعوی بنماید و این نکته را محکمه در نظر خواهدداشت

۱۰ ـ بعد از اختتام محاکمه قانون برای هیئت حاکمه تکلیف معین کرده و ماده ٤١٥ مدلول آن را توضیح داده که باید هیئت حاکمه باطاق مشاوره رفته و پس از مشاوره و دادن رأی باطاق محکمه آمده و رئیس محکمه امر به متهم میکند که برخیزد و قبل از قرائت حکم مواد قانونی را که مبنای حکم است قرائت نموده و پس از آن حکم را اعلام مینماید

۱۱ – هرگاه در موقع صدور حکم مجازات مدعی خصوصی تقاضای اصدار حکم خسارت را نماید محکمه مطابق ماده ۴۱۱ حکم خسارت را صادر خواهد نمود

۱۲ – آنچه فعلا در محکمه جنایت معمول شده این است که وکیل عمومی و وکیل مدافع ادعا نامه و تقریرات خود را بجای انکه بدواً تقریر نموده و بطور خطابه ذکر کنند قبلا تحریر کرده و بعد کلمه به کلمه محکمه میگویند و تقریر نویس می نویسد این ترتیب ابداً فلسفه ندارد جز آن که محاکمه را بی اندازه طولانی مینماید حالیه رویهٔ که بمحکمه دستورالعمل داده میشود این است که ادعا نامه وکیل عمومی و تقریرات وکیل مدافع باید بطور نطق و خطابه گفته شود و هرگاه درج آن ها را در دوسیه هم لازم بدانند مدعی عمومی ووکیل مدافع باید قبلا اظهارات خود را تحریر نموده و پس از قرائت نسخه آن را با حضور رئیس محکمه امضاء نموده و منشی محکمه نیز آن را امضاء و بعد ضبط مینماید

البته بعد از آنکه محکمه جنایت مراعات این دستور العمل را نموده امور جنائی بسرعت جریان خواهد افتاد و هر کاه تخلف از مدلول آن بشود مورد مسئولیت خواهد شد

۱۵ ربیع الاول ۱۳۳۵ نمره ۶۲۰۰

حکم وزارتی دراخذ قبض رسمی در مقابل فوق العاده مامورین

۵۳ – اداره اجرابرای اینکه بعد ها محاکم در موقع رسیدگی بحساب خسارتی متداعیین و صدور حکم راجع بفوق العاده مأمورین اجرائی و احضار دچار اشکال و زحمت نشوند مقرر میشود که البته مراقب باشید وجهی که بعنوان فوق العاده به مأمورین از برای مسافرت بخارج و غیره داده میشود بموجب قبض رسمی و بامضای آن اداره رسیده باشد و اگر اینمسئله بعد ها ملحوظ نشود طبعاً اوراق غیر رسمی از درجه اعتبار ساقط و بموجب اثر نخواهد بود

غره ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره –

تصویب نامه راجعه به ترفیع رتبه

اعلان

۵۴ – اخطار از طرف وزارت جلیله عدلیه اعظم – هیئت وزراء عظام در جلسه غره ربیع الثانی مطابق پانزدهم برج دلو ۱۳۳۵ بموجب پیشنهاد آن وزارت جلیله مواد هیجده گانه ذیل را مقرر وتصویب مینمایند که بموقع اجرا گذاشته شود .

ماده ۱ – هیچیك از قضاة محاکم استیناف مرکز وولایات ومحاکم ابتدائی و محاکم صلح دولت علیه ایران و هیچیك از اعضاء و اجزاء وزارت عدلیه نمیتوانند به ترفیع رتبه نایل گردند مگر آنکه اسم آنان در دفتر مخصوص بترفیع درجه و رتبه ثبت شده باشد .

ماده ۲ – دفتر مزبور در هر سال بتوسط کمسیونی که مرکب میشود از

مستشار عدلیه و رئیس اول دیوان عالی‌تمیز و مدعی‌العمومی دیوان مزبور ورئیس اداره امور عدلیه و یکنفر از اعضاء اداره مرکزی وزارت خانه که همه ساله بتوسط وزیر عدلیه تعیین میشود ترتیب داده خواهد شد تعیین عضو مزبور در غیاب وزیر عدلیه بتوسط معاون وزارت صورت میگیرد ،

ماده ۳) رؤساء محاکم و بارکه های استیناف مرکز و ولایات همه ساله صورتی از قضاة را برای ترفیع رتبه ترتیب داده بکمسیون مزبور پیشنهاد و بضمیمه یك تعرفه احوال راجع بهریك از آنان ارسال میدارند امنای صلح و فقهای صلح و هم چنین قضاة محاکم ابتدائی بتوسط رئیس محاکم ابتدائی و مدعی‌العموم بدایت معرفی و بتوسط رؤسا و محاکم و بارکه های استیناف پیشنهاد میشوند همین معرفی و پیشنهاد از طرف معاون وزارت و در غیبت او بتوسط رئیس کابینه در باره اعضاء و اجزاء اداره مرکزی و دوایر منضمه آن بعمل میاید

ماده ٤) عده قضاة معرفی شده نباید متجاوز از خمس قضاة هردرجه باشد مگر در موارد مخصوصه

ماده ٥) پیشنهاد های مزبوره باید یکماه قبل از عید نوروز بکمسیون ارسال گردد

ماده ٦) کمسیون مزبور بعداز جمع آوری تمام پیشنهاد ها و رسیدگی بلیاقت و استحقاق هریك از اشخاص معرفی شده دفتری را که در ماده دوم ذکر شده ترتیب داده به عده محلهائیکه در عرض سال خالی شده از اسامی اشخاص لایق در دفتر مزبور ثبت میکند و نیز خود کمسیون میتواند اسامی

رؤساء محاکم و بارکه های استیناف مرکز و ولایات و یا اسامی رؤساء دوایر وزارت عدلیه را که استحقاق دارند برای انتخاب در دیوان عالی تمیز دردفتر مزبور ثبت نماید کمسیون پس‌از انجام کارهای خود دفتر را بوزیر عدلیه تقدیم مینماید که طبع و نشر شود .

ماده ۷) طبع و نشر دفتر ترفیع رتبه باید همه‌ساله درظرف پانزده روزاول از هرسال شمسی بعمل آید .

ماده ۸) هرقاضی یا عضوی از اعضاء که بتوسط رؤساء خود معرفی نشده و تصور میکنند که حق ترفیع درجه و رتبه را دارد میتواند در ظرف پانزده روز اول شروع کمسیون بکار استحقاق خود را بتوسط رؤساء خود بکمسیون ترفیع رتبه اظهار کند و تذکر بدهد .

ماده ۹) وزیر عدلیه ملزم برعایت‌تقدم و تأخر اسامی مندرجه در دفترترفیع رتبه نیست بلکه میتواند هر کس را که اسمش در دفترثبت گردیده بمیل خود ترفیع رتبه بدهد .

ماده ۱۰) اشخاصی که اسامی ایشان در دفتر ترفیع رتبه ثبت میشود فقط بمقامی که بلافاصله بعداز مقام فعلی ایشان است ترفیع می‌یابند .

ماده ۱۱) هریك از قضاة یا اعضاء و اجزاء که ترفیع رتبه یافت بالطبیعه اسم او از دفتر مزبور محو میشود .

ماده ۱۲) اعتبار دفتر ترفیع رتبه فقط در مدت یکسال‌است وهرگاه یکی‌از قضاة که‌اسم او در دفتر ثبت گردیده بترفیع درجه یا رتبه نایل نگردد در صورتیکه مرتکب تقصیر عمده نشده باشد باید مجدداً بتوسط رؤساء خود معرفی و

پیشنهاد شود .

ماده ۱۳) هر قاضی یا عضوی که سه‌سال متوالی اسم او در دفتر ثبت‌شده و به‌ترفیع درجه یا رتبه نایل نگردیده، دارای اضافه حقوق سالیانه خواهد بود که معادل باشد باعشر حقوق او

ماده ۱۴) اسم هیچکس در دفتر ترفیع رتبه ثبت نمیگردد مگر آنکه چهار سال تمام در شغل و مقامی که فعلا دارا است خدمت کرده باشد

ماده ۱۵) در مواقع مخصوصه یا در موارد بروز خدمات شایان وزیر عدلیه میتواند شخصاً یك قاضی یاعضوی از اعضاء را که سه‌سال متوالی سر خدمت بوده در دفتر ثبت نماید مشروط براینکه عده این قبیل اشخاص از سه صدم عده کل قضاة یا اعضائی که اسامی آنان دردفتر مزبور ثبت گردیده متجاوز نشود

ماده ۱۶) ترفیع رتبه یا مواجب همه‌وقت در حدود اعتبارات موجوده در بودجه باید باشد

ماده ۱۷) مدلول این نظامنامه درباره مأمورین واجراء احضار و پیشخدمتان و سرایداران مجری نیست

ماده ۱۸) وزیر عدلیه مامور اجرای این ابلاغ است

چهارم ربیع‌الثانی ۱۳۳۵ نمره ۴۲۵۳

حکم وزارتی راجع بمحاکمه اطفال نابالغ

۵۵ — محکمه جنحه — مراسله نمره ۹۱۳ که متضمن سواد رایرت دایره

محبس و پیشنهاد آن درباب تنبیه و سیاست اطفال نابالغ که مرتکب جرم وسرقت میشوند واصل و ملاحظه شد جواباً خاطرنشان میکنم که در دفعه اول و دوم مرتکبین خلاف را که طفل نابالغ هستند ضروری نداره که محکوم به توبیخ و ملامت و تکدیر نمود و چنانچه باز تجدید و مرتکب امری بشوندحکم مجازات معمولی درباره آنها صادرشود .

(مطابق حکم وزارتی بتاریخ چهارم شهر رجب ۳۷ = (دلو ۹۷) نمره — نسخ شد)

۷ ربیع‌الثانی ۱۳۳۵ نمره ۶۶۶۶

حکم وزارتی راجع باختیارات مستشار عدلیه

۵۶ — بعموم اعضاء و اجزاء محاکم و ادارات عدلیه اخطار میشود — تعیین وظایف و حدودی را که از طرف هیئت دولت به جناب مسیو برنی مستشار عدلیه در مواد هشتگانه داده شده برای مزید اطلاع آقایان عیناً درج میشود

ماده ۱) مسیو برنی مشاور حقوق دولت علیه در تمام مسائلی که راجع به تشکیلات عدلیه است طرف مشاوره قرار خواهد گرفت

ماده ۲) برای کمك و مساعدت با مسیو برنی در تهیه لوایح اصول و قوانینی که بجهة جریان منظم امور عدلیه ضرور است کمسیونی معین گردیده و اعضاء آنرا هیئت وزراء عظام برحسب پیشنهاد وزیر عدلیه انتخاب مینمایند وزیر معزی‌الیه پیشنهاد خود را با موافقت مسیو برنی تهیه خواهد کرد .

ماده ۳) برای تأمین جریان عادی کلیه امور دوایر عدلیه مشارالیه هر گونه رسیدگی و تفتیشات مفیده بعمل آورده و هر گونه راپرتی را که لازم شمارد تقاضا خواهد نمود

بعلاوه تمام متحدالمال‌ها و تعلیماتی که برای حسن اداره درجات مختلفه دوایر قضائی لازم است تهیه خواهد کرد تعلیمات و متحدالمال‌های مزبوره بمحض اینکه بامضای وزیر و استحضار اشخاص علاقه‌دار رسید حتمی الاجرا خواهد بود چنانچه مسیو پرنی در ضمن تفتیشات معلوم کند که یکی از قضاة یا اعضای وزارت عدلیه برخلاف قانون رفتار کرده یا در کار و شغل خود خبط و خطاء یا برخلاف شرف خود مرتکب قبیحه شده باشد میتواند در این قضیه با موافقت معاون عدلیه تحقیقات بعمل آورده و از وزیر مجازات لازمه قانونی را درباره آنشخص تقاضا نماید

نظر باینکه تعیین و نصب اجزاء بمقامات قضائی باید مطابق اصول تشکیلات عدلیه عظمی پس از امتحان در پیشگاه کمسیون مخصوصی صورت بگیرد مسیو پرنی حقاً عضو کمسیون مزبور خواهد بود

چون ترفیع رتبه قضاة باید بموجب نظامنامه بعمل آید که در آنصورت فهرست ترفیع رتبه و کمسیون تشخیص این کار معین شده باشد مسیو پرنی در این کمسیون نیز عضویت خواهد داشت در تهیه بودجه سالیانه عدلیه مسیو پرنی همیشه طرف شور خواهد بود

از وظایف مشاور حقوق مزبور است که بوسیله وزیر عدلیه یا در غیبت معزی الیه مستقیماً بتوسط شخص رئیس الوزراء هر تخطی و تجاوزی که بقوانین عدلیه مملکت وارد می آید بمقامات صالحه اخطار کند .

مشاور مزبور مترجمین و منشیان کابینه خود را شخصاً معین خواهد نمود قسمتی از اشخاص مزبوره که فعلا جزو اعضای عدلیه بشمار میروند سمت خود را حفظ نموده ودیگران تا مدتی که در کابینه مشار الیه مشغول خدمت میباشند حقوق خود را از طرف وزارت عدلیه دریافت خواهند کرد .

البته محاکم و ادارات اموری را که راجع بانها است در موقع تفتیش موجبات سرعت جریان را تهیه خواهند نمود .

۱۰ ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره ۶۷۴۲

حکم وزارتی راجع بدعوی اعسار

۵۷ – بعموم محاکم ابلاغ میشود – نظر باینکه بعضی از ارباب دعوی بعد از آنکه طرف دعوی واقع شده وجریان محاکمات بانجام رسیده ویا نزدیک باختتام است مدعی اعسار و افلاس میشوند .

چون این مسئله موجب تضییع اوقات ارباب دعوا ومحاکم وادارات میشود لذا مواد ذیل برای جلوگیری ازاین طفره و تضییع اوقات و تعیین تکلیف قطعی ابلاغ شده و باید بعد از ملاحظه و رؤیت و انقضاء مدت ده روز از تاریخ این ابلاغ مفاد مواد مزبوره بموقع اجری گذاشته شود .

ماده ۱) هریک از متداعیین که دعوی اعسار و افلاس دارند باید قبل از دخول در محاکمه یا لا اقل در جلسه اول محاکمه دعوی خود را اظهار نمایند .

مادهٔ ۲) دعوای اعسار در محاکم صلح مطرح خواهد شد اگر در محاکم دیگر در شروع به محاکمه عنوان شود باید رئیس‌محکمه اصل دعوی را موقوف و دعوی اعسار و افلاس را برای رسیدگی ارجاع بمحکمه صلح کند .

مادهٔ ۳) محکمه صلحی که مرجع این رسیدگی است همان صلحیه خواهد بود که اقامتگاه مدعی افلاس در حوزه آن واقع است .

مادهٔ ۴) محاکم صلح مکلفند دعوی مزبور را مقدم بر هرکار وبفوریت رسیدگی نموده و خاتمه بدهند و مدت این محاکمه بیش‌از ده روز نخواهد بود .

مادهٔ ۵) هر دعوای اعسار و افلاس که پس از دخول در محاکمه یا بعد از صدور رای و حکم عنوان شود قابل استماع نخواهد بود

مطابق حکم وزارتی بتاریخ ٤ شهر رجب ۳۷ - داو ۱۲۹۷ ق‌ش - نسخ شد

فیروز

۱۳ ربیع الثانی ۱۳۳۵ ق ر .

تصویب نامه راجع برسمیت یافتن قوانین

تصویب نامه مورخه ۱۷ برج داو ۱۳ ربیع الثانی بوزارت جلیله عدلیه

۵۸ - درجلسه ۱۳ ربیع الثانی مطابق ۱۷ برج داو سنه ۱۳۳۵ هیئت وزراء عظام بموجب پیشنهاد آنوزارت خانه مواد هشت گانه ذیل را تصویب و مقرر

فرمودند بموقع اجری گذارده شود

مادهٔ ۱) رسمیت یافتن کلیه قوانین و دستخط ها واحکام و ابلاغات وزارتی در آتیه بواسطه درج در روزنامه دولتی بعمل خواهد آمد

مادهٔ ۲) هر وزیری که قوانین و احکام و ابلاغات صادره مربوط به ادارات و همچنین حکام ایالات و ولایات و نایب الحکومه آنان درطبع اوراق مزبوره در جراید محلی و اعلان آنها درهرجا که لازم باشد اقدامات خواهند نمود .

مادهٔ ۳) در دیوان‌عالی تمیز و محاکم استیناف و ابتدائی درمحل‌معینی بوجه مخصوصی برای اعلان کلیه قوانین و دستخط ها واحکامات خواهد بود که هر وقت از طرف وزارت عدلیه سوادی از اوراق ارسال شود بلا فاصله آنرا اعلان نماید .

مادهٔ ٤) هر مدعی عمومی مکلف است که در دفتر مخصوصی تاریخ وصول و تاریخ اعلان قوانین و دستخط ها و احکامات‌را که از طرف وزارت عدلیه باو ارسال شده قید نماید .

مادهٔ ۵) قوانین و دستخطها و احکام بعد از پنج روز کامل از تاریخ طبع آنها در روزنامه رسمی در مرکز یا در جراید محلی درولایات و اعلان در دیوان تمیز و محاکم استیناف و ابتدائی مجری خواهد بود .

مادهٔ ٦) در مواقعی که مقتضی فوریت‌است دولت می تواند امر باجرای فوری قوانین یادستخطی بدهد .

ماده ۷) همین که ده روز کامل از تاریخ اعلان قوانین و احکام گذشت در دیوان تمیز و محاکم استیناف و ابتدائی عذر جهالت و عدم‌اطلاع بر قوانین و احکام پذیرفته نخواهد بود

ماده ۸) وزیر عدلیه مأمور اجرای مدلول این مقررات است

۲۲ ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره ۷۰۴۳

حکم وزارتی در مجازات تمرد وکلای مدافع که از طرف محاکمه جزائی معین میشوند

۵۹ – ریاست اول محاکم استیناف و ریاست محکمه جنحه – چون ماده ۳۰۹ و ماده ۳۶۷ و ماده ۳۶۸ اصول محاکمات جزائی بمتهم حق میدهد که در موقع دفاع تعیین وکیل مدافع را از محکمه بخواهد و محکمه هم در مقابل تقاضای متهم ناچار است برای دفاع وکیلی که صلاحیت را داشته باشد معین کند از قرار مذکور وکلائی که از طرف محکمه برای مدافعه معین می شوند طفره از تقبل امر محکمه زده و حاضر انجام وظیفه نمیشوند واین تعلل در اطاعت اوامر محکمه در حقیقت تمرد از مدلول اجرای مواد قانونی است لذا خاطر آقایان را متوجه مینماید هریك از وکلا که از اجراء امر محکمه استنکاف نموده و حاضر برای مدافعه از متهم نشده فوری از طرف محکمه مراتب را به مقام وزارت عدلیه راپورت داده تامجازات متخلف که ممنوعیت از وکالت است بر حسب حقی که ماده ۲۴۸ اصول تشکیلات بوزیرعدلیه داده است تعیین وبمحاکم

ابلاغ شود

۲۴ ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره ۷۰۶۸

حکم وزارتی در لزوم ملاحظه و ثبت بنچاقات درحین ثبت قباله واملاك

۹۰ – اداره ثبت اسناد – لازم است که بعدها اسناد و تبدلجاتی را که برای ثبت بان اداره میاورند بنچاقات آنهارا تاممکن است از متعاملین بخواهند و پس از دقت نظر وملاحظه آن در دفتر ثبت و قید گردد که بنچاق وقباله مزبوره هم رؤیت شده باشد

فهیم الدوله

۲۷ ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره ۷۱۵۹

دستور العمل بپارکه ابتدائی راجع بلزوم وجود وکیل عمومی در تمام شعب محکمه ابتدائی

۶۱ – ریاست مدعی العموم بدایت – چون عده معاونینی که برای پارکه بدایت معین شده اند مطابق قانون اصول تشکیلات باید هریك از آنها بر حسب صلاحدید مدعی العموم ماموریت بدقت امور هر یك از اطاقهای محکمه راداشته باشند و اینمسئله تاکنون بوجه کمال ملاحظه و درتحت مداقه نیامده وبدینواسطه گاهی اتفاق می افتد بی نظمی که از طرف ارباب دعوا در محکمه واقع میشود که محتاج بحضور مدعی العموم وتحقیقات فوری اوست و بعلاوه اگر معاونین

مدعی العمومی درتمام اوقات جرمی کلیه محاکمات درپیشگاه محکمه حاضر باشند هم ازوقوع هرمحاکمه اطلاع حاصل ومراقبت‌نامه‌درمراعات اجرای مواد قانونی‌داشته و هم ممکن است ناحدی بطوء جریانیکه کاهی ناشی ازعدم انتظام‌داخلی است جلو- گیری بشود بنا بمراتب مسطور بان اداره دستور العمل داده میشود که بعد ازاین باید هریك ازمعاونین مدعی‌العموم بسمت ماموریت‌اطاقهای محکمه مطابق صلاح‌دید مدعی العموم داشته باشد که در تمام محاکمات حاضر بوده و مواظبت کامل درسرعت جریان واجرای موازین قانونی داشته وجلو کیری ازبی‌نظمی‌اموردا‌خلی وعدم انتظاماتیکه ازطرف ارباب دعوا ممکن الوقوع است بشود واین نکته‌را هم یاد آوری مینمایم که بعد از این اداره مدعی العموم باید مراتبی را که قوانین تشکیلات و اصول محاکمات حقوقی وجزائی برای اداره معین کرده است با نهایت دقت وبوجه کمال درنظر داشته و از کاریکه انجام آن خارج از وظیفه آن اداره است اگرچه از مقامات رسمی هم ارجاع شده باشد احتراز جسته و فقط وظایف قانونی خودرا در پیشگاه مقامات مسئوله ومحاکم در نظر داشته و اجرا نماید

۲۷ ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره ۷۱۶۳

حکم وزارتی راجع براعایت مواد ۴۴۰ و ۴۴۵ الی ۴۴۷ اصول محاکمات حقوقی

۶۲ – بعموم محاکم ابلاغ و اخطار میشود از قرار اطلاعات واصله

محاکم بعد از آنکه اعلان ختم محاکمه را نموده در صدور رای که اگر مدت آن در امور غامضه پنجروز است و هم چنین در صدور رای تا انشاء حکم که مواد قانونی مهلت آن را پیش از این معین نکرده است محاکم عدلیه تعلل کرده وغالب اوقات دیده میشود که از اعلان ختم تا صدور رای‌وحکم مدت متمادی طول کشیده وعمل بدین جهة تا تمام ارباب دعوی معطل شده و امور وارده بدین واسطه همه روزه بر کار محاکم خود افزوده واوقات وزارت خانه ومحاکم را دچار تضییع میکند لزوما مراتب را بمحاکم اخطار و مدلول مواد ۴۴۰ و ۴۴۵ و ۴۴۶ و ۴۴۷ اصول محاکمات حقوقی را خاطر نشان نموده و تذکر میدهم که هرگاه محاکم در مراعات مواد بعدها خود داری کرده ومراتبی راکه قانون معین کرده مجری ندارند در تحت مسئولیت خواهند بود

(فیروز نصرت الدوله)

۲۷ ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره ۷۱۶۴

حکم وزارتی راجع برعایت مواد ۲۴۲ و ۲۴۴ اصول محاکمات حقوقی

۶۳– بعموم محاکم ابلاغ میشود . از قراریکه مذکور میشود بعضی از محاکم اموریرا که ازطرف ارباب دعوی بانها ارجاع میشود در محاکم‌معطل کرده و در فصل خصومت وحکومت انقدر خود داری میکنند که طرفین بواسطه یاس‌ازاحقاق حق مجبور باصلاح شده ویا اینکه قضاة محکمه امر صلح را بطرفین تحمیل مینمایند نظر باینکه ماده ۲۴۳ و ماده ۲۴۴ اصول محاکمات حقوقی در موضوع

تکلیف صلح ووظیفه محکمه معین کرده و این رویه را که بعضی از محاکـم در نظر گرفته بکلی مخالف با فلسفه حکومتی است که قانون برای محاکم معین کرده و باعث تضییع حقوق ارباب حقوق است این است لزوما محاکم را متذکر میکند که بعد از این هر یك از محاکم وشعبی که رویه مزبور را تعقیب نموده ومراتب دو ماده مذکوره را در نظر نگیرند موجب مسئولیت ومؤاخذه خواهند شد

(فیروز میرزا)

۲۸ ربیع الثانی ۱۳۳۵ نمره ۷۱۷۹

دستور العمل به پارکه استیناف راجع باجرای حکم وزارتی

۲۷ ربیع الثانی ۳۵ نمره ۷۱۶۴

۶۴- ریاست پارکه استیناف ابلاغی از وزارت عدلیه ذیل نمره ۷۱۶۳ بمحاکم صادر شده است که سواد آنرا جوفاً ارسال داشت تا از مدلـول آن استحضار حاصل نموده و از پارکه استیناف دستور العمل وافی به پارکه بدایت داده حالیـه که برای هریك از طاقهای محکمه بدایت یکنفر معاون مدعی العموم معیـن شده است که همه وقت درمحکمه حاضر باشند مدلول ابلاغ نمره ۷۱۶۳ را در نظر گرفته در هر محاکمه واحکامی که محکمه بر خلاف آن عمل نموده بانهایت فوریت راپرت آنرا بتحقیقات قانونی که شده است بتوسط پارکه استیناف بوزارت عدلیه ارسال داشته تامحکمه در تحت مسئولیت در آید

۲۳ جمادی الاولی ۱۳۳۵ نمره ۷۷۵۴

نظامنامه قسم خوردن اعضاء عدلیه

۶۵- نظر باینکه مدلول ماده ۸ دستخط اصول تشکیلات وزارت عدلیه و ماده   قانون تشکیلات تا کنون بموقع اجرا نرسیده است وزارت عدلیه مواد ذیل را برای اتیان قسم مقرر میدارد

ماده ۱ ـ وزیر عدلیه در دیوانعالی تمیز حاضر رئیس اول دیوان تمیز و مدعی العمومی تمیز در محضر وزیر عدلیه مطابق قسم نامه که در مـاده ۸ دستخط تشکیلات مقرر است قسم یاد مینمایند

ماده ۲ ـ اعضاء دیوان تمیز و رئیس استیناف و مدعی‌العموم استیناف در محضر رئیس تمیز و مدعی العموم تمیز قسم میخورند

ماده ۳ ـ بعد از آنکه رئیس استیناف و مدعی العمومی استیناف دردیوان تمیز قسم یاد نمودند در حوزه استیناف جلسه فوق العاده تشکیل واعضاء استیناف و رئیس کل بدایت و مدعی العموم بدایت را قسم میدهند

ماده ٤ ـ رؤسا و اعضا وزارتخانه و ادارات مرکزی و معاونین پارکه و اعضاء محکمه بدایت وامنای صلحیه در حضور رئیس بدایت و مدعی العموم بدایت قسم یادمیکنند

ماده ۵ ـ مدیر دفتر محکمه در موقعیکه قسم یاد میشود صورت قسم نامه را نوشته و بامضای قسم خورنده رسانیده اصل صورت در دفتر محکمه ضبط و سواد آنرا بدائره پرسنل ارسال میدارد

ماده ٦ – مدعی العموم هر محکمه در موقع تشکیل محکمه برای ایتان قسم بنام وزیر عدلیه از رئیس محکمه تقاضای خوردن قسم را نسبت باشخاص مینماید

نصرة الدوله

٦ جمادی الاول ۱۳۳۵ نمره ۷۴۰۵

حکم وزارتی راجع بلزوم حضور مدعی العموم در محکمه جنحه

٦٦ – ریاست اول محاکم بدایت از قراری که مذکور میشود محکمه جنحه در بعضی موارد بدون حضور نماینده مدعی العموم بدایت تشکیل ودر امورات جنحه رسیدگی کرده مبادرت بصدور حکم مینماید – در صورتیکه برای حفظ حقوق عمومی رسیدگی محکمه باحضور مدعی العموم یانماینده اولازم و این مسئله خیلی قابل توجه و حتمی الاجراست چه محکمه جنحه بدون حضور مدعی العمومی رسمیت نخواهد داشت بنا بر این لازم است جنابعالی محکمه مزبوره را متذکر نموده وخاطر نشان فرمائید که بعد ها نباید محکمه جنحه بدون حضور مدعی العموم ویا نماینده اداره مزبوره تشکیل شود

۷ حمل ۱۳۳۵ نمره

حکم وزارتی راجع باجرای قانون جزای عرفی

٦۷ – قانون جزای عرفی موقتی پیشنهادی وزارت عدلیه که در تاریخ ۱۳ ربیع الثانی مطابق ۱۷ برج دلو ۱۳۳۵ بتصویب هیئت محترم وزراء عظام دامت

شوکتهم رسیده و علیحده طبع و نشر گردیده است بموجب ماده ٥ لایحه رسمیت قوانین پنج روز کامل بعد از این اعلان مجری خواهد بود

(فیروز میرزا)

۷ جمادی الثانی ۱۳۳۵ نمره ۷۸۷۳

حکم وزارتی راجع باحصائیه ها

٦۸ – وزیر عدلیه – نظر بماده سوم دستخط تشکیلات عدلیه مورخه ۱۰ شوال تنگوز ئیل ۱۳۲۹ موافق صریح مواد ۳۱ و ۹۷ و ۹۸ و ۹۹ و ۱۰۰ و ۱۰۱ و ۱۰۲ و قسمت اخیر ماده ۱۰٤ و ۱۰٥ قانون مزبور مقرر میدارد :

ماده ۱ – احکام وزارتی مورخه ۱۳ شوال ۱۳۳۲ راجع بترتیب احصائیه های محاکم منسوخ واز درجه اعتبار ساقط است .

ماده ۲ – رؤساء و دفترداران هریك از صلحیه ها ومحاکم دواوین مرکزی مکلفند که در ظرف پانزده روز اول برج حمل وبرج میزان احصائیه کامل امور ششماهه گذشته محکمه یا دیوانی را که درنزد آن ماموریت دارند بوسیله رؤسای بلاواسطه خود باداره امور عدلیه تسلیم نموده قبض رسید بگیرند .

ماده ۳ – رؤساء ودفترداران هر یك از صلحیه ها ومحاکم و دواوین در ایالات و ولایات باید در ظرف برج حمل وبرج میزان احصائیه کامل امور ششماهه گذشته محکمه یادیوانی را که در نزد آن ماموریت دارند در تلو پاکت سفارشی مابادارهٔ امور عدلیه ارسال دارند .

ماده ٤ ـ رؤساء محکمه یا هر دفتر داری که بامفاد دو ماده فوق مخالفت نماید مستوجب مجازاتی خواهد بود که حد اکثر آن نمیتواند از دو عشر حقوق ماهانه او تجاوز نماید .

مجازات مزبور درصورت تکرار دومقابل خواهد بود واجرای آن بموجب حکم وزیر عدلیه که بر طبق راپورت اداره امور عدلیه صادر میشود بعمل خواهد آمد

ماده ٥ ـ احصائیه ها باید موافق نمونه منضمه باین حکم وزارتی مرتب شود .

ماده ٦ ـ رئیس اداره امور عدلیه مامور اجرای این حکم وزارتی است

(فیروز)

۷ جمادی الثانیه ۱۳۳۵ نمره ۷۹۰۲

حکم وزارتی در منع مطالبه وجه ودیعه قبل ازصدور حکم خسارت

٦٩ ـ بعموم محاکم ابلاغ میشود . بعدها مادامیکه محکوم له حکم خسارت خود را ازمحکمه صادر نکرده بهیچوجه حق مطالبه وجوه ودیعه که سابقا از بابت خسارت برسم علی الحساب دریافت میشود نخواهد داشت و در صورتیکه از طرف محکوم له مطالبه خسارت شده باشد باید ودیعه در صندوق عدلیه توقیف بماند تاحکم خسارت صادر شود

(فیروز)

۸ جمادی الثانی ۱۳۳۵ مطابق ۱۲ برج حمل

تصویب نامه راجع بمعافیت از خدمت

۷۰ ـ لایحه قانون معافیت موقت و تبدیل محل قضاة که در جلسه ۲۹

جمادی الاولی مطابق سی ام حوت ۱۳۳۵ هیئت وزراء عظام بموجب پیشنهاد وزارتعدلیه تصویب ومقرر داشته اند :

ماده ۱ ـ تغییر ناپذیر بودن قضاة که بموجب اصل ۸۱ قانون اساسی پیش بینی شده است شامل رئیس اول ورئیس شعبه ومستشار های دیوان تمیز و رؤسای اول ورؤسای شعبه ومستشار های دیوانهای استیناف وجنایات و هم چنین رؤساء اول ورؤساء شعبه واعضای محاکم ابتدائی خواهد بود .

ماده ۲ ـ غیر قابل تغییر بودن قضاة شامل شغل و رتبه مقرری آنها خواهد بود ونه محل ماموریتشان .

ماده ۳ ـ در صورت تساوی شغل ورتبه و مقرری وزیر عدلیه میتواند با تصویب مجلس مشاور عالی محل ماموریت قضاة را موافق احتیاجات اداری تغییر بدهد .

ماده ٤ ـ قضاة وهیئت مدعیان عمومی و امناء و حکام صلحیه و همچنین مامورین ادارات مرکزی وسایردوایر عدلیه میتوانند بدلایل خصوصی و یا بواسطه ناخوشی استدعای معافیت موقتی از خدمت نمایند .

ماده ٥ ـ در صورتیکه ازطرف قضاة ویا سایر اعضاء عدلیه معافیت موقتی از خدمت استدعا بشود تصویب یاعدم تصویب آن منوط برای وزیر عدلیه است .

ماده ٦ ـ اگر معافیت موقتی ازخدمت را اقتضا آت اداری و یا حسن جریان امور عدلیه مقتضی ندارد وزیر عدلیه میتواند با تصویب مجلس مشاوره عالی آنرا تصمیم نماید .

ماده ۷ ـ حداکثر مدت معافیت موقتی ازخدمت دوسال است واگر تا انقضاء این مدت قاضی ویا ماموری که از خدمت موقتاً معاف شده است ابتداءً مراجعت بسر خدمت ننموده و یا بسر خدمت عودت داده نشده جزو مستعفین از خدمت محسوب خواهد شد .

ماده ۸ ـ قضاة و یا سایر اعضاء عدلیه که بموجب اقتضاآت اداری وبمدلول ماده ۶ از خدمت معاف شده اند در شش ماه اول معافیت نصف مقرری و در شش ماه دوم ربع مقرری خود را دریافت خواهند نمود

ماده ۹ ـ مامورین ویا قضاة که در حال تقاعد و یا معافیت موقتی ازخدمت هستند میتوانند درصورتیکه درزمان ماموریت خود شان ابراز لیاقت نموده باشند توسط وزیر عدلیه رتبه خود را بعنوان افتخاری حائز گردند .

ماده ۱۰ ـ هیچیك از اعضاء عدلیه نمیتوانند سمت افتخاری را حائز گردند مگر اینکه اقلا دهسال درسر خدمت بوده باشند

ماده ۱۱ ـ قضاتی که سمت افتخاری را حائز شده اند تمام امتیازات راجعه بمقام خود را دارا بوده وحق خواهند داشت که با آراء مشورتی درمجالس اداری و جلسات فوق العاده دیوان یامحکمه خود حاضر گردند .

ماده ۱۲ ـ مدعیان عمومی واعضاء پارکه ها و همچنین مامورین ادارات مرکزی و سایر دوایر عدلیه که سمت افتخاری را حائز شده اند تمام امتیازات راجعه بمقام خودرا دارا بوده ودر مواقع رسمی که اعضاء عدلیه بهیئت اجتماع حاضر میشوند آنها هم حق حضور خواهند داشت

ماده ۱۳ ـ در صورتیکه بنحوی از انحاء از قضاة و یا سایر اعضاء عدلیه که دارای سمت افتخاری هستند لیاقت آنمقام سلب شود مشار الیهم بموجب حکم مجلس مشاوره عالی عدلیه ازدارا بودن این حق محروم خواهند بود .

ماده ۱۴ ـ وزیر عدلیه مامور اجرای این نظامنامه است

مواد چهارده گانه فوق ومصوبه هیئت وزراء عظام مطابق ماده ۵ لایحه رسمیت قوانین پنج روز کامل بعد از این اعلان مجری خواهد بود .

۱۶ جمادی الثانیه ۱۳۳۵ نمره ۳۵

حکم وزارتی در مراقبت پارکه باجرای احکام

۷۱ ـ اداره مدعی العمومی بدایت نظر بصریح قسمت اول ماده ۲۰۶ تشکیلات مدعی العمومی مکلف است که در اجرای احکام صادره محاکم مواظبت نموده ومراقبت کامل داشته باشد بواسطه عدم توجهی که اداره مزبوره دراینمورد نموده مشاهده می شود

که مقدار کثیری احکام صادره محاکم بموقع اجرا نرسیده ودلیل آنهم غیر معین است لزوما اداره مدعی العمومی بدایت باجرای مدلول ماده مذکوره یاد آوری نموده وهر هفته اداره مدعی العموم باید راپورتی ازامور اجرائی و احکام مجری شده وآنچه را که معوق مانده و دلایل کافی ترتیب داده بوزارت عدلیه تقدیم دارد .

۲۱ جمادی الثانی ۱۳۳۵ نمره ۳۲

حکم وزارتی راجع باینکه دفتر ثبت اسناد باید اجاره نامه مستغل را از اجاره نامه بیع شرطی تفکیک کند

۷۲ـ اداره ثبت اسناد . چون در جلسه ۲۲ ثور ۱۳۳٤ که هیئت وزراء عظام برای پیش بینی از اجرای قانون مستغلات مواد سه گانه ذیل را تصویب فرمودند

ماده ۱ ـ هر موجری حق دارد که هرگاه مستاجر بموعد معین در اداء وجه اجاره مسامحه نماید یکمرتبه بمحل خود مراجعه و پرداخت وجه اجاره و تخلیه خانه و مستغل خود را تقاضا نماید

ماده ۲ ـ کمیسری وقتی باین شکایت توجه مینماید که اجاره نامه موجر موشح به تمبر عدلیه باشد

ماده ۳ ـ کمیسری حق دارد معادل وجه اجاره پس افتاده از اشیاء مستاجر توقیف نموده ودر صورت لزوم خانه یا مستغل را نیز تخلیه نماید تا اینکه برای تسویه قطعی ما به الاختلاف بین موجر ومستاجر از محکمه مقتضیه حکم صادر وتکلیف اشیاء توقیف شده را معین نمایند) در مقابل پیشنهاد مالکین تصویب و امر باجرا فرموده اند فقط مربوط به مستغلات است و عمل املاک بیع شرطی که مطابق معمول اشخاص خریدار قباله قطعی و اجاره نامه بدون قید از بایع دریافت نموده نوشته شرطی خارجی بمدت معین میدهند خارج ازاینموضوع است ودارنده هروقت اجاره نامه موشح بتمبر عدلیه در موقع تاخیرمال اجاره

مطابق قانون مصوبه مراجعه باداره نظمیه نموده مال الاجاره وتخلیه مورد اجاره را میخواهد وبرای اداره نظمیه بواسطه عدم تفکیک اجاره نامه های مستغل از بیعشرطی در اقدام باجراء وعدم اجراء تولید اشکالات خواهدشد لذا بصدور این ابلاغ مقرر است انچه اوراق اجاره نامه که بدفتر ثبت اسناد میرسد باید اجاره نامه مستغل از اجاره نامه بیعشرطی تفکیک شود بعد از تفکیک فقط در ذیل اجاره نامه های مستغل دستور اجرائی مطابق مواد تصویب شده نوشته شود که بواسطه این تشخیص اداره نظمیه وظیفه خود را در اقدام باجراء یا عدم اجراء شناخته انچه قابل اجراء می باشد بموقع اجراء بگذارد .

۲۹ جمادی الثانیه ۱۳۳۵ نمره ۴۷۸

حکم وزارتی راجع بقید تاریخ شمسی درمکاتبات رسمی

۷۳ ـ بعموم محاکم وادارات وزارتعدلیه اخطار میشود که تاریخ تمام مکاتبات واوراق صادره وعملیات محاکم و ادارات از این تاریخ باید برجی نوشته شود وممکن است باتاریخ قمری هم تطبیق نمایند که شامل هردو باشد و لیکن تاریخ برجی لازم ودارای سندیت خواهد بود

(فیروز میرزا)

۷ رجب ۱۳۳۵ نمره ٦٤٤

دستور العمل بمحکمه جنحه درصدورحکم درحدود ادعای مدعی عمومی

۷۴ ـ بمحکمه جنحه ـ برای احتراز از تولید اختلاف نظر بین محکمه جنحه، وپارکه بدایت لازم است رعایت این اصل مسلم را خاطر نشان نموده که اساساً حدود

واختیارات محاکم نسبت بقضایائی که در محضر آنها مطرح میشود بواسطه ادعای مدعی محدود و محکمه نمیتواند حکم خود را بیشتر از آنچه که مدعی تقاضا کرده است شامل نماید بنابرین درمواردیکه مدعی‌العموم اقامه‌دعوا مینماید محکمه مکلف است تعقیب نظر مدعی‌العموم رانماید ومستقلا ایراد واعتراضی بنظر مشارالیه نکنند ایراد عدم صلاحیت رادرصورتیکه متهم ویا وکیل او عنوان نماید البته محکمه رسیدگی ودرصورت صحت خواهد پذیرفت

۷ رجب ۱۳۳۵ نمره ۶٤۳

حکم وزارتی در تبدیل جنایت بجنحه بواسطه صرف نظر نمودن از علل مشدده

۷۵ -- مدعی العموم‌ها بایت - غدغن نمائید و کلای عمومی و مستنطقین مفاد دستور ذیل را بموقع اجراء گذارند درموقعیکه پارکه‌های ابتدائی تحقیقات راجع به جرایم را نموده وبواسطه وجود علل مشدده که آنها را بدرجه جنایت میرساند آنها را جنائی تشخیص میدهند- ولیکن مشاهده مینمایند که نظرباوضاع واحوال قضیه ویامجرم اجرای مجازات جنائی غیر متناسب خواهد بود میتوانند از علل مشدده جزأ یا کلا صرف نظر نموده وجرائم مذکوره رابصورت جنحه در آورند

(فیروز نصرت الدوله)

۱۶ ثور ۱۴ رجب ۱۳۳۵ نمره ۸۳٤

درتفسیرماده ۳۴۷ قانون جزای عرفی

۷۶ - محکمه جنحه برای اینکه از مفاد ماده ۳٤۷ قانون جزای عرفی سوء تعبیری نشود لزوماً خاطر نشان مینماید که مقصود ماده مذکوره را بلاتعقیب و بلا مجازات

گذاشتن جنحه وجنایاتی که قبل‌از انشاء این قانون واقع شده‌اند نیست بلکه مقصود این است که اعمال مجاز قبل از قانون مذکور از قبیل تکدی و افسونگری وجادو گری وغیره که‌امروز برای آنها مجازاتی تعیین شده‌است بعنوان وقوع قبل از انتشار قانون جزائی عرفی مورد تعقیب ومجازات نکردند ولیکن مسلم است اعمالیکه قبل از قانون مزبور هم چه شرعاً وچه عرفاً و عادتاً ممنوع ویا مذموم بوده مثل تمام اعمالی که‌در قانون جزای عرفی در تحت عنوان مال مردم خوری وکلاه بر داری وغیره مندرج است بساهم‌تعقیب وبمحاکم جزائی نیز احاله میشد ولیکن محاکم مذکوره برای تعیین مجازات آنها بمدارك قانونی مستند نمی کشتند باید از این به بعد هم جداً تعقیب و مطابق قانون جزای عرفی مورد مجازات بشوند واواینکه تاریخ ارتکاب قبل از انتشار قانون جزای عرفی بوده باشد.

۲۵ ثور ۱۳۳۵ نمره ۱۰۹۲

حکم وزارتی راجع بفرق بین ابلاغ و اعلام

۷۷ - وزیرعدلیه نظر بمواد ۳۶۹ و ۳۹۰ و ۳۹۲ و ۵۲۸ و ۵٤۴ و ۵۴۵ اصول محاکمات حقوقی ونظر بشق سوم از ماده ۲۸۵ اصول محاکمات جزاء مقررمیدارد :

ماده ۱) مقصود از اعلام رساندن قرارهای محکمه و یا اوامر مستنطق است باطلاع طرفین متداعیین ویا یکی از آنها درجلسه محکمه ویادر نزد مستنطق حضوراً ویا بوسیله دفتر که طرفین یاطرفیرا که بایدقرار یاامر باطلاع او برسد اخطار کرده

مفاد آنرا اعلام و در ذیل دوسیه رؤیت را قید مینماید .

ماده ۲) مقصود از ابلاغ رساندن احکام باطلاع طرفین و یا یکی از آنها بوسیله ورقه علیحده که در ذیل آن تاریخ رؤیت حکم ضبط میشود .

ماده ۳) قرارهای محاکم و یا اوامر مستنطق درصورت عدم امکان اعلام باید بطرفیکه لازم است ابلاغ شود .

ماده ٤) برای جریان مدت استیناف وتمیز و همچنین امکان اقدام باجرا نسبت بقرارهای محاکم و اوامر مستنطق در مورد ماده اول تاریخ اعلام ودر مورد ماده سیم تاریخ ابلاغ مناط خواهد بود ونسبت باحکام کلیهٔ مناط تاریخ ابلاغ است

ماده ٥) این حکم وزارتی مطابق لایحه رسمیت قوانین واحکام بعداز پنجروز کامل از تاریخ درج در روزنامه‌های رسمی بموقع اجراء گذاشته خواهد شد

ماده ٦) محاکم وادارات عدلیه هریک در قسمت امور راجع بخود مامور اجراء این حکم وزارتی میباشند .

(فیروز میرزا)

۲۷ ثور ۱۳۳۵ نمره ۱۲۲۲

در اخذ عشریه از ودایعی که بمستانف علیه محق رد میشود

۷۸ – اداره صندوق از این تاریخ به بعد ودایع استینافی باید برطبق یادداشتی که بامضاء رئیس محکمه که بدعوی استینافی رسیدگی کرده است به مستانف علیه محق مسترد شود و اداره صندوق عشریه معموله را از ودایع مذکوره بایستی موضوع نماید

(فیروز)

۳۰ ثور ۱۳۳۵ نمره ۱۲۲۱

حکم وزارتی درتکمیل حکم نمره ۷۹۰۲

۷۹ - بعموم محاکم ابلاغ میشود - درتکمیل نمره ۷۹۰۲ ابلاغ راجع بودایع استینافی خاطر نشان مینماید که مقصود از حکم خسارت که در ابلاغ مذکور مندرج است حکم راجع بخساراتی است که وقوع آنها محتاج باثبات و ابراز اسناد مثبته از طرف مستانف علیه محق باشد بنابراین تادیه ودیعه استینافی بمستانف علیه محق در مقابل خسارات معینه ثابته وبرطبق یاد داشت رئیس محکمه که بدعوی استینافی رسیدگی کرده است منافی بامفاد ابلاغ فوق الذکر نخواهد بود

(فیروز میرزا)

۵ جوزا - ۲۳ رجب ۱۳۳۵ نمره ۱۳۲۲

دستورالعمل بمحکمه خلاف راجع برسمیت راپورتهای متصدیان امر ارزاق

۸۰ – ریاست محکمه خلاف - نظر بمعروضه حکومت طهران که ضمن مرقومه وزارت جلیله داخله بوزارت عدلیه رسیده جواباً بان بزارت خانه نوشته شده است اوراقی که متصدی امور ارزاق عمومی هستند بعداز اطلاع از تخلفات قانونی البته درحق متخلف تحقیقاتی خواهند نمود ممکن است قدغن نمایند بعداز تحقیقات راپورت مفصل ومشروحی که جامع اطراف باشد تهیه کرده توسط اداره نظمیه و یا کمیسار یا و یا خود آن اداره بمحکمه خلاف ارسال دارند تا محکمه مطابق دستوری که از مقام وزارت عدلیه گرفته عمل نمایند ولذا انمحکمه را نیز مسبوق و دستور میدهد که راپورتهای واصله از ادارات متصدی مرامی ارزاق عمومی را ترتیب اثر کامل بدهید

۲۴ رجب ۱۳۳۵ نمره ۱۱ ه

در تعیین حوزهٔ صلحیه ها

۸۱ ـ از وزارت عدلیه اعظم چون در اطراف طهران سه محکمه صلحیه تشکیل شده وممکن بود متظلمین در قلمرو محاکم صلحیه اطراف طهران در مواقع لازم تصوری در تشخیص قلمرو هر صلحیه نمایند لذا وزارت عدلیه مطابق نقشه ترسیمیهٔ بشرح ذیل قلمرو هر محکمه را معین نموده و برای بصیرت و اطلاع عامه متظلمین اعلان مینماید که موجبات تسهیل امور متظلمین شده بسهو و اشتباهی دچار نشوند

حوزه صلحیه ورامین کهخوار و مقداری از بشابویه و مخصوصاً ایوان کی هم ضمیمه دارد از بلند کوه گرفته از خاک تپه ترک چال خاتون آباد علی آباد کل تپه دوتپه علیا کارکره زمان امین آباد دورمیزند

حوزه صلحیه اواسانات که هنوز تشکیل نشده مقداری از رودبار وقصران راهم ضمیمه دارد از قریه عمارت گرفته از حسین آباد دولی جانی دور جارات امام زاده هاشم کوه سیاه چال گردنه لواسان کوه لواسان گردنه افجه آبالک در بندر جیلرود کوه شاه نشین وورودک اشکرک بیشان و بورد شاه و کوه قره آغاج دور میزند

حوزه علیشاه عوض که ساوجبلاغ ومقداری از خار وبشابویه را ضمیمه دارد ازقریه سنکی گرفته از عبدل اباد و قلعه نو وکاروانسرا سنکی وابراهیم آباد وجارو و اشتهارد و قره قباد و کریم آباد ومکول و کوه بشته وطالقان و آزادبر راهمان وایلستان وهمه ها ونکپ و کوبزمک دوروییج وقلعه سلیمان خان وعبدل آباد ومهران آباد دونیاران وکاغالک دور میزنند

وسایر نقاط اطراف وحوالی ازاهالی زاویه مقدس حضرت عبدالعظیم وشمیرانات وغیره که داخل در سه حوزه صلحیه‌های مزبوره نیستند به صلحیه های مرکزی مراجعه خواهند کرد

محل امضاء وزارت عدلیه نمره اعلان ۳۲۴

٤ شعبان : ٥ جوزا ۱۳۳۵ نمره ٦٥۲

تصویب نامه در تعیین تکلیف نظمیه در موقع تعقیب مامورین امنیه و افراد نظامی

۸۲ _ وزارت جلیله عدلیه اعظم در جلسه چهارم شعبان مطابق ٥ جوزا ۳٥ اختلاف بین امنیه و نظمیه درباب جلب مامورین امنیه درموقع ارتکاب و استنطاقات اولیهٔ در آن اداره مطرح و تصمیم شد که وزارت داخله تکلیف اداره نظمیه را باین ترتیب وبطور کلی تعیین واخطار نمایند . اداره نظمیه مکلف است که هر مرتکب تقصیری را اعم از اینکه از افراد نظامی از قبیل قزاقخانه و غیره یا از افراد امنیه ویا ازاشخاص عادی باشد باداره نظمیه جلب نموده والبته تحقیقات اولیه راجع بجرم را بطور اختصار وهرچه زودتر ترتیب و باداره مربوطه خود از محکمه نظامی یا پارکهٔ ابتدائی رجوع نمایند این توقیف درنظمیه برای تحقیقات مقدماتی خواه مرتکب ازاهل نظام یاغیر نظام باشد نباید هیچوقت از چهل وهشت ساعت تجاوز نماید تصویب نامه در کابینه ریاست وزراعظام ضبط است

(وثوق الدوله)

۲۶ جوزا ۳۵ نمره ۱۳۳۵

حکم وزارتی در ترتیب دوسیه واحد برای اصل ومتفرعات یك دعوی

۸۳ – بعموم محاکم وادارات وزارتعدلیه اخطار میشود –برای جلو گیری از بعوه جریانیکه درمحاکم بواسطه تشکیل دوسیه های متعدد درموضوع یك دعوا حاصل میشود مقرر میدارد .

ماده ۱) ازاین تاریخ ببعد برای هردعوائی که درمحاکم عدلیه مطرح میشود باید فقط یك دوسیه ترتیب داده شود و متفرعات ان دعوا ازقبیل عرایض اعتراضیه بر احکام غیابی و دعوی متقابل ودخالت یاجلب شخص ثالث وغیره که ذاتاً بادعوای اصلی ارتباط کامل دارند ضمیمه همان دوسیه خواهد بود .

ماده ۲) وهمچنین دعوای جعلیت نسبت باسناد ابرازیه وعرایض استینافی از قرار هائه بمحاکم بدایت یا استیناف داده میشود باید ضمیمه دوسیه اصلی شده وپس از رسیدگی عین دوسیه بمحکمه که بدعوی اصلی رسیدگی مینماید ارسال شود .

ماده ۳) رؤساء ودفتر داران محاکم هریك درحدود اقتدارات خود مامور اجرای این حکم وزارتی میباشند

(اسمعیل)

۳ رمضان ۱۳۳۵ نمره ۲۵۲۱

حکم وزارتی در اجرای ماده۵ نظامنامه ادارهٔ امور عدلیه

۸۴ – بعموم محاکم وادارات اخطار میشود – مطابق راپورت واصله از اداره امورعدلیه اغلب محاکم مخصوصا محاکم صلحیه درمقابل توضیحاتی که از

طرف اداره امور عدلیه خواسته میشود مسامحه نموده وچندین روز بلکه گاهی چندین هفته استیضاحات ان اداره را بلا جواب میگذارند لذا اخطار میشود مطابق ماده۵ نظامنامه اداره امور عدلیه عموم محاکم مجبور و مکلفند که استیضاحات اداره امور عدلیه‌را باسرع مایمکن جواب بدهند و الا بمحکمه اداری جلب و محاکمه خواهند شد

(اسمعیل)

نظامنامه

امتحان وکلاء رسمی عدلیه

بسم الله الرحمن الرحیم

نظر بمواد ۲۳۶ – ۲۳۷ – ۲۴۰ اصول تشکیلات عدلیه و دستخط انجم نقط همیونی مورخ ۲۶ شوال ۱۳۳۲ وزیر عدلیه نظامنامه وکلای رسمی‌را در این دوره مطابق مواد بیست گانه‌ذیل مقرر میدارد

(ماده ۱) بموجب دستخط همیونی مورخ ۲۶ شوال ۱۳۳۲ امتحان وکلای عدلیه در کمسیون امتحان اعضاء واجزای عدلیه بعمل می آید .

(ماده ۲)برای اطلاع داو طلبان شغل وکالت رسمی پانزده روزقبل ازانعقاد کمسیون اعلانی از طرف وزارت عدلیه منتشر میشود که داو طلبان آگاهی یافته تقاضا نامه خود را در ظرف دوازده روز بکابینه وزارت عدلیه تقدیم دارند .

(ماده ۳) تمامی تقاضا نامه ها درنزد مدیر پرسنل وزارتعدلیه ضبط شده و در روی آن مهر ورود بانبت تاریخ آنروزه خواهد شد و درهنگام انعقاد کمسیون مدیر دایره مزبوره انهارا بکمسیون تسلیم خواهد کرد (رجوع بحکم وزارتی درصفحه ۱۰۱ شود)

(ماده ٤) کلیهٔ داوطلبان وکالت رسمی بایددارای شرایط مذکور در ماده ۲۳۷ وفاقد اوصاف مقرره در ماده ۲۳۸ اصول تشکیلات عدلیه باشند .

(ماده ٥) هر یك از داوطلبان درمدت مقرره درماده ۳ تقاضا نامه خود را بطریقی که در فوق ذکر شد بکابینه وزارتی تقدیم نکرده و رسید انرا از کابینه نگرفته باشند بعداز انقضاء مدت مزبوره دیگر حق تقاضا ندارند وامتحانانان بدوره دیگر محول خواهد شد .

(ماده ٦) هر یك از داوطلبان که تصدیق رسمیت درجه عالیه را تحصیل کنند در درجات تالیه رسمیت خواهند داشت ولی کسانیکه فقط رسمیت درجه تالی را تحصیل کرده اند دردرجات عالیه رسمیت ندارند باین معنی که وکیل رسمی در دیوان تمیز در تمامی محاکم رسمیت دارد و باید حق تمرفه محاکم تالی را نیز در موقع گرفتن تصدیق نامه بپردازند (رجوع بماده ۲٤٤ اصول تشکیلات) ووکیل رسمی درمحکمه بدایت واستیناف در محاکم صلح رسمیت دارد و همچنین وجه مقرر در صلحیه را نیز باید تسلیم کند اگر چه هرگز در محاکم صلح وکالت ننماید

(ماده ۷) داو طلبان شغل وکالت بر دو گونه اند اول کسانیکه قبل از صدور دستخط همایونی (۲٦ شوال ۱۳۳۲) بشغل وکالت مشغول بوده اند دوم آنانکه پس از آن تاریخ داخل حوزه وکالت شده یا بدون سابقه جدیدا طالب

وکالت خواهند شد

(ماده ۸) داو طلبان از قسم اول مکلفند در مدت ۱۲ روز (رجوع به ماده ۳) تقاضا نامه خود را با تعیین درجه که خواستارند (وکالت در صلحیه یا ابتدائی یا استیناف و تمیز) بضمیمه دلائلی که آنان را از قسم اول معرفی می کند بکابینه وزارتی تقدیم دارند .

(ماده ۹) داوطلبان مزبور تقاضای هر درجهٔ از درجات ثلثه را دارندباید در ضمن تقاضا نامه یك عده از دوسیه هائیکه در آن درجه محاکمه کرده‌اند ذکر نمایند که کمسیون امتحان هر یك از آنها را بخواهد در تحت نظردر آورد و مراتب لیاقت داو طلب را از آن معلوم نماید

(ماده ۱۰) داوطلبان قسم اول میتوانند در صورتی که مایل باشند خود را در عداد داو طلبان قسم دوم در آورده امتحان علمی و عملی بدهند و هر گاه یکی از آنان در یکی از درجات ثلثه فاقد دوسیه هائی باشد که پیشنهاد کند نسبت بهمان درجه خود را حاضر برای امتحان علمی و عملی کند باین طریق که اگر داو طلب قسم اول مثلا در دیوان تمیز دوسیه هائی ندارد که آن را پیشنهاد کند نسبت بدو درجه تالی خود را در عداد داو طلبان قسم اول معرفی کند و نسبت بوکالت در دیوان تمیز امتحان علمی و عملی دهد و قس علی هذا

(ماده ۱۱) امتحان وکلای قسم اول (کسانیکه در موقع صدور دستخط شاغل وکالت بوده اند) دراین دوره اعلانی که پس از نشر این نظامنامه خواهد شد) از روی دوسیه هائی است که پیشنهاد شده ولی کمسیون میتواند

لدی‌الاقتضا دوسیه های دیگری را نیز آنان بدست آورده درتحت اظردقت بگیرد

(ماده ۱۲) کمسیون علاوه بر امتحان مزبور میتواند در صورتی که از ملاحظه دوسیه ها لیاقت داو طلب را کاملا احراز ننماید هر یك از آنان را لازم بداند احضار کرده آنان را بتحریر و انشاء عرضحال های مختلف و مدافعات متفاوت از موکل فرضی امتحان نماید

(ماده ۱۳) داو طلبان قسم دوم تقاضا نامه خود را در مدت مقرره در ماده ۲ بکابینه وزارت تقدیم خواهند کرد و در آن تقاضا نامه فقط ذکر میشود که تقاضا کننده داو طلب وکالت چه درجه از درجات ثلثه است ــ وکالت در صلحیه ــ ابتدائی و استیناف ــ تمیز

(ماده ۱٤) امتحان وکلای قسم دوم (اعم از اینکه بعد از تاریخ امتحان بوکالت مشغول شده باشند یا آنکه قبلا وکالتی نکرده و تازه در خیال وکالت باشند) علمی است و عملی وهریك ازین دو نیز کتبی وشفاهی خواهد بود .

(ماده ۱۵) مواد امتحان علمی از اینقرار است (ا) املاء وانشاء زبان فارسی (ب) رؤس مسائل فقهیه از معاملات وقضاء وشهادات و حدود ودیات تا درجه که حاکی ازقوه فهم داو طلب باشد باینطریق که دلالت نماید بر اینکه امتحان دهنده پس از رجوع بکتب فقهیه قوه فهم متون فقه را دارد (ج) قوانین مملکتی بالاختصاص قوانین راجعه بعدلیه

(ماده ۱٦) امتحان عملی عبارتست اولا از مداقه کمسیون در دوسیه هائی که داو طلب درآن وکالت کرده ثانیا اینکه او را وادارند بتحریر و انشاء عرض حال های مختلف و تقاضاهای متنوع ثالثا بمدافعه از موکل فرضی در درجات

مختلفه از محاکمه

تبصره ــ امتحان عملی برای کلیه داو طلبان یکسان نیست و نسبت بتقاضای داو طلب مختلف خواهد شد باینمعنی که داو طلب وکالت در صلحیه عرضحال استینافی نباید بنویسد وقس علی ذلك

(ماده ۱۷) هرگاه داو طلب علاوه بر معلومات مذکوره دارای علومی باشد میتواند آنرا بکمسیون اظهار دارد و البته کمسیون در موقع تصدیق آنرا در نظر خواهد گرفت .

(ماده ۱۸) ــ علاوه برامتحان معلومات داوطلبان خواه از قسم اول باشند یا دوم کمسیون باید در باره امانت و دیانت و شرافت وپاك دامنی داو طلبان تحقیقات لازمه نموده ودر اینباب بیشتر از امتحان معلومات دقت کند و نتیجه تحقیقات را بوزارت عدلیه راپرت دهد و تصدیق اعطای تصدیق نامه را ننماید مگر در باره کسانیکه علماً وعملا از عهده امتحان بخوبی برآمده و صحت عمل و دیانت و شرافتشان بتحقیق پیوسته باشد . (رجوع بحکم وزارتی در صفحه ۱۰۱ شود)

(ماده ۱۹) اعطای تصدیق نامه ازطرف وزارت عدلیه خواهد بود و وزارت عدلیه حق دارد در باره داو طلبان تحقیقات کافیه نموده و اگر اخلاق و عادات بعضی از آنان را منافی باتصدیق وکالت رسمی دانست تصدیقنامه ندهد اگر چه کمسیون تصدیق باو داده باشد (رجوع بحکم وزارتی در صفحه ۱۰۱ شود)

(ماده ۲۰) این نظامنامه ناسخ نظامنامه است که سابقا طبع ونشر شده است

(اسمعیل)

(وزیر عدلیه)

مورخه ۲۹ برج اسد نمره ۲۱۹۲

وزارت عدلیه نظامنامه امتحان وکلاء رسمی عدلیه را که در تاریخ نهم شهر شوال گذشته طبع ونشر شده است با تغییرات ذیل تصویب وبموقع اجرا میگذارد

۱ـ ماده ۳ نظامنامه مزبوره بطریق ذیل تغییر داده میشود (ماده ۳ـ تقاضا نامه‌های مزبوره باید ازطرف وزارت عدلیه ارجاع به کمسیون شود . وزارت عدلیه مکلف است قبلاً راجع باخلاق وامانت ودیانت وشرافت و پاکدامنی هر داوطلب تحقیقات کافیه نموده و پس از احراز موجودیت شرایط اخلاقی اجازه مراجعه بکمسیون بدهد تمامی تقاضا نامه‌ها پس ازتصویب وزارت عدلیه درنزد مدیر پرسنل وزارت عدلیه ضبط شده (الی آخر ماده سابقه بدون تغییر)

۲ ـ ماده ۱۸ و ۱۹ نظامنامه سابقه ملغی ومنسوخ است .

نصرت الدوله ـ وزیر عدلیه

مورخه ۲۹ برج اسد ۱۲۹۷ نمره ۲۱۶۳

وزیر عدلیه

نظر بدستخط مورخه ۲۹ شوال ۱۳۳۲ راجع بامتحان وکلا نظر بماده ۳ ـ دستخط تشکیلات و ماده ۱۵ حکم وزارتی مورخه ۲۵ جوزا ۱۳۳۰ در باب وظایف اداره امور عدلیه

مقرر میدارد

ماده واحده ـ بمحض انتشار واعلان صورت اسامی وکلای رسمی عدلیه که فورا پس از اتمام امتحان آنها بعمل میاید وکلای مزبور مکلف خواهند بودکه خود را نسبت بنظامنامهٔ که ازطرف وزارتعدلیه راجع بتشکیلات هیئت وکلا ترتیب

داده میشود مطیع دانسته واز مفاد آن تخلف نورزند .

نصرت الدوله ـ وزیر عدلیه

۱۶ اسد ۱۸ شوال نمره

تصویب نامه در عدم لزوم هیئت منصفه در محاکمه راجعه بمطبوعات قبل از گذشتن قانون هیئت منصفه

۸۵ ـ در جلسه ۱۸ شوال مطابق ۱۶ اسدهیئت وزراء در جواب پیشنهاد آن وزارت جلیله نمره ۱۹۰۳ ۱۳ برج اسد تیلان‌ئیل دو ماده ذیل را مقرر میدارد :

(ماده ۱) مادامیکه قانون هیئت منصفه از مجلس شورای ملی نگذشته شکایات راجعه بمطبوعات بدون هیئت منصفه در محاکم عدلیه رسیدگی ومحاکمه خواهد شد وزارت عدلیه یکی از شعب محاکم را برای این امر تخصیص خواهد داد

(ماده ۲) تعیین مجازات موافق قانون مطبوعات خواهد بود مگر در مواردیکه در قانون مطبوعات تصریحی نباشد در این صورت موافق قانون جزای عرفی موقتی حکم داده خواهد شد تصویب نامه بوزارت عدلیه اعظم ابلاغ گردید .

۲۷ اسد ۳۵ نمره ۳۲۱۸

حکم وزارتی در اجرای ماده ۳۴۹ اصول محاکمات حقوقی

۸۶ ـ ریاست پارکه بدایت بر طبق راپرت اداره امور عدلیه از ۱۰۰

دعوای جعلیت که نسبت باسناد ابرازیه یکی از متداعیین از طرف مقابل اقامه میشود ۸۰ و بلکه قدری هم بیشتر بی اساس است و این باعث تکثیر دعاوی در محکمه ابتدائی شده و پارکه بدایت بهیجوجه مطابق صریح ماده ۳۴۹ اصول محاکمـات اشخاصی را که ادعای جعلیت نسبت باسناد طرف خود نموده و باثبات مجعولیت موفق نمیشوند تعقیب نمینماید و این بی ترتیبی موجب بطوء جریان و عدم انتظام شده لذا می نگارد که از این تاریخ به بعد اشخاصی را که مدعی جعلیت میشوند و نمی توانند ادعای خود را ثابت نمایند موافق ماده ۳۴۹ اصول محاکمات حقوقی و ماده ۲۷۹ قانون جزای عرفی لازم است به پارکه بدایت تعقیب نموده و بمجازات برسانند

(اسمعیل)

۶ سنبله – ۹ ذیقعده ۳۵ نمره ۳۸۱۰۰

حکم وزارتی راجع بلزوم قید تاریخ رؤیت احکام به تمام حروف و با مرکب

۸۷ – وزیر عدلیه – نظر باهمیت حفظ تاریخ صدور احکام و تاریخ رؤیت آنها برای مصون بودن از تغییر و تبدیل مواد ذیل را مقرر میدارد

ماده ۱. تاریخ صدور احکام و همچنین تاریخ رؤیت آنها باید با مرکب و به تمام حروف نوشته شود

ماده ۲ هر یك از قضاة که تاریخ صدور حکم را با مداد و یا با ارقام تنها بنویسند و هر یك از دفتر داران محاکم و یا مامورین ابلاغ که تاریخ رؤیت حکم را بمداد و یا بارقام قبول نمایند مستوجب کسر حقوقی خواهد بود که حد اکثر آن نمی تواند از نصف حقوق ماهانه آنها تجاوز نماید

ماده ۳) در صورت تکرار تخلف ازمفاد ماده اول در دفعه اولی مجازات مرتکبین دو مقابل و در دفعه ثانیه موجب انفصال موقتی ان ها خواهد بود

ماده ٤) رؤساء محاکم مامور اجرای این حکم وزارتی هستند

(اسمعیل ممتاز الدوله)

۶ سنبله – ۲ ذی قعده ۳۵ نمره ۳۷۷۳

دستور العمل بپارکه بدایت راجع به تعقیب اشخاصی که اسناد متضاد در ثبت اسناد ثبت میکنند

۸۸ – ریاست پارکه بدایت – نظر باینکه درثبت اسناد گاهی بعضی اسناد متضاده ثبت می شود و جریان این مطلب باعث تضییع حقوق اشخاص است لذا برای جلو گیری و حفاظت حقوق عامه در اداره مزبوره اداره مدعی العمومی نظارت کرده که من بعد اسناد متضادی ثبت نشده و چنانچه از این تاریخ بعد سند متضادی ثبت شود مطابق ماده ۳۰۱ قانون جزای عرفی مرتکب را جداً تعقیب نمایند

۲۰ ذی قعده ۳۵ نمره ۳۸۲۷

در صدور حکم رسمی در موقع رد شدن عرضحال از دیوان تمیز

۸۹ – ریاست محترم دیوان عالی تمیز – راجع بتعیین ودایع تمیزی در مواقعی که عریضه مستدعی تمیز در دیوان عالی تمیز مورد قبول واقع نمیگردد شرحی به نمره ۱۱۳۴ اظهار و تقاضای دقت نظر فرموده بودید جوابا اشعار می دارد حقوقی را که قانوناً اخذ شده نمیتوان مسترد داشت هر گاه محکوم علیه مفلس

بوده بایستی عریضه بمقام وزارت داده و تقاضای معافیت خود را از حقوق تمیزی استثنا و در خواست نماید و دیوان عالی تمیز در مواقع رد عرض حال تمیزی باید حکم خود را صادر نماید

۲۰ ذی قعده ۳۵ نمره ۳۷۸٦

حکم وزارتی راجع به تعیین مدعابه مطابق ماده ۷۸۴ قانون اصول محاکمات حقوقی

۹۰ـ بعموم اعضاء و اجزای محاکم اخطار می‌شود ـ نظر باینکه در اغلب احکام صادره بر خلاف ماده ۷۸۴ نسبت بمقدار مدعابه توضیح داده نمی شود و از این جهت تشخیص مخارج محاکمه معوق و یا تردید در مقدار آن می شود لذا لازم است بعد ها رعایت این مطلب را نموده بر خلاف ماده مزبوره فوق رفتار شود

(نصیر السلطنه)

۲۸ ذی قعده ۳۵ نمره ۴۲۸۵

حکم وزارتی در تعیین محکوم به مخارج محاکمه مطابق ماده ۴۴۴ اصول محاکمات حقوقی

۹۱ ـ بعموم آقایان رؤسا و اعضاء محاکم اخطار میشود ـ از این تاریخ ببعد بایستی در احکام صادره از محاکم بطوریکه در ماده ۴۴۴ اصول محاکمات حقوقی معین گردیده است تصریح شود

۱ ـ مسؤل مخارج محاکمه را رسماً کرنموده ومقدار آنرا تعیین نمایند

نه اینکه فقط بعهده محکوم علیه است اکتفا شود .

۲ ـ مخارج محاکمه باید با اشاره بمواد قانونی از حیث مقدار تعیین شود که یك مقابل یا دو مقابل یا سه مقابل و یا یکربع یا دو ربع ویا سه ربع گ در یافت شود

(نصیر السلطنه)

۲ میزان ۷ ذی حجه ۳۵ نمره ٤۷۱۰

حکم وزارتی در اینکه محاکم باید در موارد دعوی از طرف اشخاص ثالث پارکه را مسبوق نمایند تا اشخاصی را که مطابق قانون جزای عرفی ممکن است تعقیب نمود تعقیب نمایند

۹۲ ـ بعموم محاکم بدایت ابلاغ می شود ـ راجع باشخاصیکه بعنوان شخص ثالث عرضحال بمحکمه داده و داخل در محاکمه می شوند پس از اینکه تعیین شد ادعای شخص ثالث برای تاخیر صدور حکم و یا عدم اجرای حکم است مراتب را بپارکه بدایت اعلام دارید که پارکه بدایت اشخاصی را که باید مطابق قانون جزای عرفی تعقیب نموده بوظایف خود عمل نماید

(نصیر السلطنه)

۳ میزان ۸ ذی حجه ۳۵ نمره ٤۸۱۳

حکم وزارتی راجع بنوشتن احکام در اوراق دو صفحهٔ و یا بطور کتابچه

۹۳ ـ بعموم محاکم ابلاغ میشود باید من بعد احکام صادره را دراوراق

دو صفحه صادر نمایند و یا اینکه بطور کتابچه نوشته اوراق مزبوره را نخ کشیده و انتهای نخ را با لاك بمهر محکمه ممهور نمایند

(نصیرالسلطنه)

۲۵ میزان ۳۵ نمره ۵۲۰۹

حکم وزارتی در اجرای مواد ۲۵۷ و ۲۵۸ و ۴۴۰ و ۴۴۵ اصول محاکمات حقوقی

۹٤ – بعموم محاکم وزارت عدلیه ابلاغ می شود – نظر بلزوم سرعت و پیشرفت جریان دعاوی در محاکم عدلیه وزارت عدلیه اکیداً ابلاغ می نماید که مفاد مواد ذیل را در نظر گرفته نهایت مراقبت را در کیفیت جریان محاکمات بعمل آورند (۴٤۰) (٤۴۵) (۲۵۷) (۲۵۸) که برخلاف اقدامی نشده و محاکمات با حسن جریان و سرعت خاتمه پذیرد

نصیرالسلطنه

۲۷ میزان ۳۵ نمره ۵۶۶۳

دستور العمل بپارکه ها راجع باجرای حکم نمرهٔ ۵۲۰۹

۹۵ – ادارات مدعی العمومی بدایت و استیناف – نظر بلزوم سرعت و پیشرفت جریان دعاوی در محاکم عدلیه وزارت عدلیه اکیداً اخطار مینماید که مفاد موادذیل‌رادر نظر گرفته نهایت مراقبت را در کیفیت جریان محاکمات

بعمل آورند که برخلاف اقدامی نشده و محاکمات باحسن جریان و سرعت خاتمه پذیرد ٤٤۰ – ۴٤۵ – ۲۵۷ – ۲۵۸

نصیر السلطنه

قسمت هفتم

احکام و تصویب نامهای صادره سنه ۱۳۳۶

۳ جدی – ۳۶ نمره ۸۲۰۸

حکم وزارتی راجع بطرز رسیدگی بدعاوی راجعه باعتبار تجارتی

۹۶ – بعموم محاکم ابلاغ می شود – نظر باینکه توضیحات دعوی از حکم وزارتی مورخ ۲۹ محرم ۱۳۳۲ بنمره ۱۱۲۱۶ راجع بادعای اعسار سوءاستفاده نموده و مخصوصاً در محاکم تجارت صاحبان دعاوی بعوض اینکه بمقام ادعای ورشکستگی‌بر آمده و ادعای خود را مطابق اصول تجارتی ثابت نمایند باستناد تقدیم عریضه اعسار بمحکمه صلحیه حالت ورشکستگی خود را مستور داشته و از این حیث علاوه برفراهم نمودن موجبات تضییع حقوق طرف دعوی سکته بزرگی‌باعتبارات تجارتی‌مملکت وارد می نمایند لذا برای‌جلو گیری از این قبیل وقایع وزارت عدلیه مواد ذیل را مقرر میدارد که‌عموم محاکم عدلیه مدلول‌مواد مزبور را در نظر گرفته مجری و معمول دارند

ماده ۱) حکم‌وزارتی مورخ۲۹ محرم ۱۳۳۲ نمره ۱۱۲۱۶ راجع

بادعای اعسار شامل دعاوی تجارتی نخواهد بود .

ماده ۲) هر تاجری که میخواهد از مفاد حکم مزبور در ماده فوق استفاده نماید باید عرضحال رسمی که متضمن اعلام ورشکستگی خود و علل وقوع آن است بمحکمه تجارت تقدیم نماید

ماده ۳) پس از قبول عریضه مزبور محکمه تجارت باید فوراً دفاتر مدعی ورشکستگی را توقیف و مشارالیه را از اداره کردن اموال و دارائی خود ممنوع داشته و توسط اهل خبره بدفاتر مزبوره رسیدگی نموده و مراجعه نماید اگر چنانچه ورشکستگی بتقصیر او ثابت گردید قضیه را بمحکمه جزائی مقتضیه احاله مینمایند که رسیدگی نموده ومطابق قانون جزای عرفی حکم دهد و الا موافق اصول معموله تجارتی بتصفیه امور شخص ورشکسته مباشرت خواهد نمود

ماده ۴) تجار نمیتوانند بغیر ترتیب مذکور فوق ادعای افلاسی نمایند مگر اینکه در امور تجارتی خودتنگی مشاهده کرده و بعنوان اعسار از محکمه تجارت استدعا نمایند که طلبکاران آنها را احضار و قراری در اخذ مهلت و یا تقسیط قروض مدعی اعسار بدهند

(نصیر السلطنه)

۱۰ ع ۱ – ۵ جدی ۳٦ نمره ۷٤۸۱

حکم وزارتی راجع بلزوم اخبار ثبت اسناد از رفع توقیف

۹۷ – بعموم محاکم عدلیه ودیوان تمیز – ازقراری که اداره ثبت اسناد اظهار میدارد یاد داشتها واحکامیکه از محاکم درتوقیف اموال غیر منقوله از مجرای

ثبت اسناد باداره اجرا فرستاده میشود که اداره مزبوره ازتوقیف مدعابه مطلع بوده ومصون از نقل و انتقال بماند اغلب مشاهده می شود که قضیه در محاکم قطع وفصل شده و نتیجه باداره ثبت اسناد اعلام نمیشود واین مسئله تولید زحمت واشکال برای اداره ثبت اسناد مینماید دراین صورت لازم است یادداشت هائی را که راجع بتوقیف اموال غیر منقوله باداره ثبت اسناد میدهند پس از رفع توقیف فورا مراتب را باداره مزبوره اعلام دارند تا املاك توقیف شده از دفتر توقیفی خارج شود و چنان چه بعضی از توقیف های سابق هم مرتفع شده و اطلاع نداده‌اند فورا اطلاع بدهند

(نصیر السلطنه)

۹ حوت ۳٦ نمره ۹۲۸۵

حکم وزارتی راجع باحضار افراد قزاق

۹۸ – بعموم محاکم عدلیه ابلاغ میشود – نظر بتقاضای وزارتجلیه جنگ درتحت نمره ٤۰۵۸ – ۵۱۰۸ لازم است از این تاریخ ببعد کلیه محاکم عدلیه احضار نامه کلیه بریگاد قزاق‌را از صاحبان مناصب وتابین بمحاکمات نظامی ارسال دارند که بتوسط اداره مزبوره درمحکمه حاضر شوند

(رضا طباطبائی)

۱۲ حوت ۳٦ ۹۸۰۰

حکم وزارتی در پرداختن ودایع تمیزی به محکوم له اعم از اینکه راجع باحکام باشد یا به قرار

۹۹ – بعموم محاکم بدایت و استیناف ابلاغ می شود – ودایع

استینافی وتمیزی اعم از احکام یا قرارهای قابل استیناف و تمیز محاکم (چنانچه معمول به دیوان تمیز بوده) در صورت نقض باید بخود مدعی تمیز یا استیناف درصورت ابرام حکم یا قرار بمحکوم له یعنی طرف مقابل پرداخته شود

۱۹ حوت ۳٦ نمره ۱۹۴۵

تصویب نامه راجع باجرای احکام متعلقه به عین جنس

۱۰۰ - وزارت عدلیه اعظم - در دعاوی راجع بغلات نظر بغلاء فوق العاده که درهذه السنه ئیلان ئیل بهمرسیده است و بواسطه فقدان جنس محکومین باداء عین جنس اظهار عجز می کنند درجلسه ۲٦ جمادی الاولی مطابق ۱۹ حوت ۳٦ هیئت وزراء این طور تصویب فرموده که وزارت عدلیه بپرداخت عین غله را نسبت باشخاصی که فاقد عین جنس هستند موقوف برفع خرمن جدید نمایند مگر این که داین برای سرعت استیفای حقوق خود بقیمت سر خرمن گذشته متقاعد گردد تصویب نامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است .

۱۸ جوزا ۳٦ نمره ۸۹٦

حکم وزارتی راجع باخذ عشریه ازمحکوم له در موقع صلح یا محکوم علیه پس از اقدامات اجرائی

۱۰۱ - بعموم دوایر عدلیه ولایات و ایالات ابلاغ میشود - چون غالباً اتفاق می افتد که پس از صدور حکم متحاکمین دعوی خودرا بصلح خاتمه می دهند و درموضوع اخذ عشریه مابین دوایراجرا ومتحاکمین اختلافات و اشکالات تولید میشود لازم است مستحضرباشید که همینقدر که ورقه اجرائیه از محکمه صادر

وشروع بعملیات اجرائی گردید دهیك عدلیه بمحکوم له تعلق میگیرد واداره اجرا ده یك محکوم به را از اودریافت خواهد نمود و او مختاراست که جزخسارت از محکوم علیه مطالبه یا صرف نظر کند درمرکز همین طریقه تاکنون معمول بوده و اینك بموجب این ابلاغ باید در تمامی ایالات وولایات نیزهمین قسم رفتار کرده حقوق دولت را نگذارند ازبین برود

(مطابق حکم وزارتی بتاریخ ٤ شهر رجب ۳۷-دلو ۱۲۹۷ نمره ۱۳۴۸۰ نسخ شد

۲۳ عقرب - ۲٦ محرم ۳٦ نمره ٦٤٤٥

دستورالعمل پارکه ابتدائی درتاکید اجرای مفاد ماده ٦۰ و ٦۴ اصول تشکیلات

۱۰۲ - اداره مدعی العموم بدایت - لزوما ابلاغ می شود که باید قویا رعایت اجرای مفاد ماده ٦۰ تا ٦۴ اصول تشکیلات را منظور نظر بدارید در صورت غفلت مسؤل قانونی موجه خواهد شد

(نصیر السلطنه)

۲۳ عقرب - ۲٦ محرم ۳٦ نمره ٦۳۳۳

دستورالعمل پارکه استیناف راجع باجرای ماده ٦۰و٦۴ قانون تشکیلات

۱۰۳ - اداره مدعی عمومی استیناف - درموضوع رعایت اجرای مفاد ماده ٦۰ تا ٦٤ شرحی بپارکه بدایت ابلاغ شده سواد آن لفاً ارسال میدارد که ابلاغ قانونی رادر تحت نظر دقت قرار داده مراقبت کامل را منظور دارید

(نصیر السلطنه)

۲۹ عقرب - پنجم صفر ۳۶ نمره ۶۶۴۸

حکم وزارتی درلزوم وکالت نامه مخصوص برای تجدید وقت

۱۰۴ - نظر باین که در غالب دعاوی وکلای طرفین محاکمه متراضیاً تجدیدوقت نموده موجبات تضییع وقت محاکم وتعویق رسیدگی بدعاوی‌را فراهم میاورند بعموم‌محاکم‌اکیداً ابلاغ‌می‌شودماده واحد - ازتاریخ پانزدهم قوس ۱۲۹۶ ببعدمحاکم عدلیه‌نمیتوانند باستناد تقاضای وکیل طرف یاطرفین دعوی تجدید وقت نمایند و این‌چنین تقاضا باید حتماً از طرف خودموکل و یا بموجب‌وکالت نامه مخصوصه بعمل آید

(نصیرالسلطنه)

(مطابق حکم وزارتی‌تاریخ‌۴ شهررجب‌۳۷مطابق‌دلو ۱۲۹۷ نمره ۱۳۴۸ نسخ شد)

۳۰ عقرب - ۵ صفر ۳۶ نمره ۶۶۵۷

حکم وزارتی راجع باینکه دعاوی ملکی مستخدمین ایرانی سفارتخانه های خارجه باید در محاکم عدلیه رسیدگی‌شود

۱۰۵ - بعموم محاکم مرکز - مطابق مرقومه وزارت جلیله امور خارجه دعاوی ملکی اشخاص ایرانی‌مستخدمین سفارتخانه ها و قونسلگری‌های خارجه باید در محاکم عدلیه‌رسیدگی بشود محاکمات خارجه مرکزی ومحاکم کار گذاریهای ولایات صلاحیت در رسیدگی بدعاوی اشخاص مزبور ندارند لذا ابلاغ می شود که بعد ها کلیه مترجمین و اعضاء و اجزاء سفارتخانهای خارجه

که ایرانی هستند دعاوی ملکی (غیر منقوله خود را) نمیتوانند در محاکمات مخصوص وزارت خارجه مطرح کنند مگر دعاوی راجعه بمنازل مسکونی آنهم موافق عهود مقدسه و در باب سایر دعاوی که مربوط باموال غیر منقوله نیست علی العاده مطابق مقررات معموله رفتار خواهد شد

(نصیر السلطنه)

۱۶ قوس - ۱۸صفر ۳۶ نمره ۷۰۵۹

حکم وزارتی دراینکه رئیس محکمه‌باید پس‌از کسب رای اعضافورا رای خود را اظهار نماید

۱۰۶ - بعموم محاکم‌عدلیه ابلاغ می شود - رئیس‌محکمه حق ندارد رای خودرا پس از کسب رای اعضاء در جلسه مشاوره بتعویق اندازد و باید در همان جلسه بفوریت رای محکمه بالاتفاق یا باکثریت امضاء شد نوشته شود

(نصیرالسلطنه)

۳ ربیع الاول ۳۶ نمره ۷۴۳۲

متحدالمال بولایات راجع باینکه دعاوی ملکی مستخدمین ایرانی سفارتخانه ها باید بمحاکم عدلیه رجوع شود

۱۰۷ - بعموم عدلیه های ولایات‌مطابق مرقومه وزارت جلیله امور خارجه دعاوی ملکی‌اشخاص ایرانی مستخدمین سفارت خانها و قونسولگری های خارجه

باید در محاکم عدلیه رسیدگی بشود محاکمات خارجه مرکزی ومحاکم کارگذاریهای ولایات صلاحیت رسیدگی بدعاوی اشخاص مزبور ندارند لهذا ابلاغ می شود که بعد ها کلیه مترجمین و اعضاء و اجزاء سفارت خانهای خارجه که ایرانی‌هستند‌دعاوی‌ملکی (غیرمنقول) خود رانمی توانند درمحاکمات مخصوص وزارت خارجه مطرح کنند مگر دعاوی راجعه بمنازل مسکونی موافق عهود مقدسه (چون موافق رسوم جاریه مملکتی ایران اتباع خارجه باشکال خانه و مغازه و امکنه وضع مال التجاره برای اجاره پیدا مینماید لهذا اتباع روس‌علاوه بر حق اجاره مجاز میباشند که خانه برای سکونت و مغازه و امکنه برای وضع مال التجاره بحیطه ملکیت در آورند) و در باب سایر دعاوی که مربوط‌باموال غیر منقول است علی العاده مطابق مقررات معموله رفتار خواهد شد

(نصیرالسلطنه)

۲۳دلو-۳۶ نمره ۸۲۵۵

حکم وزارتی راجع باینکه محاکم باید دررای خود اتفاق یا اکثریت رامعین کرده مطابق مادهٔ ۴۴۳ و۴۴۷ اصول محاکمات حقوقی عمل نمایند

۱۰۸ - بعموم محاکم عدلیه ابلاغ میشود - نظر باینکه در بعضی ازاحکام و قرار های صادره از محاکم ابتدائی و استیناف و همچنین در رأی هائیکه بتوسط محاکم مزبوره درذیل دوسیه نگاشته میشود ملاحظه ومشهور میگردد که رای محکمه و یا احکام و قرار ها بعنوان محکمه بطور مطلق وبدون تقلید باتفاق اراء و یا اکثریت تحریر شده و حال آنکه دارای دو امضا بیش نیست

و در اوراق راجعه بمحاکمه هم مفهوم نمیگردد که یکنفر دیگر از هیئت حاکمه که قانوناً او نیز باید مداخله در مشاوره و رای دادن داشته باشدمخالفت نموده یانه آیا رای محکمه باتفاق هیئت بود. ویا باکثریت وبااین ترتیب مخالفت صریح با مادتین ۴۴۳ و۴۴۷ اصول محاکمات حقوقی دارد بعموم محاکم ابتدائی و استیناف اخطار میشود که از این به بعد دو ماده سابقه را کاملا رعایت نموده اتفاق یا اکثریت هیئت حاکمه را در اراء و احکام و قرار های صادره معین وانها را بامضای هریك از اجزا هیئت حاکمه ممضی دارند

(رضاطباطبائی)

٦ رجب - ۲۸ حمل ۳٦ نمره ۱۰٦۳۷

حکم وزارتی راجع باینکه مخارج محاکمه باید قبل از صدور حکم پرداخته شود

۱۰۹ - بعموم محاکم اخطار میشود - چون درموضوع مخارج محاکمه که باید درحین صدور احکام تادیه نمایند معمول است باید حکم نوشته و امضاء شودتاپس از آن تمبرالصاق گردد و غالبا اتفاق افتاده است که حکم صادر گردیده و خرج محاکمه در یافت نشده است لهذا مقررمیشود کهاز این‌تاریخ به بعدتقاضا کننده صدور حکم دربین صدور باید خرج محاکمه‌را بدائره صندوق پرداخته قبض اخذ و به محکمه تقدیم کند تا پس از صدور حکم دفتر محکمه حکم مزبور را مطابق قبض بصندوق برده تمبر الصاق نماید و معوق نگذارند

(رضاطباطبائی)

مطابق حکم وزارتی مورخه ٤ شهر رجب۳۷ - دلو ۱۲۹۷ نمره ۱۳۴۸ نسخ شد

۴ ثور ۳۶ نمره ۱۰۷۳۳

حکم وزارتی دراخذ عشریه پس از صدور ورقه اجرائیه

۱۱۰ – اداره اجرای عدلیه – چون غالبا اتفاق میافتد که پس از صدور حکم متحاکمین دعوی خود را بصلح خاتمه میدهند و اداره اجرا در موضوع اخذ عشریه دچار اشکال میشود لهذا ابلاغ میشودکه همینکه ورقه اجرائیه از محکمه صادر شد و اجرا شروع بعملیات نموده ده یك عدلیه بمحکوم له تعلق میگیرد و باید دریافت دارید

(رضا طباطبائی)

مطابق حکم وزارتی مورخه ۴ شهر رجب ۳۷ –دلو ۱۲۹۷ نمره ۱۳٤۸ نسخ شد

۱۴ اسد ۹۷ نمره ۱۸۸۱

حکم وزارتی در رعایت مدلول مادهٔ ۵۵۱ اصول محاکمات حقوقی مطابق توضیح دیوان تمیز بعموم محاکم ولایات وایالات اخطار میشود

۱۱۱ – در موضوع اجرای ماده ۵۵۱ قانون اصول محاکمات حقوقی از دیوان عالی تمیز شرحی رسیده کهمفاد ان ازقرار ذیل است :

هروقت از طرف دیوان تمیز امر میشود کهمطابق ماده ۵۵۱ رفتار نمایند احسن وجوه این است کهچون محکوم علیه در ازای موقوف الاجرا ماندن حکم باید محکوم بهرا تامین نماید هرگاه محکوم به وجه نقد ومال منقول است اداره اجرا آنرا از محکوم علیه بگیرد ولی بمحکوم له ندهد وتا صدور حکم دیوان تمیز نزد خود ضبط نماید

واگر محکوم به مال غیر منقول است بدون اینکه آنرا از تصرف محکوم

علیه خارج کنددرتحت توقیف ونظر خودنگهدارد وتامین نماید لازم است نظریات دیوان مزبوررا رعایت نموده همین قسم عمل نمایند

(رضا طباطبائی)

۸ سنبله – ۹۷ نمره ۶۴۲۸

حکم وزارتی در اجرای مفاد مادهٔ ۴۴۰ و۴۴۳ و ۴۴۴ و ۴۴۵ و ۴۴۷ اصول محاکمات حقوقی یعنی صدور رای فورا پس از ختم محاکمه در امور غامضه پس از پنج روز

۱۱۲ – نظر بمواد ۴٤۰ و ٤٤۳ و ٤۴٤ و ۴٤۵ و ۴٤۷ اصول محاکمات حقوقی مقرر میدارد:

ماده اول – رئیس هر محکمه مکلف است در آخرین جلسه محاکمه که منتهی بصدور رای میشود ختم محاکمه را تصریحاً اعلام نموده و در دوسیه قید نماید و در ضمن اعلام باید صریحاً اظهار دارد که مطابق ماده ۴٤۰ اصدار رأی در همان جلسه خواهد بود یانظر بغامض بودن قضیه محتاج بمشاوره خصوصی بوده و برطبق ماده ۴۴۵ رفتار خواهد شد

ماده دوم – در صورتیکه نظر بغامض بودن قضیه اصدار رای موکول بمشاوره مخصوص شده و در همان روز ختم محاکمه اعلام و رای نشود رئیس محکمه مکلف است که مطابق ماده ٤٤۵ بفاصله پنجروز از تاریخ اعلام ختم محاکمه با اعضاء محکمه مشاوره کرده رای محکمه را بمتداعیین یاو کلای آنها اعلام نماید

ماده سوم ـ رئیس محکمه مکلف است که مطابق ماده ۴۳۹ عضوی را که باید حکم محکمه را انشاء نماید معین کرده و عضو مزبور بایدمطابق ماده ۴۳۷ بفاصله پنج روز از تاریخ اعلام رای حکم راحاضر نموده تابامضای هیئت حاکمه و منشی‌محکمه برسد

ماده چهارم ـ تخلف از مواد فوق از تقصیرات اداری عمده محسوب‌ومرتکبین این تقصیر حتماً درمجلس مشاوره عالی تعقیب خواهند شد .

ماده پنجم) عموم رؤسای محاکم مکلفند که‌از تاریخ انتشار این ابلاغ الی پانزده روز دیگر تمام دوسیه‌های سابقه را که‌ختم محاکمه شده ورأی ان اعلام نگردیده است مراجعه واراء آنرا اعلام نمایند .

اگر بعد از پانزده روز دوسیه مخالف بامواد فوق در یکی از محاکم پیدا شود موجب مسئولیت‌وتعقیب درمجلس مشاوره خواهد بود

ماده ششم ـ اداره امور عدلیه‌و پارکه استیناف وبدایت هریك درقسمت‌راجعه بوظایف خود مامور مواظبت در اجرای این حکم وزارتی میباشند

مورخه ششم سنبله ۳۶ نمره ۲۴۵۵

بعموم عدلیه ایالات و ولایات اعلان میشود

نظر بشکایاتیکه از ولایات بوزارت عدلیه رسیده است عدلیه ولایات درموقع دریافت عشریه دیوانی بدون الصاق تمبر قبض آنرا صادر مینماید اینك لزوماً اعلام میشود که‌از این تاریخ ببعد باید مطابق معمول بمرکز معادل وجهی که از بابت عشریه‌دیوانی اخذ میشود قبض آنرا تمبر نموده مسترد داراد وچنانچه از مفاد این اعلام‌تخلف نماید مورد مؤاخذه ومسؤل خواهند بود

۱۱ سنبله ۲۷ = ۲۶ ذی‌قعده ۳۹ نمره ۲۵۰۵

حکم وزارتی راجع بداشتن جواب استیضاحات اداره امور عدلیه در ظرف چهل و هشت ساعت

۱۱۳ـ بعموم‌محاکم‌و ادارات‌مدعی‌العمومی و سایر دوایر وزارت‌عدلیه اخطار میشود ـ برای سرعت جریان امور اداره امورعدلیه و برطبق ماده پنج‌نظامنامه اداره مزاوره لازم است عموم محاکم و ادارات وزارت عدلیه در مواردی که اداره امور عدلیه دوسیه عملی را بخواهد و یا استیضاح امری را بنماید بسرع ما یمکن جواب اداره امور را رسانیده و تعلل و تعطیل ننمایند و چنانچه در رسانیدن جواب اداره امور عدلیه بدون عذر موجه تعلل و تاخیری (زیاده از چهل‌وهشت ساعت بشود) طرف تعلل کننده مطابق ماده مزبوره فوق تعقیب و مستلزم مجازات اداری خواهد بود

(مصطفی)

۱۸ سنبله ۹۷ = ذی‌حجه ۳۶ نمره ۲۷۱۴

حکم وزارتی درجلوگیری و ممانعت ازمنهیات ومجازات مرتکبین آنها

۱۱۴ـ نظر باینکه‌جلوگیری از تجاهر و تظاهر بارتکاب‌محرمات که‌ازمساعی کبیره دین مبین اسلام است از وظایف مختصه پارکه ابتدائی‌است نظر بشیوع ابن‌قبیل معاصی و شکایت متواتری که‌از مقام‌ وحانیون میرسد وزارت عدلیه مدعی العموم ابتدائی و ادارات مربوطه را متذکر باداي این وظیفه قانونی و متوجه‌بمدلول

دستخط مورخه ۲۹ شهر رمضان صادر از مقام منیع سلطنت عظمی نموده مقرر میدارد پارکها و ضابطین عدلیه و اداره نظمیه در جلب متجاوزین از حدود دیانتی و اخلاقی بمحاکم صالحه سعی وافی نموده و بواسطه تعقیب و مجازات شدید آنها جلوگیری از تظاهر و ازدیاد این قبیل شنایع بنمایند

(نصرت الدوله وزیر عدلیه)

۱ – خرید و فروش کلیه مشروبات الکلی بطور علنی اکیداً ممنوع است مگر در دواخانه ها

۲ – در خانه های دربست که بطور مخفی بغیر مسلمین مشروبات الکلی میفروشند باید آنخانها اقلا سیصد ذرع از مساجد و اماکن متبرکه فاصله داشته باشد ولی صرف و استعمال مشروبات در خانهای فوق الذکر اکیداً ممنوع است

۳ – مشروبات ممالک خارجه برای غیر مسلمین که بایران حمل شود ممکن است در مغازهای بزرگ و تجارتخانهای اروپائی خریده و فروخته شود ولی در صورتیکه متاع آنها فقط منحصر بمشروبات نباشد و علنی هم نباشد .

قسمت هشتم

احکام و تصویب نامهای صادره درسنه ۱۳۳۷ –

۱۳ عقرب ۹۷ = ۲۹ محرم ۳۷ نمره ۳۷۵۹

حکم وزارتی راجع بمحافظت دوسیه های محاکم از اعمال دسیسه و تزویر

۱۱۵–نظر بلزوم محافظت دوسیه های محاکم از اعمال دسیسه و تزویر مقرر میدارد :

ماده ۱ – از این تاریخ ببعد تقریر نویس هر محکمه باید بمحض وصول عریضه و تشکیل دوسیه لفافه دوسیه را بمهر محکمه ممهور و بامضای رئیس محکمه رسانیده نوشتجات وارده در دوسیه را در همان روز ورود روی لفافه باقید تاریخ و خلاصه مطلب فرداً فرد بدون ضمیمه فهرست کرده و ذیل فهرست را شخصاً امضا بنماید .

ماده ۲ – مادامیکه دعاوی مطروحه در یک محکمه خاتمه نیافته و دوسیه راجع بآنها بسته نشده است تقریر نویس و دفتر داران محاکم مکلف هستند در کلیهٔ موارد قانونیه که دوسیه از دست شخص مسئول محافظت آن بیرون و بدیگری تحویل داده میشود تمام اوراق متفرقه در آن را بترتیب نمره ورود مرتب داشته و بانگه مخصوص وصل بهم نموده پس از آن نخ کشی کرده و سر نخ را لاک و بمهر محکمه ممهور نمایند و همچنین در موقعیکه محاکمه تمام و دوسیه بسته میشود ترتیب فوق الذکر برای تقریر نویس و دفتر داران محاکم قویاً واجب الرعایه

خواهد بود مسلم است که در صورت زیاد بودن اوراق ملفوف دوسیه ممکن است که اوراق مزبوره جزء جزء ملکنه شود ولیکن جزوهای مذکور باید ممانخ کشی و مهر گردند .

ماده ۳ — برای اینکه دوسیه های راجعه بدعاوی مشکه در این تاریخ تحت محاکمه هستند مطابق ماده اول و دوم تنظیم کردند تقریر نویس و دفتر داران محاکمه از تاریخ انتشار اینحکم الی دوماه مهلت خواهند داشت

ماده ٤ — در صورتیکه تقریر نویس و یا دفتر داران محاکم از رعایت مفاد سه ماده قبل تخلف ورزند تخلف مذکور از جمله تقصیرات مهمه اداری محسوب متخلفین مطابق ماده ۷۹ قانون تشکیلات عدلیه در محکمه اداری تعقیب خواهند شد

(فیروز)

۱۸ عقرب ۹۸ = ٤ صفر ۳۷ نمره ۲۰۹۹

تصویب نامه راجعه بتاسیس یکباب مدرسه حقوق

وزارت جلیله مالیه

۱۱٦ — درجلسه دهم برج عقرب ۱۲۹۷ مطابق ۲٦ محرم هیئت وزراء بموجب پیشنهاد وزارت جلیله عدلیه مواد ذیل را مقرر میدارد :

ماده (۱) وزارت عدلیه یکباب مدرسه حقوق در طهران تأسیس خواهد نمود

ماده (۲) برای تدریس در مدرسه مذکوره وزارت عدلیه چهار نفر معلم فرانسوی بتوسط وزارت امور خارجه استخدام خواهد کرد .

ماده (۳) پروگرام مدرسه حقوق را وزارت عدلیه با موافقت نظر مسیو پرنی مستشار آن وزارتخانه که سمت ریاست مدرسه مزبوره را خواهد داشت تهیه و ترتیب خواهد داد .

ماده (۴) موازی مبلغ بیست هزار و هشتصد و بیست تومان مخارج سالیانه مدرسه حقوق بوزارت عدلیه اعتبار داده میشود که وزارت مالیه از تاریخ ایجاد مخارج مزبوره را در بودجه وزارت عدلیه منظور و باقساط دوازده گانه هر ماهه مرتباً کارسازی نماید .

ماده (۵) مبلغ ششصد تومان برای تهیه اثاثیه تخصیص میشود که وزارت مالیه در وجه وزارت عدلیه تأدیه نماید .

ماده (٦) محل مدرسه را وزارت عدلیه در نظر گرفته و مخارج لازمه برای تعمیرات آنجارا با اطلاع وزارت فواید عامه معین و علیحده پیشنهاد خواهد نمود.

ماده (۷) وزیر عدلیه و وزیر امور خارجه و وزیر مالیه هریك در قسمت راجعه بخود مامور اجرای مواد فوق میباشند .

تصویب نامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است محل امضا

مهر ریاست وزراء

۱۹ برج عقرب ۹۷ = ٦ صفر ۳۷ نمره ۱۹۱۵

تصویب نامه راجعه بتاسیس صلحیه های نواحی طهران

وزارت جلیله عدلیه

۱۱۷ — درجلسه دهم عقرب ۱۲۹۷ مطابق ۲٦ محرم ۳۷ هیئت وزراء عظام بموجب

پیشنهاد آن وزارت جلیله مواد شش گانه ذیل را مقرر فرمودند :

ماده اول – وزارت عدلیه در معیت هریك از کمیسریهای شهر طهران یك محکمه صلحیه تأسیس خواهد نمود .

ماده دوم – رسیدگی بدعاوی که مدعا به آنها بیش از بیست تومان نبوده و مطابق قانون اصول محاکمات احکام راجعه بآنها غیر قابل استیناف است مخصوص صلحیه های مذکور در ماده اول خواهد بود .

ماده سوم – احکام صادره از صلحیه های مذکور بتوسط کمیسریهای محل بموقع اجرا گذاشته خواهد شد .

ماده چهارم – صلحیه هائیکه مطابق ماده اولی تاسیس میشود دارای ماموری خواهد بود که موسوم بمعاون صلحیه و از حیث رتبه بامعاونین اعضاء محکمه بدایت همرتبه خواهد بود .

ماده پنجم – وزارت مالیه همه ماهه مبلغ سیصد تومان مقرری دو نفر معاون صلح را در بودجه وزارت عدلیه منظور و از اول برج قوس بوت ئیل ۱۲۹۷ کارسازی خواهد نمود .

ماده ششم – وزیر عدلیه و وزیر مالیه مامور اجرای این تصویبنامه میباشند .
تصویبنامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است

(محل مهر و امضاء ریاست وزراء)

۲۰ عقرب ۹۷ = ۷ صفر ۳۷ نمره ۵

حکم وزارتی راجع برسانیدن احضاریه و مجازات مامورین احضار در صورت تخلف

۷۸– بعموم محاکم ابلاغ میشود – چون از طرف مامورین احضار در ابلاغ و احضاریه ها مراقبت کامل نمیشود که بموقع ابلاغ و بدفتر عودت داده شود و این مسئله موجب بطوء جریان محاکمه خواهد بود لذا بصدور این ابلاغ باید مطابق مواد سه گانه ذیل معمول و مجرا شود :

۱ – احضاریه ها باید در ظرف سه روز از تاریخ تسلیم بمامور احضار ابلاغ شده و بدفتر عودت داده شود .

۲ – مامورین احضار که مفاد ماده فوق را رعایت نکنند در دفعه اول نصف مقرری یکماهه در دفعه دوم مقرری یکماه کسر و در دفعه سوم منفصل خواهند شد .

۳ – مدیران دفاتر محاکم و دفتر دار های صلحیه ها مکلف هستند که تخلفات مامورین را فورا بدایره پرسنل اطلاع بدهند و اگر معلوم شد آنها از دادن راپورت قصور کرده اند برای هر فقره دو تومان از حقوق آنها کسر میشود

(نصرت الدوله)

۲۱ عقرب ۹۷ = ۸ صفر ۳۷ نمره ۳۳

حکم وزارتی راجع بوصول بقیه خرج محاکمه

۱۱۸– بعموم محاکم و دوائر اجرا اخطار میشود :

۱ ـ محکمهٔ باید پس از اظهار رای مطابق ماده ۳۴۷ اصول محاکمات حقوقی حکم خودرا صادر و باضمام یادداشتی راجع بوصول بقیه خرج محاکمه بدایرهٔ صندوق ارسال دارد .

۲ ـ دائره صندوق باید مطابق ماده ۷۸۳ بفوریت خرج محاکمه را وصول و حکم را ثبت کرده بدفتر اعاده دهد تا مطابق قانون به محکوم علیه ابلاغ شود

۳ ـ دائره اجرا مکلف است که بوسیله مامورین خود در وصول مخارج محاکمه بدایره صندوق مساعدت لازمه نماید

(فیروز)

۲۵ عقرب ۹۷ = ۱۲ صفر ۳۷ نمره ۹۳

نظامنامه راجع بتفتیش حاضر و غائب و دو ماده الحاقیه بآن

۱۱۹ ـ بعموم محاکم و ادارات اخطار میشود

نظر بلزوم حسن جریان امور که شرط اول آن انتظام حضور اعضاء و اجزاء محاکم و ادارات است وزارت عدلیه مقرر میدارد :

ماده ۱ ـ دفتر حاضر و غایب مطابق ماده ۳۸ نظامنامه اداره کابینه در تحت نظر دائره پرسنل ترتیب و تنظیم یافته مواد ذیل از اول برج قوس بموقع اجرا گذارده خواهد شد

ماده ۲ ـ تمام رؤساء واعضاء مکلفند که در سروقت حاضر شده در مقابل اسم خودشان درستونی که برای آنوقت معین شده دفتررا واضحاً امضاء نمایند .

ماده ۳ ـ در اوقات مقرره که از طرف وزارت عدلیه در فصول مختلفه تعیین و اعلام میشود مفتش حاضر وغایب موقع زدن زنگ دفاتر هریك ازمحاکم و ادارات را در اطاق رئیس آنها میگذارد و ۲۰ دقیقه پس از زدن زنگ دفاتر مزبور را جمع نموده بدائره پرسنل بر میگرداند .

ماده ٤ ـ مواظبت امضاء دفاتر حاضر وغایب هر یك از محاکم و ادارات در تحت مراقبت رئیس محکمه یا اداره خواهد بود هر گاه بی نظمی در امضاء دفاتر مشهود گردد مراتب را دائره پرسنل بمقام وزارت راپورت خواهد داد

ماده ٥ ـ دفتر حاضر وغایب محاکم صلحیه در تحت مراقبت رئیس محکمه خواهد بود و مفتش حاضر وغایب علاوه بر این که همه وقت میتواند تفتیشات لازمه نماید هفته یك مرتبه حتما باید دفاتر مزبوره را تفتیش نموده هر گاه بی نظمی در امضاء دفاتر مشهود گردد برای مؤاخذه از رئیس صلحیه مراتب از طرف پرسنل بمقام وزارت راپرت خواهد داد

ماده ٦ ـ اشخاصی که بواسطه عذر موجهی نمیتوانند در یکوقت تا یکروز یا مدت زیادی بسر شغل خود حاضر شوند باید در همان روز توسط رئیس مستقیم محکمه یااداره خودشان بدائره پرسنل اطلاع دهند چنانچه مدت غیبت منحصر بیك روز است دائره مزبوره پس از تحقیقات لازمه مراتب را در دفتر قید خواهد نمود و چنانچه متجاوز از یکروز باشد از مقام وزارت تحصیل اجازه می نماید

ماده ۷ ـ مفتش یا رؤسای صلحیه پس ازجمع کردن دفاتر بجای امضای اشخاص

غایب بامرکب قرمز علامت میگذارند

ماده ۸ ـ مفتش مکلف است که بعد از جمع کردن دفاتر مراقبت نماید که اعضا و اجزاء پس از امضا در سر کار خودشان حاضر باشند ودر صورت تخلف راپرتی ترتیب داده بامضای رئیس محکمه یا اداره رسانیده بدائره پرسنل تقدیم میدارد

ماده ۹ ـ اولا اشخاصی که در سر وقت مقرره حاضر نشده و دفتر را امضا ننموده اند برای غیبت هر یکدفعه یکربع از حقوق یکروز کسر خواهد شد ثانیا از اشخاصی که دفتر را امضا کرده در سر کار خود حاضر نشده و غیبت میکنند برای هر یکدفعه حقوق یکروز آنها کسر خواهد شد اگر معلوم شود کسی بجای دیگری دفتر را امضا کرده مورد تعقیب واقع خواهد شد

ماده ۱۰ ـ دایره پرسنل مکلف است صورت غائبین را در آخر هر برج از دفاتر استخراج نموده بدائره صندوق ارسال دارد و دائره مزبوره باید در موقع پرداخت بودجه آن برج مطابق صورت ارسالی از حقوق غائبین کسر نماید

ماده ۱۱ ـ این نظامنامه مطابق ماده ۵ قانون رسمیت یافتن قوانین و نظامنامه ها در ظرف ۵ روز پس از اعلان که اول اعلان دو شنبه ۲۶ عقرب و آخر آن یکشنبه ۲ قوس است بموقع اجرا گذاشته خواهد شد

(نصرت الدوله وزیر عدلیه)

مواد الحاقیه

(۱) اشخاصیکه تا یکساعت بعد از جمع کردن دفتر حاضر شوند میتوانند بدایره پرسنل حاضر شده دفتر را امضاء نمایند

(۲) در باره این اشخاص یك ثمن حقوق یکروز برای هر دفعه جریمه منظور میشود

(توضیح آنکه بجای دایره پرسنل در ولایات اطاق رئیس خواهد بود)

مواد فوق از تاریخ ۲۴ جدی ۹۷ تحت نمره ۷۲۰ الحاق شده است

۲۸ عقرب ۹۷ ـ نمره ۹۷

حکم وزارتی راجع برعایت ترتیب سابق در دعاوی اتباع خارجه

۱۲۰ ـ بعموم محاکم وادارات تابعه عدلیه ابلاغ میشود

نظر بمفاد مراسله ۱۱ صفر ۱۳۳۷ نمره ۳۵۱۸۹ وزارت جلیله امورخارجه لازم است تاتصمیم قطعی در رویه اجرای تصویب نامه مورخه ۴ برج اسد از طرف آنوزارتخانه ابلاغ نشده است در دعاوی اتباع خارجه محاکم عدلیه کما فی السابق رفتار نمایند

(فیروز)

۲۹ عقرب ۹۷ ـ ۱۹ صفر ۳۷ نمره ۱۳۹

حکم وزارتی در تسلیم سواد اسناد بمحاکم

۱۲۱ ـ ماده اول ـ هر یك از متداعیین که میخواهند سندی بمحکمه تسلیم نمایند اعم از اینکه در موقع دادن عرضحال و یا در حین محاکمه باشد بایستی

اسناد خود را بنحویکه در دایره ثبت اسناد معمول است سواد مصدق کرده به محکمه تسلیم کند .

ماده دوم ــ سواد های مزبور فوق مطابق ماده ۲ حکم وزارتی مورخه ۱۳ عقرب ۱۲۹۷ در جزو اوراق دوسیه منگنه شده و اصل اسناد (در صورتیکه به محکمه داده شده باشد) علیحده ضبط خواهد شد و با سایر اوراق منگنه نمیشود مگر اینکه صاحب آن از استرداد اصل صرف نظر کرده باشد و این مطلب را باید محکمه در حین ابراز سند تعیین نماید .

ماده ۳ ــ محکمه باید در حین گرفتن اصل هر سند سند مذکور را در دوسیه محاکمه مشروحا توصیف نماید

(فیروز)

۱۲ قوس ۹۷ نمره ۲۲۹

حکم وزارتی بمحاکم صلح طهران در عدم پذیرفتن دعاوی تا بیست تومان و رجوع دعاوی مزبوره بصلحیه های کمیسریها

۱۲۲ ــ بعموم محاکم صلح طهران اخطار میشود ــ نظر به تشکیل صلحیه های کمیسریها که مطابق تصویب هیئت محترم وزراء عظام دامت شوکتهم دعاوی تا بیست تومان مختص بمحاکم مزبوره است لازم است از این تاریخ دعاوی مزبوره را قبول ننموده بمحاکم صلحیه های کمیسریها ارجاع نمائید و باید دعاوی از این قبیل را که فعلا در صلحیه ها مطرح وموجود است در ظرف پانزده

روزه از تاریخ این اخطار تصفیه نمائید (فیروز)

۲۰ قوس ۹۷ نمره ۳۱۷

نظامنامه اداره کابینه ۵۳ ماده

فصل اول ــ مواد عمومی

ماده ۱ ــ اداره کابینه مطابق ماده ۲ دستخط تشکیلات مرکب خواهد بود از دایره کابینه و دایره پرسنل و دایره اجرا تمام این دوائر در تحت ریاست مستقیم رئیس کابینه بوده مطابق مواد ذیل تشکیل واجرای این وظیفه خواهند نمود .

ماده ۲ ــ هر یك از دوائر مذکوره در ماده قبل دارای یکنفر مدیر دائره بوده که مطابق مواد این نظامنامه مسئولیت جریان امور بعهده او محول است .

ماده ۳ ــ مدیران دوائر ثلاثه اداره کابینه انجام وظایف خود را مطابق مواد آتیه نموده در نظامات و امورات داخلی اخطارات و ابلاغات رئیس کابینه را متابعت خواهد نمود .

ماده ۴ ــ کلیه مراسلات وارده را رئیس کابینه باز نموده اقدامات مقدماتی را از قبیل خواستن توضیح از محاکم و ادارات مینماید .

ماده ۵ ــ رئیس کابینه مراسلات را پس از اقدام مقدماتی آنچه را که باید نزد معاون وزارت فرستاده شود که دستور العمل جواب بدهند میفرستد و آنچه را که باید وزیر دستور العمل بدهد رئیس کابینه بنظر وزیر میرساند پس از دستور بدوائر مربوطه ارجاع مینماید .

ماده ۶ - آنچه از مراسلات را که باید بامضای معاون برسد رئیس کابینه توسط مدیر کابینه نزد معاون میفرستد و آنچه راکه باید بامضای وزیر برسدخود رئیس کابینه بامضا میرساند

ماده ۷ - مسائل ذیل باید همیشه بامضای وزیر برسد مگر در غیاب وزیر وقتی که وزیر اجازت امضا بمعاون بدهد

۱ - مطالب راجعه بهیئت وزراء

۲ - مطالب راجعه به پرسنل

۳ - مطالب مربوطه به بودجه مسائل مالیه

۴ - مطالب راجعه بوزارت امور خارجه

ماده ۸ - مراسلاتیکه از طرف اداره کابینه مستقیما نوشته میشود مینوت آنها را باید مدیران دوائر کابینه امضاء نمودهٔ اصل آنرا بامضای رئیس کابینه برسانند .

ماده ۹ - در غیاب رئیس کابینه مدیران دوائر مستقیما ازمقام وزارت در امورات راجعه بخودشان کسب تکلیف مینمایند

فصل دوم - دائره کابینه

ماده ۱۰ - دائره کابینه کلیه نوشتجات و مراسلاتی که بعنوان وزارت عدلیه میرسد قبول نموده رسید میدهند مراسلات فوری را فورا و غیر فوری را جمع نموده قبل از تعطیل اداره برئیس کابینه تقدیم میدارد .

ماده ۱۱ - مدیر کابینه مراسلات مزبوره در ماده قبل را پس از آنکه

مقامات عالیه ملاحظه ودستور دادند تعیین مرجع نموده باندیکاتور تریس میدهد که مشار الیه فوراً وارد دفتر نموده بمباشر مراسلات رد مینماید .

ماده ۱۲ - مباشر مراسلات موظف است که مراسلات وارده را تفکیك نموده راجع به منشی های کابینه را در کتابچه مخصوصی آن ثبت کرده فرستاده رسید بگیرد .

ماده ۱۳ - ونیز مراسلاتی که مطابق دستور مقامات عالیه برای توضیح یا جهات دیگر بایستی بمحاکم وسایر ادارات عدلیه فرستاده شود مباشر مراسلات مطابق ماده قبل بوسیله کتابچهای مخصوصی فرستاده رسید بگیرد ودر هر هفته دو مرتبه صورت مراسلاتی که بمحاکم و ادارات ودوائر ارسال شده و جواب نرسیده است برئیس کابینه تقدیم میدارد که رئیس کابینه مراتب را برای مؤاخذه بعرض مقام وزارتی برساند .

ماده ۱۴ - پس ازآنکه کاغذ هایوارده به منشیان رسید مشار الیهم موظفند فورا در صدد تهیه مینوت جواب آنها مطابق دستوریکه داده شده است بامطالعه باسابقه امر بر آمده مراسلات فوری را بدون تاخیر و مراسلات عادی را در ظرف ۲۴ ساعت بمدیر کابینه تسلیم نمایند که مدیر مزبور پس از ملاحظه حاشیه مینوت را امضاً نموده برئیس کابینه تقدیم میدارد .

ماده ۱۵ - مینوتهایمذکوره در ماده قبل همین که بامضای رئیس کابینه رسید تحویل مدیر کابینه خواهدشد که بامضای معاون رسانیده برای پاك نویس کردن برو نویسان بدهد.

ماده ۱۶ – رونویسان باید مینوت هائیکه بایشان میرسد بدون تاخیر نوشته بمدیر کابینه مسترد دارند که بتوسط مدیر مزبور برئیس کابینه برای رساندن بامضا تسلیم شود .

ماده ۱۷ – مدیر کابینه کلیه مراسلات جوابیه را پس از امضاء و مهر بمباشر اندیکاتور تسلیم مینماید که پس از ثبت ونمره بمباشر ارسال مراسلات داده فورا در کتابچه مخصوصی که برای رسید مراسلات معین شده است ثبت وارسال دارد .

ماده ۱۸ – مباشر مراسلات مکلف است که روزی یکمرتبه کلیه مینوتهای صادره را که مراسلات آنها پاك نویس شده و به محلهای خود فرستاده برای ضبط بدوائر مربوطه ارسال دارد .

ماده ۱۹ – مدیر دفتر راکد باید ضبط جاری کابینه را بقسمی مرتب و منظم بدارد که در موقع لزوم رجوع بسابقه بدون معطلی دوسیه هایی که ازطرف رئیس کابینه و یا مدیر کابینه و یا منشیان کابینه خواسته میشود دفتر راکد فورا برساند .

ماده ۲۰ – مدیر دفتر راکد مامور است هر سال چهار مرتبه دوسیه های مختومه محاکم و دوائر را از دفاتر آنها تحویل گرفته رسید بدهد ودر صورت تسامح یکی از دفاتر دوائر یا محاکم مراتب را برئیس کابینه اطلاع داده کسب تکلیف نماید .

ماده ۲۱ – همچنین کلیه دفاتر مختومه از قبیل دفاتر ثبت احکام و اندیکاتور و غیره باید بنمرات تعیین وسنوات معین در دفتر راکد ضبط شود .

ماده ۲۲ – دفتر راکد باید دوسیه های مختومه را پس از آنکه تحویل گرفت مرتباً ضبط نماید که در موقع لزوم بدون معطلی رجوع بانها ممکن باشد .

ماده ۲۳ – حفظ اوراق مضبوطه در دوسیه های جاری کابینه و دوسیه های راکد و دفاتر بعهده مدیر و دفتر راکد است چنانچه اوراقی از دوسیه مفقود شده مدیر دفتر مسئول خواهد بود .

ماده ۲۴ – هرگاه یکی از اجزاء بواسطه عذر موجهی نتوانست سر کار خود حاضر شود مکلف است مراتب را در همان روز برئیس کابینه اعلام دارد و در صورت غیبت یکی از اجزاء مدیر کابینه امور راجعه آنشخص مزبور را بین سایر اجزاء تقسیم نموده مشار الیهم مکلف بانجام آن خواهند بود .

فصل سوم – دائره پرسنل

ماده ۲۵ – مدیر پرسنل مکلف است که برای هر یك از مستخدمین مرکز و ولایات از قضاة مختلفه دیوان و محاکم و اعضاء و اجزاء ادارات و وکلای رسمی حتی مستخدمین جزء از قبیل مامورین و پیشخدمتها و سرایداران دوسیه ترتیب بدهد که حاکی از سوابق و مراتبی که پیموده اند باشد .

ماده ۲۶ – نظر باینکه دائره پرسنل موظف است مطابق دستخط تشکیلات مراقبت در حفظ وظایف و انتظام عمل قضاة و محررین داشته باشد لازم است کلیه اسناد و اوراقی که دلالت برحسن یاسوء عملیات قضاة ومستخدمین و وکلای رسمی مینمایند جمع آوری کرده در دوسیه آنها ضبط نموده همچنین کلیه دوسیه هائیکه در محاکم اداری ومشاوره عالی یا محاکم عمومی نسبت باشخاص

مذکور ترتیب داده میشود باید در جزء سابقه آنها ضبط نمایند .

ماده ۲۷ – مدیر پرسنل درکمیسیونهای امتحان مستخدمین عدلیه و وکلای رسمی و کمسیون ترفیع رتبه ومجلس مشاوره عالی سمت منشی گری خواهدداشت.

ماده ۲۸ – امتیازاتی که باعضاء و اجزاء باید داده شود بموجب نظامنامه که بعد تهیه خواهد شد پیشنهاد آن با دایره پرسنل است

ماده ۲۹ – تنظیم بودجه سالیانه وزارت عدلیه مطابق دستور وزیر وموافقت مستشار عدلیه وتهیه پیشنهاد های راجع به بودجه وسایر مصارف با دایره پرسنل است.

ماده ۳۰ – دائره پرسنل دارای دفاتر ذیل خواهد بود ۱ – دفتر تشکیلات ۲ – دفتر ترفیع رتبه ۳ – دفتر منتظرین خدمت ٤ – دفتر اثاثیه ٥ – دفاتر حاضر وغائب دستور ترتیب دفاتر مزبوره از طرف وزیر عدلیه داده شود .

ماده ۳۱ – مدیر پرسنل مکلف است که در موقع صدور احکام مستخدمین تعرفه استخدامی آنها را ترتیب بدهد و اشخاصی که در مرکز حضور ندارند باید تعرفه را با دستور برای آنها فرستاده که نوشته عودت دهند .

ماده ۳۲ – تصدیق نامه هائی که مستخدمین یا وکلای رسمی ازطرف کمسیون امتحان داده میشود باید دایره پرسنل تهیه کرده بصاحبان آنها بدهد .

ماده ۳۳ – دایره پرسنل مکلف است که در موقع عزل ونصب ومحکومین بکسر حقوق مراتب را برای منظور داشتن در لیست حقوق ماهیانه بدوایریکه پرداخت حقوق با آنها است اطلاع بدهد .

ماده ۳۴ – مدیر پرسنل مکلف است تمام مطبوعات وارده بوزارت عدلیه را بدقت ملاحظه نموده چنانچه مطلبی راجع بوزارت عدلیه باشد یا اطلاع آن

برای وزارتعدلیه لازم باشد آن جمله را توسط رئیس کابینه از نظر وزیر مسی گذراند و اگر جواب لازم داشته باشد بدستور وزیر عدلیه جواب را تهیه و کلیه مطبوعات را مرتباً ضبط میکند .

ماده ۳۵ – مدیر پرسنل موظف است در موقع خالی ماندن مقامی ازترفیع یافتگان و منتظرین خدمت اشخاصی را که صالح برای اشغال مقام مزبور هستند بتوسط رئیس کابینه بمقام وزارت پیشنهاد نماید .

ماده ۳٦ – ابلاغ و اخطارات و احکام که از طرف وزیر یا مجلس مشاوره عالی ومحاکمات اداری صادر میشود بعهده مدیر پرسنل خواهد بود .

ماده ۳۷ – دائره پرسنل دارای ضبط مستقل بوده و ضبط کلیه دوسیه های اعضای و اجزاء وسایر اوراق راجعه بدائره مزبوره باخود دائره پرسنل خواهد بود مدیر پرسنل دوسیه های مستخدمین عدلیه را بغیر از شخص وزیر عدلیه و معاون وزارت و مستشار عدلیه و رئیس کابینه بدیگری حق ارائه دادن ندارد مگر بامر شخص وزیر .

ماده ۳۸ – دائره پرسنل موظف است که فرامین و احکام مستخدمین را مطابق امر وزیر و دستور رئیس کابینه صادر نموده وبتوسط رئیس کابینه بامضا برساندو پس از صدور بکابینه مستشاری اطلاع بدهد .

ماده ۳۹ – دائره پرسنل کلیه قوانین و ابلاغات و نظامنامه هارا مطابق قانون رسمیت یافتن قوانین اعلان و ابلاغ نموده پس از آن اصل را بکابینه مستشاری برای ضبط میفرستد .

ماده ٤۰ – مدیر پرسنل موظف است در صدور جوابهای مراسلات وارده

راجعه بپرسنل که از طرف رئیس کابینه رجوع میشود مطابق مواد ۱۰ . ۱۳ ۱۴ ، ۱۵ اقدام نموده پس از ثبت ارسال مراسلات برای فرستادن بمقصد ارسال دارد .

ماده ۴۱ – پس از ترتیب دفتر حاضر وغائب دائره پرسنل صورت کلیه غائبین را در آخر هر برج مرتب کرده بتوسط رئیس کابینه بمقام وزارت تقدیم میدارد وهر حکمی که در باره غائبین صادر شود بتوسط دائره پرسنل بموقع اجرا گذارده میشود .

ماده ۴۲ – کلیه ملزومات وزارت عدلیه از قبیل لوازم التحریر وسوخت و تهیه لباس مستخدمین و آبدار خانه که بطور مقاطعه یا امانی واگذار میشود در تحت نظر دائره پرسنل خواهد بود .

ماده ۴۳ – دائره پرسنل کلیه اثاثیه موجوده را صورت بر داشته در دفتر مخصوص آن مرتبا ثبت کرده تحویل سرایدار باشی داده رسید میگیرد و هم چنین اثاثیه که من بعد لازم شود پس از تصویب پیشنهاد دائره پرسنل در تحت نظر مدیر پرسنل تهیه خواهد شد .

فصل چهارم دائره اجرا

ماده ۴۴ – دائره اجرا موظف است احکام محاکم پایتخت را مطابق مواد از ۵۹۹ الی ۷۴۹ محاکمات حقوقی و مواد ۴۹۰ و ۴۸۰ اصول محاکمات جزائی اجرا نماید

ماده ۴۵ – مدیر دائره اجرا نظارت تام در امور کلیه دفتر اجراومامورین اجرا و احضار و محبس عدلیه خواهد داشت .

ماده ۴۶ – مدیر اجرا موظف است که نظارت در وصول کلیه حقوق اجرائی و ایصال آن بدایره صندوق عدلیه داشته باشد که حیف ومیل نشود

ماده ۴۷ – دفتر اجرا مکلف است که تمام اوراق صادره از محاکم رامرتبا ضبط و مفاد آنها را خطاب بمامورین نوشته بامضای مدیر اجرا رسانیده بمامورین تسلیم دارد .

ماده ۴۸ – مراسلاتی که از دایره اجرا بدوایر دولتی و اشخاص متفرقه صادر میشود مینوت آنرا مدیر دائره امضا نموده اصل آنرا بامضاء رئیس کابینه رسانیده ارسال میدارد و مراسلاتی که بوزارتخانها نوشته میشود مینوت آنرا تهیه نموده حاشیه مینوت مزبور را مدیر اجرا امضا نموده برای امضاء رئیس کابینه ارسال میدارد پس از امضا رئیس کابینه پاك نویس شده توسط رئیس کابینه بامضاء مقام وزارت میرسد

ماده ۴۹ – مراسلات مزبوره ماده فوق پس از ثبت در دفار اندیکاتور دایره اجرا آنچه راجع بولایات است بارسال مراسلات کابینه فرستاده که ارسال دارد .

ماده ۵۰ – وظایف مدیر اجرا مطابق مواد ۱۰ . ۱۳ . ۱۴ ، ۱۵ میباشد پس از ثبت بارسال مراسلات برای فرستادن بمقصد ارسال دارد

ماده ۵۱ – تخلف از مواد نظامنامه موجب مجازات ذیل خواهد بود .

دفعه ۱ اخطار

دفعه ۲ کسر نیم عشر حقوق یکماه

دفعه ۳ کسر یك عشر حقوق یکماه

فقره اول ازطرف رئیس کابینه نسبت باجزاء و فقره دوم و سوم بموجب راپورت رئیس کابینه از طرف وزیر بعمل میاید .

ماده ۵۲ ـ رئیس کابینه مجری این نظامنامه است .

۲۲ قوس ۹۷ ـ ۱۰ ع ۱ ۳۷ نمره ۳۴۸

حکم وزارتی راجع بارسال دوسیه مستخدمین بداره پرسنل پس از ختم محاکمه

۱۲۳ ـ بعموم محاکم عدلیه ـ هر وقت تخلفاتی از مستخدمین عدلیه مشهود گردد که قابل تعقیب باشد وراپورتیکه بار که داده میشود باید بتوسط دائره پرسنل ارسال گردد تادائره مزبوره از تفصیل حادثه مستحضر گردد محاکم خلاف و جنحه وجنائی و اداری مکلفند که پس از ختم محاکمه و صدور رای فوراً دوسیه محاکمه مستخدمین را بدائره پرسنل ارسال دارند که در دوسیه پرسنلی آنشخص ضبط شود .

۲۵ قوس ۹۷ ـ نمره ۳۶۲

حکم وزارتی در پذیرفتن دعاوی اتباع عثمانی در محاکم عدلیه

۱۲۴ ـ متحد المال بعدلیه ولایات و محاکم و ادارات مرکزی

چون دولت عثمانی الغاء کاپیتولاسیون را در ممالك خود بموقع اجرا گذاشته و نظر باینکه موافق مقاولات و عهدنامه ها معاملات دولت ایران با دولت معزی الیها معامله متقابله است لهذا اولیاء دولت علیه ایران نیز در داخله مملکت ایران

همین ترتیب را نسبت باتباع عثمانی بموقع عمل آورده ولزوماً اخطار میشود که بعد از این در امور و دعاوی راجعه باتباع دولت معزی الیها محاکم داخلی وعادی صالح برای رسیدگی خواهند بود ، بکار گذاریهای ولایات و محاکمات وزارت خارجه هم از طرف وزارت جلیله امور خارجه دستور کافی در این باب داده شده است (مصطفی)

۳ جدی ۹۷ نمره ۳۹۸

حکم وزارتی در ذکر تاریخ و آدرس شخص که وجه تمبر باید از او مطالبه شود در موقع ارسال احکام باداره صندوق

۱۲۵ـ بعموم محاکم عدلیه ـ درمواقع ارسال احکام باداره صندوق برای وصول بقیه مخارج محاکمه و الصاق و ابطال تمبر اولا تاریخ حکم را مطابق تاریخ قمری تاریخ شمسی هم بگذارید وثانیا آدرس شخصی را که باید از او وجه تمبر مطالبه شود بطور وضوح درج نمائید که اداره صندوق برای مطالبه وجهاً دچار مشکلات نگردد (فیروز)

۱۵ جدی ۹۷ نمره ۵۶۹

حکم وزارتی ۹ ماده راجع بمحاضر شرع و تعیین تکلیف مدعیین

۱۲۶ ـ وزیر عدلیه ـ نظر باینکه پس از ارجاع دعاوی از طرف محاکم عدلیه بمحاضر شرعیه غالبا اتفاق میافتد که مدعی در محضر حاضر نشده وترك دعوی خود را صریحا اعلام نمیدارد و یا اینکه مدعی علیه از حضور در محضر استنکاف

نموده و برای مدعی هم موافق موازین شرعیه اصدار حکم غیابی غیر مقدور می باشد

مقرر میدارد

ماده ۱ – در موارد قرار ارجاع به شرع از طرف محاکم ابتدائی اگر مدعی در مدت یکسال از تاریخ ابلاغ قرار مزبور در محضر شرع حاضر نشود مدعی علیه می تواند پس‌از انقضاء یکسال از محضر مرجوع الیه تصدیقی که حاکی از عدم حضور مدعی باشد گرفته و بمحکمه که قرار را صادر کرده است تسلیم نماید .

ماده ۲ – محکمه باید پس از ضبط تصدیق مذکور در ماده قبل دعوی مرجوع بشرع را جزو دعاوی متروکه محسوب دارد و اگر مدعی بخواهد دعوی خود را تعقیب کند باید تجدید عرضحال نماید .

ماده ۳ – اگر در دعاوی استیناقی شخص مستانف درظرف سه ماه‌ازتاریخ ابلاغ قرار ارجاع بشرع در محضر مرجوع الیه حاضر نشود مستانف علیه می تواند از محضر مزبور تصدیقی که حاکی از عدم حضور مستانف باشد گرفته و مطابق ماده ۵۰۸ اصول محاکمات حقوقی صدور قرار سقوط دعوی استیناقی مستانف را از محکمه که قرار ارجاع بشرع را صادر کرده است تقاضا نماید و محکمه مزبوره این تقاضا را پذیرفته و قرار مزبور را صادر خواهد نمود .

ماده ٤ – محکمه پس از قرار سقوط دعوی استیناقی وجه ودیعه را مطابق ماده ٤۹۸ اصول محاکمات حقوقی بمستانف علیه خواهد پرداخت.

ماده ٥ – اگر چنانچه پس‌از صدور و ابلاغ قرار ارجاع بشرع مدعی‌علیه و یا مستانف علیه از حضور در محضر استنکاف کند مدعی‌و یا مستانف می‌تواند از محضر مرجوع الیه حکم غیابی صادر و یا تصدیق لزوم حضور طرف را از حاکم شرع گرفته و بدایره اجرا تسلیم نماید .

ماده ٦ – دایرهٔ اجرا پس‌از ضبط تصدیق مذکور در ماده فوق بمدعی‌علیه ویا مستانف علیه‌مستنکف اخطار نماید که‌باید در ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ اخطار در محضر حاضر شود و اگر درظرف این مدت مشارالیه حاضر نشد و مدعی یا مستانف تصدیق‌جدیدی حاکی از عدم‌حضور مدعی علیه ویامستانف علیه به محکمه که حکم را داده است تسلیم نمود محکمه مزبوره می‌تواند بعنوان تامین عین و یا مثل مدعی به را توقیف کند و این توقیف تا صدور حکم در اصل قضیه باقی خواهد بود مگر در مورد مذکور در ماده ۷ .

ماده ۷ – اگر مدعی‌علیه ویامستانف علیه در ظرف شش ماه از تاریخ‌توقیف در محضر حاضر نشد محکمه می تواند مدعی به را ویا مثل عین‌را که‌توقیف شده است بتصرف مدعی و یا مستانف بدهد .

ماده ۸ – نسبت بدعاوی که قبل‌از تاریخ این حکم وزارتی به محضرشرع رجوع شده اند ابتدای مدت های مذکوره در مواد فوق از تاریخ اجرای این حکم محسوب خواهد بود .

ماده ۹ – این حکم وزارتی مطابق ماده ٥ قانون رسمیت یافتن قوانین پنج روز از تاریخ انتشار بموقع اجرا گذاشته خواهد شد

(فیروز)

۵ برج دلو ۹۷ نمره ۳۹۰۰

تصویب نامه راجعه برفع اختلافات فیمابین صاحبان مستغلات و مستاجرین آنها

وزارت جلیله عدلیه

۱۲۷ — در تعقیب تصویب‌نامه مورخ ۲۳ ثور ۱۳۳۴ راجع برفع اختلافات فیمابین صاحبان مستغلات و مستاجرین آنها و نظر بشکایات و تظلماتی که ارجاع این امر بکمیسیونهای نظمیه تولید نموده و از آنجا که تاسیس محاکم صلحیه در نواحی مختلفه شهر برخلاف سابق دخالت مامورین نظمیه را ایجاب نمی نماید هیئت وزراء عظام در جلسه پنجم دلو ۱۲۹۷ برطبق پیشنهاد آن وزارت جلیله مواد پنجگانه ذیل را تصویب فرمودند .

ماده اول — تصویب‌نامه مورخ ۲۳ ثور ۱۳۳۴ راجع برفع اختلافاتیکه فیمابین موجرین و مستاجرین مستغلات حاصل شود الغاء و بجای آن مواد ذیل تصویب می گردد .

ماده دوم — در صورت تعلل و مسامحه مستاجرین در اداء وجه‌الاجاره هر موجری میتواند بصلحیه ناحیه محل اقامت مستاجر رجوع و پرداخت وجه‌الاجاره و تخلیه مستغل خود را تقاضا نماید .

ماده سوم — در صورتیکه اجاره‌نامه موجر دردفتر ثبت اسناد ثبت‌شده باشد صلحیه مزبور قطع نظر از مبلغ مدعابه دعوی راجع بوجه الاجاره و تخلیه عین مستاجره را پذیرفته مطابق ماده چهارم رفتار خواهد کرد

ماده چهارم — صلحیه های نواحی در صورتیکه میزان وجه‌الاجاره ازبیست تومان تجاوز نکند بفوریت رسیدگی کرده و حکم مقتضی خواهند داد ودر صورتیکه میزان وجه‌الاجاره از بیست تومان متجاوز باشد و مدعی‌به را تامین و در صورت لزوم حکم تخلیه خانه یا مستغل را نیز میدهند تا اینکه برای تسویه قطعی مابه‌الاختلاف بین موجر و مستاجر ذی‌نفع مراجعه بمحکمه صالحه و تقاضای اصدار حکم مقتضی شود .

ماده پنجم — آقای وزیر عدلیه مامور اجراء مواد فوق است

تصویب نامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است

(محل امضاء وثوق‌الدوله)

مهر ریاست وزراء

۵ برج دلو ۹۷ — ۳۷ نمره ۳۹۰۲

تصویب‌نامه راجعه بانتقال دوایر استنطاقیه نظمیه بعدلیه

۱۲۸ — وزارت جلیله عدلیه — در جلسه هیئت وزراء عظام مطابق پیشنهاد آن وزارت جلیله مواد ذیل را تصویب نمودند :

ماده اول — از دوایر استنطاقی اداره نظمیه طهران هفت نفر مستنطق و چهارده نفر مفتش بوزارت عدلیه منتقل خواهد شد .

ماده دوم — دوایراستنطاقی‌مزبوررا وزارت‌عدلیه مطابق‌قانون تشکیلات عدلیه تشکیل و آنهـا را بدوایر استنطـاقی که فعلا در طهران موجود هستند منضم

خواهد نمود .

ماده سوم – در اداره نظمیه دو کمیسر مرکزی بمعیت منشی های لازم تاسیس خواهد نمود که حسن جریان تحقیقات مقدماتی را تامین و فقط باجرای وظایف مقرره و اصول محاکمات جزائی نسبت بضابطین عدلیه مامور باشند – تحقیقات مقدماتی مزبوره باید در ظرف بیست و چهار ساعت از زمان توقیف متهم بعمل آید پس از انقضای مدت مزبور متهمین با دوسیه های مربوطه بالفصل بپارکه ابتدائی فرستاده میشود که پارکه مزبوره مطابق مقررات اصول محاکمات جزائی اقدام نماید .

ماده چهارم – برای تامین حسن جریان امور مربوطه بضابطین عدلیه وزیر عدلیه یکنفر صاحبمنصب را که با وکیل عمومی استیناف همرتبه باشد بسمت تفتیش در نظمیه انتخاب و مامور خواهد نمود . مفتش مزبور بدون اینکه در سایر وظایف نظمیه حق دخالت داشته باشد فقط مامور تفتیش عملیات نظمیه در حدود ضابطی عدلیه خواهد بود و بعلاوه وظایف کمیسر مامور تفتیش ضابطین عدلیه را عهده‌دار بوده و از این حیث مخصوصاً مکلف است اوامر پارکه ها را که راجع به تحقیقات عادیه است و همچنین ماموریت مخصوصی را که مستنطقین برای اجرای تحقیقات رسمی میدهند بموقع اجرا بگذارد .

ماده پنجم – اداره نظمیه مکلف است همه روزه صورت اسامی اشخاص توقیف شده در مدت بیست و چهار ساعت را با دلایل توقیف آنها بپارکه ارسال نماید دائره محبس نیز باید همه روزه صورتی از محبوسین که وارد و خارج نموده اند بپارکه مزبوره ارسال نماید .

ماده ششم – کلیه اشخاص متهم بارتکاب جنایات که قانوناً مستوجب مجازات ترهیبی و ترذیلی میباشند پس از آنکه توقیف شدند اعم از اینکه این توقیف بتوسط کمیسریهای ضابط عدلیه و یا برحسب اوامر مستنطقین بعمل آمده باشد نباید قبل از محاکمه از استخلاص موقتی ولو اینکه بقید کفیل یا ضامن هم باشد استفاده نمایند .

ماده هفتم – معادل مبلغ هشتصد و شصت تومان که عبارت از مواجبهای هفت نفر مستنطق و چهارده نفر مفتش مذکور در ماده اول است از بودجه ماهیانه اداره نظمیه موضوع و به بودجه ماهیانه وزارت عدلیه افزوده می‌شود و علاوه بر مبلغ فوق مبلغ هشتاد تومان دیگر نیز ببودجه ماهیانه وزارت مزبوره اضافه میشود که محل پرداخت مفتش مذکور در ماده (۴) باشد .

ماده هشتم – مقررات مندرجه درمواد فوق ازاول برج حوت ۱۲۹۷ بموقع اجرا گذاشته خواهد شد

ماده نهم – وزیر داخله و وزیر مالیه و وزیر عدلیه هریک در قسمت راجعه بخود مامور اجرای این تصویب‌نامه هستند .

تصویب نامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است

(وثوق الدوله)

محل مهر ریاست وزراء

۷ دلو ۹۷ — ۲۴ ع ۲ ر ۳۷ نمره ۸۹۰

حکم وزارتی در تعیین حدود و قلمرو حوزه های استینافی

۱۲۹ — اعلان — چون وزارت عدلیه مطابق ماده ۳۵ قانون اصول تشکیلات حوزهای استینافی مملکت محروسه را تشکیل داده لهذا حدود و قلمرو هر حوزه را ذیلا معین کرده باطلاع عموم میرساند تا هریک از محاکم و ارباب رجوع حدود صلاحیت امور خود را دانسته در مواقع لازمه مطابق مقررات قانونی رفتار نمایند .

(۱) حوزه استینافی طهران مقر محکمه شهر طهران و حوزه های ابتدائی آن عبارت است از قزوین و زنجان و عراق ساوه قم سمنان و دامغان و شاهرود و بسطام .

(۲) حوزه استینافی آذربایجان مقر محکمه شهر تبریز حدود این حوزه عبارت از کلیه قلمرو و ایالت آذربایجان است .

(۳) حوزه استینافیه فارس مقر محکمه شهر شیراز حدود این حوزه عبارت از کلیه قلمرو ایالت فارس و عربستان است .

(٤) حوزه استینافیه کرمان مقر محکمه شهر کرمان حدود این حوزه عبارت از کلیه قلمرو ایالت کرمان و بلوچستان است .

(۵) حوزه استینافیه خراسان مقر محکمه شهر مشهد حدود این حوزه عبارت از کلیه قلمرو ایالت خراسان و سیستان است .

(٦) حوزه استینافیه اصفهان مقر محکمه شهر اصفهان حدود این حوزه

عبارت است از قلمرو ولایات اصفهان و یزد و کاشان ولایات ثلث (کمره گلپایگان خونسار)

(۷) حوزه استینافیه همدان مقر محکمه شهر همدان حدود این حوزه عبارت است از قلمرو ولایات همدان بروجرد لرستان کرمانشاهان کردستان گروس ولایات ثلث (ملایر و نهاوند و تویسرکان)

(۸) حوزه استینافیه گیلان مقر محکمه شهر رشت حوزه های بدایتی آن عبارت است از گیلان مازندران استراباد

(نصرت‌الدوله وزیر عدلیه

(توضیح آنکه مطابق اعلان مورخه ششم اسد ۱۲۹۸ مرجع تظلمات استینافی کاشان و مطابق اعلان ۱۹ عقرب ۱۲۹۸ مرجع تظلمات استینافی مازندران و استراباد تبدیل بحوزهٔ استینافیه طهران شده است

۸ دلو ۹۷ — ۲۵ ربیع الثانی ۳۷ نمره ۹۵٦

حکم وزارتی راجع به حرکت اعضاء و اجزاء ولایات بمحل ماموریت خود

نظر بانتظام تشکیلات عدلیه ولایات و حسن جریان امور

مقرر میدارد

۱۳۰ — ماده اول — کلیه مأمورین ولایات مکلفند پس از اخذ حکم یا فرمان رسمیت خودشان در ظرف پانزده روز بمحل مأموریت خود حرکت

نمایند و هر گاه برای تکمیل بعضی امور اداری لازم شود پیش‌از مدت مقرره در مرکز توقف نمایند باید از مقام وزارت عدلیه تحصیل اجازه کنند و در هرحال روز حرکت خود را بدایره پرسنل اعلام دارند

ماده دوم — هریك از مامورین باید بمحض ورود بمحل ماموریت تلگرافاً بدایره پرسنل ورود خود را اطلاع دهند و متخلفین از این ماده و ماده قبل مورد توبیخ و ملامت با درج در ورقه خدمت واقع خواهند شد

ماده سوم — مامورین که بدون تقدیم استعفا داخل در خدمت اداره دیگر یا شغل دیگری اشتغال میورزند دیگر بخدمت وزارت عدلیه قبول نخواهند شد

ماده چهارم — در صورتیکه مستخدمین عدلیه ولایات بدون تقدیم استعفا از خدمت عدلیه کناره نمایند وهمچنین درصورت‌فوت یکی از مستخدمین‌رؤسای عدلیه یا قائم مقام آنها مکلف خواهند بود کناره جوئی یا فوت آنهارا باقید تاریخ تلگرافاً اطلاع دهند و در صورت تخلف مورد ملامت واقع خواهند شد

ماده پنجم — از مامورین مرکز و ولایات اشخاصی که مطابق مواد۱۶۱ و ۱۶۲ قانون اصول تشکیلات تحصیل اجازه مرخصی مینمایند مکلف خواهند بود که در موعد انقضای مدت بسر خدمت خود حاضر شده و حضور خود را بدایره پرسنل اطلاع دهند و الا دائره مزبوره پس‌از اطلاع از عدم مراجعت آنها کس دیگری را بجای آنها معرفی خواهد نمود و اشخاص مزبور برای مدت سه ماه بحالت مرخصی بدون حقوق باقی خواهند بود

ماده ششم — این حکم وزارتی مطابق‌ماده (۵) قانون رسمیت یافتن قوانین

در طهران در ظرف پنجروز پس‌از اعلان و در ولایات چهل روز بعدازتاریخ حکم بموقع اجرا گذارده میشود

محل مهر و امضاء وزارت عدلیه

۹ دلو ۹۷ نمره ۹۳۸

حکم وزارتی دراینکه اداره امور و پارکه ها باید در راپورتهای خود اسامی اشخاصی را که طرف شکایت هستند ذکر نموده و باسم دایره یا محکمه یا شعبه اکتفا ننمایند

اداره امورعدلیه و پارکه های استیناف و بدایت

۱۳۱ — چون ارجاع رسیدگی بشکایاتیکه از محاکم و ادارات مربوطه باداره امور عدلیه و پارکه ها میشود غالباً در راپورتهای واصله مشاهده میشود که فقط باسم شعبه و محکمه یا دائره اکتفا شده ذکر اسامی اشخاصی که طرف شکایت و مرتکب اعمال خلاف قانونی هستند نمیشود باوجود تغییراتیکه بواسطه تغییرات سالیانه که برای اعضاء محاکم قانوناً مقرراست و چه بواسطه اجرای‌دفتر ترفیع رتبه حاصل میشود عدم تذکر اسامی اشخاصی یا هیئتی که در آنوقع محکمه از آنها تشکیل‌بوده تولید زحمت مینماید لهذالازم‌است اداره امور عدلیه و پارکه ها من‌بعد کاملا رعایت این نکته را نموده در راپورتهای خود اسامی اشخاصی را که طرف شکایات واقع میشوند تصریحاً ذکر نمایند

مصطفی

۱۰ دلو ۹۷ – ۳۷ نمره ۹۷۶

حکم وزارتی در تعیین رتبه رؤسای ادارات و مدیران دوائر وزارت عدلیه

۱۳۲ – نظر بماده هفتم دستخط تشکیلات مورخه تنکوزئیل ۱۳۲۹ مقرر میدارد ماده واحده رؤسای ادارات وزارت عدلیه از حیث رتبه با رئیس شعبه دیوان عالی تمیز و مدیران دوائر وزارتخانه بارؤسای محاکم ابتدائی همدرجه خواهند بود

فیروز

۱۴ دلو ۹۷ – نمره ۱۰۱۳

حکم وزارتی در اینکه رسیدگی به تخلف از مقررات قانون سجل احوال در دفعه اولی به محکمه خلاف و در صورت تکرار بمحکمه جنحه رجوع خواهد شد

وزیر عدلیه

نظر بماده ۱۸۵ قانون اصول محاکمات جزائی

مقرر میدارد

ماده ۱) تخلف از مقررات قانون سجل احوال که بموجب ماده چهل قانون مزبور مستوجب مجازات تادیبی است از جنحه های کوچك محسوب و مرتکبین آنها در دفعه اولی بتوسط محکمه خلاف محاکمه خواهند شد .

ماده ۲) محاکمه مرتکبین مذکور در ماده اولی درصورت تکرار جرم

بمحکمه جنحه رجوع خواهند شد

ماده ۳) پارکه های ابتدائی و کمیسر های پلیس مامور اجرای این حکم میباشند

(فیروز)

۱۶ دلو ۹۷ نمره ۱۰۶۲

ماده واحده – اشخاصی که بموجب حکم افتخاری درمحاکم عدلیه پذیرفته شده‌اند پابعداز این افتخاراً پذیرفته‌میشوند بشغل رسمی در مرکز و ولایاتیکه داوای بودجه هستند قبول نخواهند شد مگر پس‌از دادن امتحان و تحصیل تصدیقنامه رسمی از کمسیون امتحان

(فیروز)

سی‌ام دلو ۹۷ نمره ۱۲۵۳

نظامنامه دفاتر محاکم وزارت عدلیه اعظم

قسمت اول

– ترتیب ورود عرض حال وسایر اوراق بمحاکم –

ماده ۱) کلیه عرایض بانضمات قانونی آن باید در مقابل رسید بمدیر دفتر هر محکمه تسلیم شود و مدیر مزبور موظف‌است عرایض را در ظرف ۲۴ ساعت بنظر رئیس محکمه برساند تا بشعب لازمه ارجاع شود .

ماده ۲) کلیه‌اوراق و نوشتجاتیکه در غیر موقع محاکمه تقدیم محکمه می‌شود باید بمدیر دفتر محکمه داده شود و مدیر مزبور مکلف است که در همان روز به محکمه رسانیده تکلیف آنرا معین نماید

ماده ۳) مدیران دفاتر عرایض وارده در هر روز پس‌از تعیین سابقه آن‌در اوقاتیکه رئیس اول تعیین نموده برای ارجاع تقدیم می‌دارد

ماده ٤) مدیران دفاتر پس‌از ارجاع عرایض ازطرف رئیس محکمه‌بمباشر دفتر ثبت عرایض‌برای ثبت میدهد و پس‌از آن بشعبه مرجوعه برای تعیین وقت محاکمه فرستاده رسید می گیرد

ماده ٥) دفتر ثبت عرضحال دارای ستونهای ذیل خواهد بود

۱ ــ نمره ترتیبی ۲ ــ تاریخ ۳ ــ اسم و شهرت مدعی ٤ ــ اسم وشهرت مدعی علیه ٥ ــ تقویم مدعابه ٦ ــ مفـاد عرضحال ۷ ــ شعبه محکمه ۸ ــ قرار های صادره ۹ ــ مفاد حکم ۱۰ ــ محکوم به ۱۱ ــ مفاد ورقه اجرائیه ۱۲ ــ حقوق دیوانی

قسمت دوم

ــ در ترتیب احضار ــ

ماده ٦) پس‌از تعیین وقت‌محاکمه و عودت عریضه بدفتر باحضاریه نویس داده میشود که احضاریه آنرا نوشته برای ابلاغ بمـامور احضار تسلیم و رسید گرفته و نسخه اول عریضه باضمائم آنرا بضباط برای ترتیب دادن دوسیه تحویل می‌دهد که برای روز محاکمه حاضر باشد

ماده ۷ ــ مامور احضار مکلف است احضاریه فوری را درمدت بیست‌وچهار ساعت و غیر فوری را در ظرف سه‌روز بامضاء شخص احضار شده رسانیده بدفتر محکمه عودت داده ورسید خودرا‌باطل نمایند

ماده ۸) ابلاغ احضاریه مطـابق مقررات قانونی بعمل آمده شخص رؤیت کننده باید تاریخ رؤیت را با مرکب و باتمام حروف نوشته امضاء نمایند

قسمت سوم

(وظیفه سوادنویس و ترتیب دادن سواد و تصدیقات)

ماده ۹) کلیه سواد هائیکـه از دفتر محکمه بمتداعیین داده میشود مدیر دفتر مکلف است بسواد نویس رجوع نموده و پس‌از اتمام مطابقه با اصل کرده شخصاً تصدیق نماید باستثنای سواد مدارکی که با عرض حال داده میشود باید خود متداعیین قبلا تهیه نموده در دفتر محکمه تصدیق نمایند

ماده ۱۰) سوادنویس مکلف است آنچه اوراقی را که ازطرف مدیر دفتر به او داده میشود سواد کرده اصل و سواد اورا بمدیر دفتر مسترد دارد

ماده ۱۱) مدیران دفاتر باید هرسوادیرا که مطابق قانون تقاضا مینمایند تهیه نموده پس‌از تصدیق و الصاق تمبر به تقاضا کننده تسلیم نماید

ماده ۱۲) مدیران دفاتر موظفند تصدیقاتی را کهمتداعیین میخواهند ومطابق باصلاحیت آنهاست تصدیق کرده پس‌از الصاق تمبر تسلیم نماید

قسمت چهارم

— وظایف تقریر نویس یا منشی دفتر —

ماده ۱۳) تقریر نویس هر شعبه مکلف است دوسیه هائیکه در روز محاکمه لازم است یکروز قبل صورت آنرا بضباط دفتر بدهد که مشارالیها حاضر نماید و صبح هر روز اول وقت دوسیه های لازمه را تحویل گرفته رسید بدهد و در عصر همان روز مجدداً بضباط مسترد داشته رسید خود را دریافت دارد

ماده ۱٤) نوشتن تقریرات متداعیین و تحریر احکام به نحویکه از طرف محکمه انشاء شده و یاد داشتها و مکاتبات محاکم بعهده تقریر نویس است

ماده ۱۵) تقریر نویس باید یادداشت و مکاتبات محاکم را ابتدا مینوت نوشته بامضاء محکمه برساند و پس از آن مینوت مزبور را رو نویس کرده به مهر و امضای محکمه رسانیده فورا بدفتر ارسال دارد

ماده ۱٦) تقریر نویس محکمه مکلف است در هر پانزده روز صورت احصائیه محکمه را استخراج کرده صورت آن را بمدیر دفتر محکمه داده که در هر شش ماه مدیر دفتر صورت احصائیه را مرتب نموده بمقامات مقتضیه ارسال دارد

ماده ۱۷) تقریر نویس هر محکمه مکلف است آنچه اسناد و اوراقی که از طرف متداعیین و غیره درموقع محاکمه بمحکمه میرسد در پیش محکمه ضبط آنهارا در دوسیه لازم میداند فورا باقید تاریخ ورود و ذکر مفاد ورقه

و متعلق یکی است در لفاف دوسیه فهرست نموده در دوسیه ضبط کرده تحویل ضباط بدهد و همچنین اوراق تقریر متداعیین را در هر جلسه محکمه باید در روی دوسیه فهرست نماید

ماده ۱۸) اسنادیرا که محکمه توقیف آنهارا لازم میداند تقریر نویس باید سند توقیف شده را در پاکت گذاشته و بمهر رئیس و امضاء هیئت محکمه رسانده در دوسیه ضبط و در روی لفاف دوسیه باقید توقیف فهرست نماید

قسمت پنجم

— وظایف ثبات و ترتیب ثبت اوراق —

ماده ۱۹) ثبات محکمه مکلف است کلیهٔ اوراق ازقبیل عرضحال و احکام و قرار ها و ورقه اجرائیه را در دفتر ثبت عرضحال مطابق ستونهای رسمشده ثبت نمودهٔ نمره نماید

ماده ۲۰) ثبات محکمه باید سوای اوراق مذکوره درماده فوق کلیهاوراق وارده را در صفحهٔ واردات دفتر اندیکاتور وارد نموده نمره و تاریخ بگذارد و همچنین مراسلات صادره از محاکم را ثبات باید دردفتر های رسید مخصوص بانها قید نمره و تاریخ ثبت و ارسال داشته رسید بگیرد

قسمت ششم

— راجع باحکام و ورقه اجرائیه —

ماده ۲۱) کلیهٔ احکام صادره از محاکم را مدیران دفاتر موظفند پس از

ثبت در دفتر همه روزه برای اخذ مخارج محاکمه بدائره صندوق تسلیم و در کتابچه مخصوص رسید دریافت دارد و پس‌از عودت حکم مقدار تمبر الصاقی‌را بامبلغ تعیین شده در محکمه تطبیق نماید

ماده ۲۲) مدیر دفتر هرمحکمه مکلف است که احکام را پس‌از تمبرشدن بتوسط مامورین احضار بمتداعیین ابلاغ نماید

ماده ۲۳) احکامی که در خارج شهر باید ابلاغ شود مدیر دفتر مکلف است بوسیله رقعه صادر از طرف محکمه بمقامات صالحه حکم را ارسال دارند که ابلاغ نموده عودت دهند

ماده ۲٤) مقصود از ابلاغ احکام وقرار های محاکم و اوامر مستنطقین رسانیدن آنها است باطلاع طرفین بایکی از آنها و شخص رؤیت کننده باید رؤیت خودرا بامرکب نوشته با قید تاریخ امضاء نماید

ماده ۲۵) قطع ورقه احکام نیم ورقی خواهد بود ودرصورت مفصل بودن حکم ترتیب کتابچه نوشته میشود وعده صفحات در ورقه اول قید و ذیل‌هر صفحه را باید اعضاء محکمه امضاء نمایند

ماده ۲٦) ضبط احکام محاکم بعهده مدیر دفتر است

ماده ۲۷) مدیر دفتر مکلف‌است پس‌از تقاضای محکوم‌له ورقه اجرائیه‌را باجازه محکمه مطابق قانون صادر و توسط دایره صندوق بدائره اجرا ارسال دارد

قسمت هفتم

در ترتیب ضبط و وظایف ضباط

ماده ۲۸) آنچه اوراقی که بدفتر محکمه وارد میشود پس‌از ثبت بایدضبط شود بعهده ضباط است که فورا ضبط نماید

ماده ۲۹) دوسیه هائی را که تقریر نویس محکمه مطابق ماده (۱۳) صورت میدهد ضباط موظف است که فورا تهیه نموده در وقت مقرره تحویل تقریر نویس داده رسید بگیرد و در عصر همان روز مجدداً پس گرفته رسید تقریر نویس را مسترد دارد

ماده ۳۰) هرگاه رؤساء و اعضاء محاکم دوسیه برای مراجعه بخواهند ضباط مکلف است بااطلاع مدیر دفتر دوسیه را متکفل کرده تحویل داده رسید بگیرد

ماده ۳۱) ترتیب دادن دفتر نماینده از وظایف ضباطاست دفتر مزبوردارای ستون های ذیل خواهد بود :

۱ ـ اسم عارض ۲ ـ لقب یاشهرت عارض ۳ ـ اسم معروض ۴ ـ لقب یا شهرت معروض ۵ ـ مدعابه ٦ ـ محکمه و شعبه ۷ ـ کلاسمان ۸ ـ ملاحظات

ماده ۳۲) اسامی متداعیین در دفتر نماینده در اسامی مقرره حرف اول اسم عارض و در اسامی مرکبه حرف اول اسم ثانی آن بترتیب حروف تهجی که رسم شده است ثبت خواهد شد

ماده ۳۳) ضباط مکلف است که نمرات کلاسمان هرورقه را درروی آن باعداد الوان گذارده و ظهر هرورقه‌را بمهر ضبط ممهور نموده و نمره‌ترتیبی فهرست دوسیه را قید نماید

ماده ۳٤) ضباط محکمه مکلف است که دوسیه ها را به ترتیب ذیل بدفتر راکد تحویل داده رسید بگیرد

اول — دوسیه هائیکه ورقه‌اجرائیه آنها صادرمیشود فورا

دوم — دوسیه هائی که حکم برلاحقی صادرشده پس‌از انقضاء مدت استیناف

سوم — دوسیه هائیکه تقاضای ورقه اجرائیه نمیشود پس‌از سه‌ماه

چهارم — دوسیه هائی که از طرف مدعی تعقیب نمی‌شود پس‌از یکسال

پنجم — دوسیه هائی که ارجاع به محضر شرع می‌شود پس‌از ابطال آن از طرف محکمه

ششم — دوسیه هائی که قرار عدم تعقیب آنها از طرف محاکم یا دوائر استنطاق صادر میشود پس‌از صدور قرار

ماده ۳۵) کلیه دوسیه هائی که از محاکم و سایر دوایر خواسته میشود بتوسط مدیر دفتر تحویل ضباط‌شده تاموقعیکه محل احتیاج محکمه است در دفتر محکمه خواهد ماند ضباط مسئول حفظ آنها خواهد بود

ماده ۳٦) کلیه دوسیه هائی که مربوط بیکدیگر تشکیل میشود ضباط‌هر دفتری درصورت تکرار مکلف است که آنها را در یك لفاف فهرست نموده ضبط نماید و پس‌از اتمام محاکمه و احاله بمحکمه دیگر مطابق دستور مدیر دفتر عیناً تحویل و تسلیم نماید

ماده ۳۷) کلیه محتویات دوسیه هر محکمه که بصده ورقه بالغ شد ضباط مکلف است که فورا منکله نماید

ماده ۳۸) در صورت تغییر شغل هرضباطی مکلف است که دوسیه هائیکه در ضبط اوست تحویل ضباطی که جدیدا تصویب میشود نماید

قسمت هشتم

وظایف مدیر دفتر راکد

ماده ۳۹) مدیر دفتر راکد مکلف است که آنچه دوسیه مختومه که مطابق ماده ۳٤ در روز وارد میشود تحویل گرفته رسید بدهد و هرگاه دوسیه از دفتر راکد طرف احتیاج یکی از محاکم و اداره باشد موقتا داده رسید اخذنماید

ماده ٤۰) کلیه سواد اسنادی که مطابق ماده (۲۷۷) اصول محاکمات حقوقی با تصدیق محاکم تقاضا میشود مدیر دفترراکد موظف است نسبت بدوسیه هائی که در دفتر راکد ضبط است سواد مصدق آنرا به تمبر رسانیده بدهد

(تکمیلیه)

ماده ٤۱) کلیه اجزاء دفاتر محاکم‌و ادارات باید وظائف اداری خود را همه روزه انجام داده محول بروز دیگر ننمایند

ماده ۴۲) مدیران دفاتریکه دوسیه در ضبط آن دفتر است موظفند که ودایع استینافی و تمیزی را پس‌از تقاضای طرفی که حق اخذ ودیعه را دارد بعداز وضع خرج محاکمه اگر پرداخته نشده‌باشد حواله بصندوق عدلیه نموده

کارسازی دارند

ماده ۴۳) تخلف از مقررات موادنظامنامه موجب مجازات ذیل خواهدبود :

اول — در صورت تخلف مدیر دفتر از وظایف مقرره در مواد نظامنامه در دفعه اول از طرف رئیس محکمه توبیخ خواهد شد و در صورت تکرار مراتب را رئیس محکمه از مجرای دائره پرسنل بمقام وزارت راپورت داده واز مقام وزارت مجازات او معین خواهد گردید

دوم — در صورت تخلف اجزاء دفتر از وظائف مقرره خودشان در دفعه اول از طرف مدیر دفتر مؤاخذه خواهدشد در دفعه ثانی مراتب را مدیر دفتر برئیس محکمه راپورت داده از طرف رئیس محکمه توبیخ و شماتت خواهند شد در صورت تجاوز از دفعه ثانی رئیس محکمه مراتب را بتوسط مدیرپرسنل بمقام وزارت راپورت و از مقام و وزارت مجازات آنها معین میشود

سوم — تخلف مأمورین احضار از وظایف خودشان در دفعه اول نصف مقرری یکماه و در دفعه دوم مقرری یکماه کسر و دردفعه سوم منفصل خواهندشد

مدیران دفاتر محاکم و دفتردار های صلحیه مکلف هستند که تخلفات مامورین را فوراً بدائره پرسنل اطلاع بدهند و اگر معلوم شد آن ها ازدادن راپورت قصور کرده اند برای هر فقره دوتومان ازحقوق آنها کسرمیشود

این نظامنامه مطابق ماده (۵) رسمیت یافتن قوانین پس از پنج روز ازتاریخ اعلان بموقع اجرا گذارده میشود

وزارت عدلیه اعظم

۳ حوت ۹۷ — ۲۱ ج ا ۳۷ نمره ۱۳۴۳

حکم وزارتی در تعیین حدود و وظایف امنای صلح نواحی
وزیر عدلیه

۱۳۳— نظر بسرعت جریان امور و تعیین حدود معاونین صلحیه ها مقرر میدارد :

ماده ۱) امنای صلح نواحی فقط بدعاوی مالی رسیدگی خواهند کرد که مدعابه آن قطعاً بیش از بیست تومان نباشد رجوع بفقره اول و دوم و سوم از نوع اول ماده ۸ قانون اصول محاکمات حقوقی .

ماده ۲) در صورتیکه در حین اقامه دعوا مدعابه را نتوان صحیحاً تعیین کرد امنای صلح نواحی از رسیدگی امتناع کرده و مدعی‌به را بمحاکم صلحیه احاله خواهند نمود

ماده ۳) در صورتیکه مدرك مدعی بیش از بیست تومان باشد و مدعی فقط بیست تومان آنرا مطالبه کند امنای صلح نواحی حق رسیدگی نخواهند داشت مگر اینکه عارض کتباً از مازاد بیست تومان صرف نظر کند در اینصورت این نکته باید در دفتر قید شده و بامضای عارض برسد .

ماده ٤) امنای صلح نواحی حق اقدام در اصلاح ذات البین را مطابق نوع خامس از ماده ۸ قانون اصول محاکمات حقوقی خواهند داشت .

ماده ۵) امنای صلح نواحی فقط دعاوی را خواهند پذیرفت که مدعی علیهم در ناحیه امین صلح اقامت گاه دایم یا موقت داشته باشند در صورتیکه مدعی علیه در خارج شهر طهران باشد مدعی باید بمحاکم صلحیه مراجعه کند .

مادهٔ ۶) در صورتیکه مدعی مدرک کتبی در دست نداشته باشد و یا نتواند تهیه کند امنای صلح نواحی عرضحال شفاهی اورا پذیرفته و عمل را پس از تحقیق در صورت انکار مدعی علیه برای حلف واحلاف بمحضر حکام صلح رجوع خواهند کرد

مادهٔ ۷) امنای صلح نواحی مدعی علیهم را بتوسط آژانهای کمیساری احضار یا جلب نموده و اگر مدعی علیه بجهتی از جهات نتواند یا نخواهد شخصاً در محکمه حاضر شود میتواند وکیل یا وکالت نامه کتبی بمحکمه بفرستد دراینصورت ورقهٔ وکالت نامه بدفتر سنجاق خواهد شد .

مادهٔ ۸) در مواقعیکه امین صلح ناحیه حضور شخص موکل را لازم بداند میتواند بتوسط آژان اورا بمحکمه جلب نماید مگر در مواردیکه حضورش عادتاً ممکن نباشد .

مادهٔ ۹) در صورتیکه بواسطه عدم امکان حضور مدعی علیه امین صلح ناحیه مجبور باصدار حکم غیابی شد میتواند قرار اجرای موقت حکم مزبور را نیز صادر نماید .

مادهٔ ۱۰) اگر مدعی علیه در مقابل سند ابرازیهٔ مدعی ادعای جعل نماید امنای صلح نواحی از رسیدگی بدعوی جعل امتناع و عمل را بمحاکم صلحیه احاله خواهند نمود ولی از مدعی جعل ضامن معتبری گرفته خواهد شد که پس از رجوع عمل بمحاکم مقتضیه اگر از دعوی جعل صرف نظر کند و یا اینکه برای ختم محاکمه حاضر نشود ضامن مزبور از عهدهٔ خسارات وارده برآمده

و مدعابه را فوراً تسلیم کند .

مادهٔ ۱۱) تأمین دلایل و رسیدگی بعرضحال تصرف عدوانی و سایر دعاوی مندرجه در مادهٔ ۸ قانون اصول محاکمات حقوقی از وظایف محاکم صلحیه است و امنای صلح نواحی حق رسیدگی نخواهند داشت .

مادهٔ ۱۲) در مواردیکه مدعی علیه در مقابل ادعای مدعی دعوی افلاس میکند امین صلح ناحیه تحقیقات لازمه بعمل آورده درصورت امکان قرار تقسیط میدهد و اگر دعوی افلاس را مبنی بر دلائل متقنه دید عمل را بمحضر حکام صلح احاله خواهد نمود .

مادهٔ ۱۳) پس از صدور حکم در صورتیکه بر امین صلح ناحیه معلوم شود که محکوم علیه استطاعت پرداخت فوری وجه محکوم به را ندارد میتواند اقساطی برای تادیه طلب داین مقرر بدارد

مادهٔ ۱۴) خانه و دکاکین و مستغلاتی که مستاجر آن غائب مفقود الاثر محسوب شده و هیچگونه وسیله برای احضار او در دست نیست از نقطه نظر حفظ حقوق مالکین امنای صلحیه نواحی حق دارند که در این قبیل موارد پس از رجوع موجر تحقیقات لازمه بعمل آورده و در صورتیکه معلوم شود که مستاجر بکلی فراری و متواری بوده و محل اقامت او غیر معلوم است با استحضار و نظارت مدعی العموم عین مستاجره را تخلیه کرده و اگر اسبابی از مستاجر مفقود الاثر در خانه و دکان وغیره باقی مانده است آنها را بمخارج صاحب ملک و موجر در محل امنی توقیف نمایند .

ماده ۱۵) در مورد ماده فوق‌الذکر امنای صلحیه نواحی مکلفند که اسناد ومدارک‌موجر را درهوسیه‌مخصوص ثبت‌وضبط نموده و در آخر هرماه‌دوسیه‌های مزبوره را تحویل دفتر را کد بدهند

تبصـــره

پس‌از تخلیه مستقل مخارج محاکمه مطابق ماده ۷۸۳ قانون‌اصول محاکمات حقوقی دریافت خواهد شد

ماده ۱۶) درصورت تعلل و مسامحه مستاجرین در اداء وجه‌الاجاره مطابق موادتصویب نامه مورخه پنجم دلو ۱۲۹۷ رفتار خواهد شد .

ماده ۱۷) دعاوی‌جزئی تا پنجتومان از مخارج محاکمه و عشریه معاف‌است.

ماده ۱۸) خلاصه مذاکره مدعی و خلاصه مفاد حکم در دفتر قید شده و بس‌از صدور حکم اسناد و مدارک مدعی بمدعی‌علیه مسترد و یا اینکه باطله‌شده و بدفتر سنجاق خواهد شد درصورت رد بمدعی علیه در دفتر باید تعرض شود

ماده ۱۹) پس‌از ارجاع بمحضر حاکم صلح و صدور حکم خلاصه مفاد حکم محضر را امنای صلح در دفتر قید خواهند کرد .

(فیروز)

چهارم برج حوت ۱۳۳۷ نمره ۱۳٤۸

حکم وزارتی در نسخ‌بعضی از احکام که با مواد قانون یااحکام وزارتی دیگری مخالفت دارند

وزیر عدلیه

نظر باینکه حکم وزارتی مورخهٔ پنجم جمادی الثانی ۱۳۳۲ که اخذ مخارج

محاکمه از مدعی محکوم به بی‌حقی را بطور مطلق مجاز میدارد با ماده ۸۰۷ قانون اصول محاکمات حقوقی مخالفت دارد .

نظر باینکه حکم وزارتی مورخه ۲۱ عقرب ۱۲۹۷ راجع بوصول بقیه مخارج محاکمه ناسخ حکم وزارتی مورخه ۲۹ ربیع الثانی ۱۳۳۳ است

نظر باینکه حکم وزارتی مورخه ٦ رجب ۱۳۳٤ راجع برسیدگی بشکایات از احکام صادره از محاکم شرعیه با تصویب نامه مورخه ۷ رمضان ۱۳۳۰ مخالفت دارد

نظر باینکه ماده ٦٦ و ٦۷ قانون‌جزای عرفی راجع بترتیب مجازات‌اطفال نابالغ ناسخ حکم وزارتی مورخه ۴ ربیع‌الثانی ۱۳۳۵ است

نظر باینکه حکم وزارتی مورخه‌دهم ربیع‌الثانی ۱۳۳۵ راجع بدعاوی اعسار با مفهوم مواد ٦۳٤ و ٦۲۵ و ۷۹۸ قانون اصول محاکمات حقوقی مخالفت دارد

نظر باینکه حکم وزارتی مورخه ۲۱ عقرب ۱۲۹۷ ناسخ حکم وزارتی مورخه ۲۸ حمل ۱۲۹٦ است

نظر باینکه مفهوم احکام وزارتی مورخه ۴ ثور و ۱۸ جوزای ۱۳۳٦ با مفهوم ماده ۷۹۳ اصول محاکمات حقوقی مطابقت کامل ندارد

نظر باینکه مفهوم حکم وزارتی ۲۹ عقرب ۱۳۳٦ راجع بلزوم وکالت نامه مخصوصه وکلا برای تجدید وقت محاکمه بامفهوم ماده ۱۷۹ قانون اصول محاکمات حقوقی موافقت کامل ندارد

مقرر میدارد

ماده واحده احکام وزارتی مورخه :

پنجم جمادی الثانیه یکهزارو سیصدوسی‌و دو (۱۳۳۲) نمره یکهزاروسیصدو هفتادو هشت (۱۳۸۸)

بیست‌ونهم ربیع‌الثانی یکهزارو سیصدو سی‌وچهار (۱۳۳٤) نمره بیست و هفت (۲۷)

ششم رجب یکهزارو سیصدو سی‌وچهار (۱۳۳٤) نمره یکهزارو هفتصدو هشتاد (۱۷۸۰)

چهارم ربیع‌الثانی یکهزار و سیصد و سی‌وپنج (۱۳۳۵) نمره چهار هزارو دویست‌و پنجاه‌و سه (٤۲۵۳)

دهم ربیع‌الثانی یکهزارو سیصدو سی‌پنج (۱۳۳۵) نمره شش هزارو هفتصدو چهل‌و دو (٦۷٤۲)

بیست‌و هشتم حمل یکهزارو سیصدو سی‌وشش (۱۳۳٦) نمره ده هزارو ششصدو سی‌وهفت (۱۰٦۳۷)

چهارم ثور یکهزارو سیصدو سی‌وشش (۱۳۳٦) نمره ده هزاروهفتصدو سی‌وسه (۱۰۷۳۳)

هیجدهم جوزا یکهزارو سیصدو سی‌و شش (۱۳۳٦) نمره هشتصدونودو شش (۸۹٦)

بیست‌و نهم عقرب یکهزار و سیصدو سی‌و شش (۱۳۳٦) نمره ششهزارو ششصدو چهل‌و هشت (٦٦٤۸)

از این تاریخ منسوخ و از درجه اعتبار ساقط خواهد بود بتاریخ برج دلو یکهزارو دویست‌و نودو هفت

نصرة‌الدوله وزیر عدلیه

٦ اسد ۹۸ نمره ۲۸٦۵

حکم‌وزارتی راجع‌بانتقال حوزه استینافی کاشان از اصفهان بطهران

۱۳۴ـ اعلان ـ چون در موقع تشکیلات حوزه‌های استینافی‌وزارت‌عدلیه حوزه بدایت کاشان را جزو حوزه استینافیه اصفهان قرار داده است و عملا مکشوف گردیده که برای اهالی کاشان مراجعه باصفهان دارای‌بعضی اشکالات غیر مقدور خواهد بود لذا برای رفاهیت حال اهالی و سهولت جریان امور از این تاریخ حوزه بدایت کاشان را جزو حوزه استینافیه طهران قرار داده باطلاع عموم میرساند که دعاوی استینافی از عدلیه کاشان باید من‌بعد بمحکمه استیناف طهران رجوع شود وزارت عدلیه ·

۱٦ اسد ۹۸ نمره ۲۷۷۵

۱۳۵ ـ تصویب‌نامه راجعه بتاکید دراجرای فقره ششم ماده ۳۴۳ قانون جزای عرفی از منع تکدی در معابر عمومی نظر باجراء مواد مبحث

پنجم از فصل سوم قسمت دوم و همچنین فقره هشتم ماده (۲۴۲) قانون جزای عرفی ومنع تکدی در معابر عمومی هیئت محترم وزراء عظام در جلسه ۸ برج اسد ۱۲۹۸ تصویب فرمودند که مقررات ذیل بتوسط مامورین نظمیه و محاکم صالحه بموقع اجرا گذاشته شود

اولا – تکدی و سئوال در طرق و معابر عمومی و راهها ممنوع است .

ثانیا – کلیه سائلین که از حیث مزاج و خلقت تملل و نواقص مبتلا نیستند بوسیله مامورین نظمیه از تکدی ممنوع و در صورت مقاومت یا تجدید تکدی بمحاکم صالحه جلب و مجازات خواهند شد .

ثالثا – در باب اطفالی که به تکدی اشتغال دارند . .

۱ – چنانچه پدر یا مادری داشته باشند که از آنها نگاهداری کنند مامورین نظمیه آنهارا بوالدینشان سپرده و از آنها التزام کتبی خواهند گرفت که مجددا بتکدی اقدام ننمایند

جریمه و مجازات تادیبیه اقوام این قبیل اطفال بر حسب حکم محکمه صالحه معین خواهد گردید

۲ – چنانچه اطفال یتیم و بی باعث باشند مامورین نظمیه مکلفند آنهارا با تصدیق کمیسری محل بدارالایتام دولتی تحویل نمایند

رابعا – کلیه سائلین که بواسطه علت مزاج یا نقص خلقت قادر بکار کردن و تحصیل معاش نیستند بوسیله کمیسریهای نظمیه بدارالعجزهٔ دولتی انتقال خواهند یافت .

خامسا – وزارت جلیله عدلیه و اداره نظمیه هریک در حدود وظایف خود

مامور اجرای اینحکم هستند .

تصدیقنامه در کابینه ریاست وزراء ضبط است

سواد تصدیقنامه فوق برای اطلاع وزارت جلیله عدلیه ابلاغ میشود

محل مهر و امضاء ریاست وزراء

۱۹ عقرب ۹۸ نمره ٤۲۷۵

حکم وزارتی در انتقال حوزه استینافیه مازندران و استراباد از گیلان بطهران

۱۳٦ – اعلان – چون سابقا در تقسیمات حوزه های استینافی ایالات وولایات حوزه ابتدائی مازندران و استراباد جزء حوزه استینافیه گیلان معین شده بود و پس از اجرای اعلان سابق در ضمن جریان امور معلوم گردیده است که ارجاع دعاوی استینافی به محکمه استیناف گیلان برای اهالی این دو ولایت تولید بعضی اشکالات و محظوراتی مینماید که غالبا باعث تفویت حق آنها خواهد شد وبالعکس نظر بمراوده وروابطی که اهالی مازندران مخصوصا با طهران دارند مراجعه امور آنها بطهران اسهل طرق بود . دچار هیچگونه محظوری نخواهد بود لذا وزارت عدلیه برفع تظلمات استینافی محاکم ابتدائی مازندران و استراباد را محکمه استیناف طهران قرار داده باطلاع عموم میرساند تا مستحضر گردیده در مواقع لازمه مطابق آن عمل نمایند

وزارت عدلیه

۱۱ قوس ۹۸ نمره ٤٤۳٥

حکم وزارتی در استیناف احکام راجعه بتاجر متوقف

۱۳۷ـ ریاست محاکم تجارت ـ درجواب شرحی که راجع به تعیین مدت استیناف و رسیدگی استینافی در عملیات مدیونین نسبت بتاجر متوقف نوشته بودید اشعار میشود که لازم است در موقع صدور حکم در خود حکم نوشته شود که از حیث شکایت مطبع قوائد استینافی تجارتی خواهد بود .

وزارت عدلیه